

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Brána života
Základní škola Havířov – Město
1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace

OBSAH

Identifikační údaje

Charakteristika školy

- 2.1. Úplnost a velikost školy**
- 2.2. Charakteristika pedagogického sboru**
- 2.3. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce**

Charakteristika ŠVP

- 3.1. Zaměření školy**
- 3.2. Profil absolventa školy**
- 3.3. Výchovně vzdělávací strategie**
 - 3.4.1. Kompetence k učení
 - 3.4.2. Kompetence k řešení problému
 - 3.4.3. Kompetence komunikativní
 - 3.4.4. Kompetence sociální a personální
 - 3.4.5. Kompetence občanské
 - 3.4.6. Kompetence pracovní
- 3.4. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných**
 - 3.4.1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 3.4.2. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných
- 3.5. Začlenění průřezových témat**

Učební plán

- 4.1. Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň**
- 4.2. Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň**
- 4.3. Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň – třídy s rozšířenou výukou matematiky**
- 4.4. Nabídka volitelných předmětů**
- 4.5. Škola v přírodě na 1. stupni**
 - 4.5.1. Výchovně vzdělávací strategie ve škole v přírodě
- 4.6. Projekt ZEBRA na 2. stupni**
 - 4.6.1. Výchovně vzdělávací strategie projektu ZEBRA
 - 4.6.2. Očekávané výstupy projektu ZEBRA

Učební osnovy

- 5.1. Učební osnovy 1. stupně**
 - 5.1.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu Český jazyk
 - 5.1.2. Charakteristika vzdělávacího předmětu Jazyk anglický
 - 5.1.3. Charakteristika vzdělávacího předmětu Matematika
 - 5.1.4. Charakteristika vzdělávacího předmětu Informatika
 - 5.1.5. Charakteristika vzdělávacího předmětu Prvouka
 - 5.1.6. Charakteristika vzdělávacího předmětu Přírodověda
 - 5.1.7. Charakteristika vzdělávacího předmětu Vlastivěda
 - 5.1.8. Charakteristika vzdělávacího předmětu Hudební výchova
 - 5.1.9. Charakteristika vzdělávacího předmětu Výtvarná výchova
 - 5.1.10. Charakteristika vzdělávacího předmětu Tělesná výchova
 - 5.1.11. Charakteristika vzdělávacího předmětu Pracovní činnosti
- 5.2. Učební osnovy 2. stupně**
 - 5.2.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu Český jazyk
 - 5.2.2. Charakteristika vzdělávacího předmětu Anglický jazyk

- 5.2.3. Charakteristika vzdělávacího předmětu Německý jazyk
- 5.2.4. Charakteristika vzdělávacího předmětu Ruský jazyk
- 5.2.5. Charakteristika vzdělávacího předmětu Matematika
- 5.2.6. Charakteristika vzdělávacího předmětu Informatika
- 5.2.7. Charakteristika vzdělávacího předmětu Dějepis
- 5.2.8. Charakteristika vzdělávacího předmětu Občanská výchova
- 5.2.9. Charakteristika vzdělávacího předmětu Fyzika
- 5.2.10. Charakteristika vzdělávacího předmětu Chemie
- 5.2.11. Charakteristika vzdělávacího předmětu Přírodopis
- 5.2.12. Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis
- 5.2.13. Charakteristika vzdělávacího předmětu Hudební výchova
- 5.2.14. Charakteristika vzdělávacího předmětu Výtvarná výchova
- 5.2.15. Charakteristika vzdělávacího předmětu Tělesná výchova
- 5.2.16. Charakteristika vzdělávacího předmětu Pracovní činnosti

5.3. Učební osnovy volitelných předmětů

- 5.3.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu Cvičení z českého jazyka
- 5.3.2. Charakteristika vzdělávacího předmětu Cvičení z matematiky
- 5.3.3. Charakteristika vzdělávacího předmětu Chemické praktika
- 5.3.4. Charakteristika vzdělávacího předmětu Biologická praktika
- 5.3.5. Charakteristika vzdělávacího předmětu Zeměpisná praktika
- 5.3.6. Charakteristika vzdělávacího předmětu Sportovní hry
- 5.3.7. Charakteristika vzdělávacího předmětu Zdravý životní styl

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Hodnocení žáků

- 6.1.1. Kritéria pro hodnocení žáků
- 6.1.2. Pravidla hodnocení

1 . Identifikační údaje

Údaje o škole:

Název: Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace

Adresa: 1. máje 10a/956, 736 01 Havířov – Město

Ředitelka: Ing. Viera Horváthová

Kontakty: ☎ 596 411 135, 📠 702 196 410, e-mail: zs1maje@gmail.com, www.zs1maje.cz

IČ: 70958122

IZO: 102156841

RED IZO: 600136434

Motivační název ŠVP: Brána života

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Kateřina Hujerová, Mgr. Kateřina Hrachovinová

Zřizovatel:

Název: Statutární město Havířov, okres Karviná

Adresa: Svornosti č. 2/86, 736 01 Havířov – Město

Kontakty: ☎ 596 803 111, ID: 7zhh6tn, e-mail: posta@havirov-city.cz, www.havirov-city.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2016

razítko školy a podpis ředitelky školy:

Č. j.: 2016/ŠVP/5

Školní vzdělávací program s motivačním názvem „**Brána života**“ je nově upraven podle terminologie v souladu s právními předpisy (s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných) a s upraveným RVP ZV (účinným od 1. 9. 2016).

1. V charakteristice ŠVP je upraven text, který popisuje zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných.
2. V učebním plánu pro 1. stupeň je upraven počet hodin celkové časové a disponibilní dotace pro 1. stupeň, úprava minimální časové dotace a disponibilní časové dotace ve vzdělávacím oboru Český jazyk na 1. stupni. Časová dotace je také upravena v charakteristice vyučovacího předmětu Český jazyk.
3. V učebních osnovách vzdělávacího oboru Chemie je upravena terminologie klasifikace jedovatých látek v souladu platnými předpisy.

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Velkou předností naší základní školy je její strategická poloha v centru města Havířova. První žáci překročili brány této školy v roce 1963. Zaměření školy na výuku matematiky a přírodovědných předmětů bylo od roku 1992 doplněno o integraci tělesně postižených dětí, a to zejména dětí s diagnózou DMO (dětská mozková obrna). V této souvislosti bylo vybavení školy doplněno o dvě schodišťové plošiny, pomocí kterých se handicapovaní žáci přesouvají do odborných učeben umístěných v patře budovy. Součástí školy je také školní družina pro 120 dětí. V současné době poskytujeme úplné základní vzdělání více než šesti stovkám žáků. Škola má schválenou naplněnost do 760 žáků.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen převážně zkušenými kvalifikovanými pedagogy. Integrovaným žákům se věnují asistentky pedagoga. Ve školní družině pracují vychovatelky. Počet všech pedagogických pracovníků kolísá v závislosti na počtu žáků. Ve škole pracuje také školní speciální pedagog, preventista rizikového chování a výchovný poradce.

Většina pedagogů si v rámci DVPP doplňuje a prohlubuje své znalosti a dovednosti a tak přispívá ke kvalitě vzdělávání našich žáků.

2.3. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V současné době škola nerozvíjí žádný dlouhodobý projekt mezinárodní úrovně. Prakticky v každém školním roce pořádáme exkurzi pro žáky devátých ročníků do polské Osvětimi.

Ve školním roce 2009/2010 jsme vstoupili jako partneři do projektu Statutárního města Havířova nazvaného Vznik centra DVPP na území města Havířov – Zvyšování kompetencí a dovedností pedagogických pracovníků. V naší škole byla vybudována učebna pro vzdělávání pedagogických pracovníků z města a okolí. Škola bude v následujících letech poskytovat učebnu v odpoledních hodinách k dalšímu vzdělávání havířovských pedagogů a dopoledne se využívá ve výuce přírodovědných předmětů a matematiky.

Škola začala také spolupracovat s bratislavským Domovem sociálních služeb pre deti - Gaudeamus, který integruje postižené žáky. Dochází k výměně zkušeností, sportovnímu využití a mezinárodnímu kontaktu mezi našimi integrovanými žáky a žáky z Bratislavy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Náš ŠVP vychází ze vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí, jak jsou prezentovány v RVP ZV a z analýzy možností a schopností pedagogického sboru. Chceme navázat na vše, co se osvědčilo v dosavadní práci, chceme pokračovat v dobrých tradicích školy. Všechno úsilí zaměříme na změny, které povedou k vytvoření takového prostředí pro práci žáků, aby se cítili bezpečně, svobodně projevovali své názory, vytvořili si potřebu celoživotního vzdělávání a uměli nacházet cesty k jeho realizaci. Chceme, aby naše škola byla centrem kulturního dění a vzdělanosti, místem, kde budou moci žáci nacházet podněty pro svůj tělesný i duševní rozvoj i mimo povinnou výuku. Usilujeme o činnost školy založené na partnerských vztazích založených na vzájemné úctě a respektování stanovených pravidel. Klademe důraz na prevenci rizikového chování.

Ve výuce upřednostňujeme činnostní učení se zaměřením na praxi. Chceme učit žáky tak, aby získané znalosti a dovednosti neměly encyklopedický charakter, ale aby je mohli žáci dobře uplatnit ve svém životě. V praxi to znamená, že ve výuce budeme upřednostňovat efektivní metody, jako je skupinové a projektové vyučování, které vede žáky k týmovému způsobu práce, k vzájemné pomoci a respektu.

3.2. Profil absolventa školy

Budeme usilovat o přípravu absolventa školy, který se úspěšně orientuje ve světě pracovních příležitostí, bude připraven k úspěšnému pokračování ve studiu na škole, kterou si s ohledem na své předpoklady vybere. K tomu bude námi vybaven uvědomělým přístupem k potřebám celoživotního vzdělávání. Náš absolvent bude umět vyhledávat a zpracovávat informace, tvořivě řešit problémy sám nebo ve spolupráci. Bude vybaven schopností samostatně myslet, opírat se o argumenty a prezentovat výsledky své práce. Ve svém jednání bude respektovat obecně platné mravní a občanské hodnoty, bude mít osvojený zdravý životní styl. Ve vztahu k životnímu prostředí se bude chovat šetrně a uvědoměle.

3.3. Výchovně vzdělávací strategie

K realizaci stanovených cílů jsme stanovili následné výchovně vzdělávací strategie:

3.3.1. Kompetence k učení

- Motivujeme žáka k celoživotnímu sebevzdělávání.
- Klademe důraz na čtení textu s porozuměním, na práci s textem, vyhledávání, třídění a praktické využití informací z různých zdrojů.
- Vedeme žáky k sebehodnocení a poskytujeme žákům zpětnou vazbu.
- Umožňujeme žákům realizovat vlastní myšlenky, nápady, podněcujeme jejich tvořivost.

3.3.2. Kompetence k řešení problému

- Rozvíjíme schopnost žáků k vyhledání problému, volbě správného postupu a vhodných prostředků při jeho řešení.
- Vedeme žáky k práci s různorodými zdroji informací, hledání různých způsobů řešení problému.

- Vyžadujeme po žácích prezentaci a obhajobu zvolených řešení.

3.3.3. Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke správné formulaci svých myšlenek a názorů.
- Vyžadujeme kultivovaně vyjadřovat svůj názor, argumentovat a zároveň poslouchat názor jiných.
- K rozvoji komunikativní kompetence využíváme metody kooperativního učení.

3.3.4. Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k efektivní spolupráci, ke vzájemné toleranci, respektu názorů a práci jiných.
- Dbáme na zásady práce ve skupině, umožňujeme střídání rolí.
- Důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel ve škole (právo, povinnosti, sankce).

3.3.5. Kompetence občanské

- Učíme žáky vystupovat jako svobodné a zodpovědné osobnosti plnící své povinnosti a uplatňující svá práva.
- Umožňujeme žákům podílet se na stanovení pravidel chování žáků ve škole.
- Dáváme prostor k poznávání kultur jiných národů, učíme žáky tolerovat a respektovat kulturní zvyky jiných národů.
- Vychováváme ekologicky myslícího a jednajícího žáka.

3.3.6. Kompetence pracovní

- Pomáháme žákům reálně odhadnout vlastní šance a možnosti při profesní orientaci.
- Žáky vedeme k pochopení smyslu práce pro život, k zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Výběrem volitelných předmětů budeme pomáhat žákům v profesní orientaci.

3.4. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci s různým postižením (tělesným, mentálním, smyslovým, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami, vývojovými poruchami učení a chování). Dále se může jednat o žáky se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí, lehčími zdravotními problémy vedoucí k poruchám učení a chování nebo o žáky s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožené sociálně patologickými jevy a o žáky v postavení azylantů a účastníků řízení o přidělení azylu. Tito žáci mají nárok na podpůrná opatření, která by jim pomohla uplatnit jejich vzdělávací potenciál. Podpůrná opatření jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáků. Jedná se o soubor organizačních, personálních a vzdělávacích opatření, jež poskytujeme těm žákům, kteří tato opatření potřebují.

3.4.1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V naší škole se vzdělává přes 600 dětí, z toho je asi 8 % dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání probíhá v běžných třídách na 1. a 2. stupni. Vyučují zde

speciální pedagogové, nebo vyučující se základními znalostmi z oblasti speciální pedagogiky. Dle individuálních potřeb žáka zajišťujeme do výuky asistenta pedagoga. Žákům utváříme ve výuce vhodné podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb, vhodnou metodou rozvíjíme jejich rozumové schopnosti, orientační dovednosti a zlepšujeme sociální komunikaci a sebeobsluhu.

Na naší škole působí školní poradenské pracoviště. Je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním speciálním pedagogem a metodikem prevence. Poradenské pracoviště se na vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami podílí. Speciální pedagog je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školskými poradenskými zařízeními, vede veškerou písemnou dokumentaci, úzce spolupracuje s učiteli a rodiči. Dle potřeby svolává schůzku a navrhuje další postup při vzdělávání dítěte. Může se jednat o dlouhodobé obtíže malého rozsahu a intenzity nebo o obtíže vyvolané aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem žáka. V tomto případě rozhodneme o tom, že žák potřebuje ke svému vzdělávání podpurná opatření.

Podpurných opatření je pět stupňů. 1. stupeň podpory poskytujeme ve škole i bez konzultace a rozhodnutí pedagogicko-psychologické poradny (PPP) nebo speciálně pedagogického centra (SPC). Účelem 1. stupně podpory je upozornit na nutnost potřeby úprav ve vzdělávání nebo školských službách, zapojení do kolektivu a individuálního přístupu k žákovi. Učiteli by podpurná opatření měla přinést více možností v individualizaci výuky podle potřeb žáka. Jedná se o žáky, u kterých se projevují různé obtíže ve vzdělávání.

U 1. stupně podpory škola identifikuje speciální potřeby žáka. Navrhuje, realizuje a vyhodnocuje podpurná opatření v 1. stupni podpory. V případě, že tato podpurná opatření stačí k naplnění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, se budou používat do té doby, po kterou budou efektivní. V případě, že nejpozději do šesti měsíců zjistíme, že podpurná opatření, která realizujeme, nestačí a nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech žáka, budeme kontaktovat prostřednictvím zákonného zástupce školské poradenské zařízení.

Podpurná opatření 2. až 5. stupně už neurčuje škola, ale školské poradenské zařízení. Speciálně pedagogické centrum nebo pedagogicko-psychologická poradna žákovi stanoví konkrétní podpurná opatření, která odpovídají druhému, třetímu, čtvrtému nebo pátému stupni podpory.

V případě potřeby se při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bude pracovat podle plánu pedagogické podpory (PLPP) a poté podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci speciálního pedagoga a má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Speciální pedagog stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpurného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpurným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

V případě doporučení školského poradenského zařízení k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP u žáka s LMP (od 3. stupně podpory) vychází škola z doporučené minimální úrovně výstupů v upraveném RVP ZV a přihlédnutím ke speciálním vzdělávacím potřebám

žáka a využívá při tom metodického průvodce, ve kterém bude vypracována metodická podpora pro stanovení obsahů očekávaných výstupů pro každý ročník.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami používáme individuální hodnocení, které souvisí s nutností rozlišení při zadávání práce – dle schopností a výkonu konkrétního žáka tak, aby došlo k jeho pozitivní motivaci k dalšímu učení. Sledování výkonů žáka v průběhu vyučování, jeho připravenost na vyučování, různé druhy prověřování jeho vědomostí, dovedností, návyků a různé druhy zkoušek – písemné, ústní apod. Může se použít i rozšířená forma hodnocení, které postihují nejen znalostní úroveň, ale také informace o průběhu učení, jeho aktuálním stavu a kvalitě – například slovní hodnocení. O toto si musí zákonný zástupce žáka požádat.

Mezi podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory patří v naší škole:

METODY VÝUKY:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

ORGANIZACE VÝUKY:

- střídání forem práce a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

K úspěšnému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přispívají podmínky, které jsou v naší základní škole vytvořeny:

- bezbariérový přístup do školy, vybavení dvou schodišť plošinami, bezbariérové toalety a úpravy interiérů tříd
- uplatňování principů diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností
- používání potřebných a dostupných kompenzačních pomůcek, vhodných učebnic a učebních pomůcek
- zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků z oblasti speciální pedagogiky
- účast pedagogických asistentů
- úzká spolupráce s rodinou, školskými poradenskými zařízeními a vyučujícími

3.4.2. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Mimořádně nadaným žákem je takový jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech. V oblasti rozumových schopností je nadaným žákem takový žák, u kterého bylo jeho mimořádné nadání potvrzeno na základě pedagogicko-psychologického vyšetření. V dalších oblastech nadání se vyjadřuje školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovy osobnosti, která mohou ovlivnit průběh jeho vzdělávání; stupeň nadání posuzuje odborník v příslušném

oboru, ke kterému se nadání vztahuje, na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Žáci jsou vzděláváni v běžné třídě s využitím speciálních metod, postupů, forem a způsobů vzdělávání, didaktických materiálů a je jim poskytována odborná pomoc ve školských poradenských zařízeních. Pokud vzdělávání žáka vyžaduje úpravy, je vytvořen na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny individuální vzdělávací plán (IVP). Tento plán pro mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, se školním speciálním pedagogem, školským poradenským zařízením a s rodiči. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. Při jeho sestavování vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Školní speciální pedagog zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Speciální pedagog po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy a zaznamená tyto údaje do školní matriky.

Mezi specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků může například být:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

Před přeřazením žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení, souhlas vedení školy a zákonného zástupce žáka. Princip vzdělávání je často doprovázen metodami obohacování, umožňuje seskupování žáků podle úrovně dosažených kompetencí a vytváření věkově heterogenních skupin. Škola také dbá na návaznost dalších vzdělávacích možností, včetně možnosti návratu do původní třídy, pokud se tento přístup ukáže jako nevhodný.

O obsahu, průběhu vzdělávání a další péči poskytované žákovi ve škole, provádí záznam odpovědný pedagogický pracovník školy, obvykle třídní učitel ve spolupráci se školním speciálním pedagogem a učitelem příslušného předmětu. Záznam je součástí osobní dokumentace žáka.

Vedení dokumentace žáka se řídí zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních dat a údajů.

Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných bude naše škola spolupracovat s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Havířově. Pracovnice této instituce poskytují

konzultace podle potřeby. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

3.5. Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	M					M			
Sebepoznání a sebepojetí						Vv			Aj
Seberegulace a sebeorganizace									Ch
Psychohygiena			Prv						
Kreativita								Vv	

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Poznávání lidí							Vv		
Mezilidské vztahy	Čj								
Komunikace		Čj	Čj	Čj					
Kooperace a kompetice						Aj			
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						Pč	M		
Hodnoty, postoje, praktická etika								Ch	Čj

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola				VI		Ov			
Občan, občanská společnost a stát							Ov		
Formy participace občanů v politickém životě									D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování								D	

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá			Aj	Aj	Aj				
Objevujeme Evropu a svět				Aj	Vl, Aj				
Jsme Evropané								Z, Aj	D

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference						Hv			
Lidské vztahy		Prv							
Etnický původ							Z	Pp	
Multikulturalita								Hv	
Princip sociálního smíru a solidarity								Ov	

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy									Pp
Základní podmínky života						Pp			
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv	Pč							Pp
Vztah člověka k prostředí			Pč		Př	Pp			

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj					
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality									M
Stavba mediálních sdělení							Čj		
Vnímání autora mediálních sdělení									Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti							Hv		
Tvorba mediálního sdělení					Čj	Čj			
Práce v realizačním týmu									Pč

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace	Vzdělávací obory	Zkratka	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	33	9	Český jazyk	Čj	9	10	9	7	7	42
	9		Anglický jazyk	Aj			3	3	3	9
Matematika a její aplikace	20	4	Matematika	M	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	1	1	Informatika	Inf				1	1	2
Člověk a jeho svět	12	2	Prvouka	Prv	2	2	2			6
			Přírodověda	Př				2	2	4
			Vlastivěda	Vl				2	2	4
Umění a kultura	12		Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	5
			Výtvarná výchova	Vv	1	1	2	1	2	7
Člověk a zdraví	10		Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	5		Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1	5
CELKEM:	102	16			20	22	25	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

Na 1. stupni jsme posílili z disponibilní časové dotace dle tabulky vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie a Člověk a jeho svět.

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

4.2. Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace	Vzdělávací obor	Zkratka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	15	4	Český jazyk	Čj	5	5	5	4	19
	12		Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3	12
		6	Další cizí jazyk	Cj	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	15	5	Matematika	M	5	5	5	5	20
Informační a komunikační technologie	1	2	Informatika	Inf	1	1	1	0	3
Člověk a společnost	12	2	Dějepis	D	2	2	2	2	8
			Občanská výchova	Ov	2	1	1	2	6
Člověk a příroda	22	4	Fyzika	F	1	2	2	2	7
			Chemie	Ch	0	0	2	2	4
			Přírodopis	Pp	2	2	2	2	8
			Zeměpis	Z	2	2	2	1	7
Umění a kultura	10		Hudební výchova	Hv	1	1	1	0	3
			Výtvarná výchova	Vv	2	2	1	2	7
Člověk a zdraví	8		Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	3		Pracovní činnosti	Pč	2	0	0	1	3
		1	Volitelné předměty	VP	0	0	0	1	1
CELKEM:	98	24			30	30	31	31	122

Poznámky k učebnímu plánu :

Na 2. stupni jsme posílili z disponibilní časové dotace dle tabulky vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a svět práce.

Z oblasti Člověk a zdraví jsme vyčlenili dvě hodiny Výchovy ke zdraví, které jsme přiřadili jednou hodinou k oblasti Člověk a společnost a jednou hodinou k oblasti Člověk a příroda. Vznikly tak dva integrované předměty, v prvním případě pod společným názvem Občanská výchova (jedna hodina přidána v šestém ročníku), ve druhém případě Přírodopis (Výchova ke zdraví je jednou hodinou včleněná v osmém ročníku).

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

4.3. Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň – třídy s rozšířenou výukou matematiky

Vzdělávací oblast	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace	Vzdělávací obor	Zkratka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	15	3	Český jazyk	Čj	5	5	4	4	18
	12		Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3	12
		6	Další cizí jazyk	Cj	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	15	7	Matematika	M	6	5	6	5	22
Informační a komunikační technologie	1	2	Informatika	Inf	1	1	1	0	3
Člověk a společnost	12	2	Dějepis	D	2	2	2	2	8
			Občanská výchova	Ov	2	1	1	2	6
Člověk a příroda	22	3	Fyzika	F	1	2	2	2	7
			Chemie	Ch	0	0	2	2	4
			Přírodopis	Pp	1	2	2	2	7
			Zeměpis	Z	2	2	2	1	7
Umění a kultura	10		Hudební výchova	Hv	1	1	1	0	3
			Výtvarná výchova	Vv	2	2	1	2	7
Člověk a zdraví	8		Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	3		Pracovní činnosti	Pč	2	0	0	1	3
		1	Volitelné předměty	VP	0	0	0	1	1
CELKEM:	98	24			30	30	31	31	122

Poznámky k učebnímu plánu pro třídy s rozšířenou výukou matematiky:

Ve třídách s rozšířenou výukou matematiky jsme na 2. stupni v souladu se zaměřením školy posílili hodinovou dotaci v rámci povinných vyučovacích předmětů o 7 hodin vyučovací oblast Matematika a její aplikace, také dle tabulky vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a svět práce.

Z oblasti Člověk a zdraví jsme vyčlenili dvě hodiny Výchovy ke zdraví, které jsme přiřadili jednou hodinou k oblasti Člověk a společnost a jednou hodinou k oblasti Člověk a příroda. Vznikly tak dva integrované předměty, v prvním případě pod společným názvem Občanská výchova (jedna hodina přidána v šestém ročníku), ve druhém případě Přírodopis (Výchova ke zdraví je jednou hodinou včleněná v osmém ročníku).

4.4. Nabídka volitelných předmětů

Volitelné předměty 9. ročník

- Cvičení z českého jazyka	Cvčj
- Cvičení z matematiky	Cvm
- Chemická praktika	Chpr
- Biologická praktika	Bpr
- Zeměpisná praktika	Zpr
- Sportovní hry	Sh
- Zdravý životní styl	Zžs

4.5. Škola v přírodě na 1. stupni

Cílem školy v přírodě je umožnit žákům týdenní ozdravný pobyt v prostředí mimo městskou aglomeraci v nezatíženém prostředí.

Škola v přírodě je organizována ve spolupráci s rodiči dané třídy, kteří jsou v předstihu informováni o jejím zajištění a průběhu, mají tedy možnost své děti dostatečně materiálně vybavit na pobyt. Rodiče, kterým činí financování školy v přírodě potíže, si mohou na základě potvrzení o ozdravném pobytu dítěte vydaného školou požádat o příspěvek u příslušné zdravotní pojišťovny dítěte.

- **Zajištění školy v přírodě**

Třídní učitelka ve spolupráci s vedením školy zajistí pedagogický, výchovný a zdravotnický doprovod dětí. Seznámí rovněž zákonné zástupce se svými požadavky na vybavení dětí, s programem, který je pro děti připraven. Rodiče třídní učitelku a zdravotníka zpětně informují o zdravotním stavu žáka, případně o zdravotních a jiných problémech, které by se mohly během pobytu vyskytnout.

- **Zaměření školy v přírodě**

Pobyt žáků ve škole v přírodě je zaměřen zejména na upevnění tělesného a duševního zdraví, relaxaci, stmelení kolektivu ve třídě, reálného poznávání místního regionu.

Žáci se denně učí 2 - 4 vyučovací jednotky, a to v souladu s aktuálními tematickými učebními plány danými Školním vzdělávacím programem Bránou života. V dalších činnostech pobývají zpravidla venku na čerstvém vzduchu v závislosti na momentálním stavu počasí, kde se nabízí široká škála pohybových aktivit, které jsou motivovány hodnocením her a soutěží, které jsou předem připraveny (pěší turistika, sportovní olympiády v netradičních disciplínách, orientační závod, hledání pokladu, míčové a závodivé hry, koloběžkové závody, případně večerní stezka odvahy, aktivity s prvky dramatické výchovy apod.)

Během pobytu si žáci upevňují a rozvíjejí základní hygienické návyky, sebeobslužné návyky a dovednosti, učí se samostatně jednat a zodpovědně rozhodovat, vzájemně si pomáhat a předávat své zkušenosti.

Vzhledem k tomu, že celý pobyt probíhá v přírodě, se žáci reálně setkávají s ochranou životního prostředí a cíleně jsou vedeni k poznávání přírodních zákonitostí. Dodržují uvědoměle denní režim, který je navádí ke správnému a zdravému životnímu stylu. K tomu přispívá především pravidelný stravovací a pitný režim, pohybové relaxační aktivity, osobní hygiena, pravidelný spánkový režim, efektivní využití a organizace volného času, soužití v kolektivu spolužáků, základní normy pravidel společenského chování.

- **Závěr školy v přírodě**

Po realizaci školy v přírodě informuje třídní učitelka vedení školy o jejím průběhu a provede hodnocení.

4.5.1. Výchovně vzdělávací strategie ve škole v přírodě

Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke správnému porozumění vztahu člověka k přírodě a vlivu lidské činnosti na prostředí.
- Dbáme na odpovědné chování k biosféře, k ochraně přírody a přírodním zdrojům.
- Klademe důraz na uvědomování si podmínek života a možnosti jeho ohrožení.

Kompetence k řešení problému

- Rozvíjíme v praktických činnostech základní dovednosti pro práci ve skupině.
- Učíme žáky si uvědomovat hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci.
- Vedeme žáky k řešení daných situací.

Kompetence komunikativní

- Dáváme prostor k vyjadřování vlastního názoru a postoje k daným situacím.
- Vedeme žáky k uvědomování si odpovědnosti za způsob prezentací a formulování svých myšlenek.
- Dbáme na slušnou a spisovnou komunikaci mezi žáky.
- Vyžadujeme od žáků aktivní naslouchání ostatním a spravedlivé posuzování a hodnocení výsledků práce ostatních.

Kompetence sociální a personální

- Klademe důraz na disciplinované a sebekritické chování mezi žáky.
- Utváříme dobré podmínky pro správné mezilidské vztahy v třídní komunitě.
- Rozvíjíme u žáků vzájemnou ohleduplnost a ochotu pomáhat slabším.
- Pomáháme žákům vyhledat správnou radu a pomoc, pokud je to potřeba.

Kompetence občanské

- Vyžadujeme od žáků, aby přijímali druhého jako jedince se stejnými právy.
- Vedeme žáky k uvědomování si vlastní identity, bytí sám sebou a reflektování svého sociokulturního zařazení.
- Rozvíjíme chápání významu řádu, pravidel a zákonů fungování společnosti.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky efektivně organizovat svůj čas a prostor.
- Dbáme na uvědomělé dodržování základních hygienických pravidel při všech činnostech (pracovních, stravovacích, herních a odpočinkových).

4.6. Projekt ZEBRA na 2. stupni

Z – Zdraví

E – Environmentální výchova

B – Biosféra

R – Rozum

A – Aktivní pohyb

Hlavním cílem je představení konkrétních činností ve prospěch životního prostředí a motivace účastníků k zájmu o problematiku zdraví, soužití člověka s přírodou, životního prostředí v regionu a globálních problémů dnešního světa formou shánění a třídění aktuálních informací, motivace vedoucí ke správným postojům, hodnotám, chování a jednání. Dalším cílem je umožnit žákům pobyt v prostředí mimo městskou aglomeraci. Žák si osvojuje a uvědomuje krásu, rozmanitost a jedinečnost přírody, význam všech smyslů pro poznávání přírody a prostředí, pozitivní osobní vztah k přírodě a rozvíjí estetické vnímání přírody a krajiny.

Projekt je organizován týmem vyučujících 2. stupně ve dvou turnusech (podle počtu přihlášených dětí). Rodiče jsou v předstihu informováni o zajištění a průběhu projektu a mohou na základě potvrzení o účasti dítěte vydaného školou požádat o příspěvek u příslušné zdravotní pojišťovny.

- **Zajištění projektu**

Realizační tým projektu ve spolupráci s vedením školy zajistí pedagogický, výchovný a zdravotnický doprovod dětí a seznámí rovněž zákonné zástupce se svými požadavky na vybavení dětí. Rodiče třídní učitelku a zdravotníka před odjezdem informují o zdravotním stavu žáka, případně o zdravotních a jiných problémech, které by se mohly během pobytu vyskytnout.

- **Zaměření projektu**

ZEBRA je pětidenní program, jehož čas je naplněn hrou, pohybem, tvořivými dílnami, prezentacemi, terénním pozorováním a soutěžemi. Činnosti propojují a doplňují znalosti a dovednosti z jednotlivých předmětů, například: přírodopisu, chemie, zeměpisu, fyziky, dějepisu, estetické výchovy, tělesné a rodinné výchovy.

Prostřednictvím prezentací, pomocí pracovních listů a kooperativních aktivit žáci získají hlubší znalosti o přírodě, ekologických souvislostech a životním prostředí našeho kraje. Pobyt žáků je zaměřen také na upevnění tělesného a duševního zdraví, relaxaci. Navozením zážitků chceme pomoci každému v sobě nalézat vlastní energii, sebedůvěru a spontánní tvořivost, které jsou nezbytné pro aktivní a odpovědný postoj k životu, společnosti a životnímu prostředí.

Většina činností probíhá venku na čerstvém vzduchu v závislosti na momentálním stavu počasí. Pobyt začíná aktivitami zaměřenými na vytvoření a stmelení skupin (ledolamky), navozením důvěry a vytvořením dobré pracovní atmosféry. Družstva jsou tvořena 10ti žáky ze všech ročníků, kapitánem je určen žák 9. třídy, který si skupinu organizuje, tlumočí její zájmy a odpovídá za její činnost. Každý kapitán přebírá instrukce k další činnosti skupiny, najde si v prostoru areálu se svou skupinou místo, kde všichni pracují na zadaných úkolech.

U žáků rozvíjíme schopnost řešit problémy a spolupracovat ve skupině tvořené různými věkovými kategoriemi. Na uvedený blok navazuje praktické studium místní přírody a ekologických problémů v terénu. Od takto získaných konkrétních zkušeností žáků následně odvozujeme obecnější témata – postavení člověka v přírodě a globální problémy lidstva. Častou výukovou metodou v této části programu jsou řízené diskuse a simulační hry. Opět dochází k integraci a doplnění znalostí získaných v jednotlivých předmětech. Snažíme se v žácích probudit zájem o tuto problematiku, o propojení a doplnění potřebných znalostí, dovedností a postojů.

- **Závěr projektu**

Během pobytu - na závěr každého dne - žáci hodnotí dílčí aktivity nalepením signatury na evaluační terč. Všechny činnosti z projektu jsou vyhodnoceny a žáci po družstvech odměněni. Po návratu informuje realizační tým vedení školy o průběhu projektu. Je vytvořen informační materiál (pracovní listy, výukové plakáty, záznamové deníky, fotografie, prezentace....), se kterým seznamujeme rodiče a žáky na školních nástěnkách a webových stránkách školy.

4.6.1. Výchovně vzdělávací strategie projektu ZEBRA

Kompetence k učení

- Rozvíjíme schopnost praktické aplikace znalostí
- Vedeme žáky k pochopení rozdílů mezi strategií soutěže a spolupráce
- Vedeme žáky ke správnému porozumění vztahu člověka k přírodě a vlivu lidské činnosti na prostředí
- Dbáme na odpovědné chování k biosféře, k ochraně přírody a přírodním zdrojům
- Klademe důraz na uvědomování si podmínek života a možnosti jeho ohrožení

Kompetence k řešení problému

- Pomáháme žákům pochopit roli spotřebitele a producenta
- Rozvíjíme v praktických činnostech základní dovednosti pro práci ve skupině
- Učíme žáky si uvědomovat hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci
- Vedeme žáky k řešení daných situací
- Pomáháme žákům vybírat podstatné a posuzovat důvěryhodnost informací

Kompetence komunikativní

- Dáváme prostor k vyjadřování vlastního názoru a postoje k daným situacím
- Vyžadujeme od žáků aktivní naslouchání ostatním a spravedlivé posuzování a hodnocení výsledků práce ostatních
- Rozvíjíme schopnost formulovat a prezentovat své názory
- Učíme žáky věcně argumentovat
- Pomáháme žákům rozhodnout se pro správnou strategii

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme u žáků tvořivost a schopnost sebepoznávání
- Klademe důraz na disciplinované a sebekritické chování mezi žáky
- Rozvíjíme u žáků vzájemnou ohleduplnost a ochotu pomáhat druhým
- Pomáháme žákům vyhledat správnou radu a pomoc

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomování si vlastní identity, bytí sám sebou
- Vedeme žáky k dodržování řádu a pravidel
- Rozvíjíme u žáků ochotu spolupracovat a dodržovat dohody
- Vedeme žáky k toleranci k odlišným názorům a postojům

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- Vedeme žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních
- Učíme žáky zpracovávat data a vyhodnocovat je

- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při pobytu v přírodě
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za vykonanou práci
- Vedeme je k efektivitě při organizování vlastní práce
- Učíme žáky efektivně organizovat svůj čas a prostor
- Dbáme na uvědomělé dodržování základních hygienických pravidel při všech činnostech (pracovních, stravovacích, herních a odpočinkových)

4.6.2. Očekávané výstupy projektu ZEBRA

- Žák pojmenuje základní zástupce organismů z říše rostlin i živočichů
- Žák vyjmenuje základní globální problémy, jejich příčiny
- Žák ve skupině zdramatizuje výjev z oblasti ekologických vztahů a souvislostí
- Žák prostřednictvím prožitku najde souvislosti mezi hrou a fungováním současného světa
- Žák i skupina rozvíjí své komunikační a diskusní dovednosti, toleranci k jiným názorům, schopnost vybírat podstatné a posuzovat důvěryhodnost informací
- Žák se orientuje v terénu s pomocí mapy a turistických značek
- Uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz)
- Předvídá a dle svých možností řeší problémy dlouhodobého pobytu v přírodě a přesunuje se s mírnou zátěží
- Žák konfrontuje své původní postoje s novými fakty a zkušenostmi

5. Učební osnovy

5.1. Učební osnovy 1. stupně

5.1.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu Český jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Z volné disponibilní dotace bylo k posílení předmětu použito 9 hodin.

Orientovat se v jazyce se žáci učí tak, že v hodinách Českého jazyka nebudou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku a literární výchovy, ale že si žáci v každé hodině Českého jazyka uvědomí propojenost jazyka, stylistických prvků i literárních prvků. Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků. Předmět Český jazyk má komplexní povahu, zahrnuje vyučování čtení, psaní, jazykové vyučování, slohový výcvik a literární výchovu.

Vyučovací předmět má tuto časovou dotaci:

1. ročník 9 hodin týdně a má komplexní charakter
2. ročník 10 hodin týdně, z toho jazykové vyučování včetně slohu 5 hodin týdně; čtení, psaní, a literární výchova 5 hodin týdně
3. ročník 9 hodin týdně, z toho jazykové vyučování včetně slohu 5 hodin týdně; čtení, psaní, a literární výchova 4 hodin týdně
4. a 5. ročníku 7 hodin týdně, z toho jazykové vyučování včetně slohu 5 hodin týdně; čtení, psaní, a literární výchova 2 hodin týdně

Psaní je vyučováno v kratších vyučovacích celcích než jedna vyučovací jednotka.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti a dovednosti žáků, čemuž je podřízena zejména výuka gramatiky a slohu. V literární výchovné části směřuje výuka k tomu, aby se žáci, přiměřeně svému věku, naučili s porozuměním číst a interpretovat text. V písemném projevu zahrnuje výuka zvládnutí všech kvalitativních znaků písma na dobré úrovni tak, aby bylo písmo čitelné a úhledné. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, kulturní a divadelní představení, práce s knihou a texty i využití výukových programů na PC.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Sociální rozvoj - Komunikace
Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace, formuje studijní dovednosti.
- Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
Vztahy v rodině, skupině, třídě, pohled na svět očima druhého.

Z průřezového tématu: **Mediální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavných prvků ve sdělení.
- Tvorba mediálního sdělení
Umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních projevů a vytváří představu o roli médií v životě regionu (lokalitě).
Tvorba správného a komunikačně vhodného sdělení, technologické možnosti a jejich omezení.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemné propojování
- Seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisí s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla mluvnických jevů.
- Vedeme žáky k nalézání chyb a jejich opravy.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke správné a srozumitelné formulaci svých myšlenek a názorů.
- Upevňujeme a rozvíjíme slovní zásobu žáků.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme příležitosti k diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme žákům význam lidové ústní slovesnosti a seznamujeme je s naším slovesným dědictvím.

Kompetence pracovní

- Klademe důraz na dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní.

Předmět: Jazyk český - Jazykové vyučování a sloh

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje grafickou podobu písmen ve vztahu jim odpovídajícím hláskám	• Písmeno – malé, velké, tištěné, psací	
Rozlišuje hlásky, slabiky, slova a věty z hlediska potřeb čtení a psaní	• Hlávka, slabika, slovo, věta	
Srozumitelně mluví, uvědoměle čte, správně intonuje, dýchá a volí správné tempo řeči	• Tečka, čárka, dvojtečka, ?,!	
Rozvíjí znělý hlas, artikuluje a srozumitelně mluví, plynule spojuje slabiky ve slova a slova v krátké věty	• Hlasité a tiché čtení	
Volí vhodné verbální prostředky v těchto formách společenského styku	• Prosba, poděkování, omluva, blahopřání, vyprávění	

Předmět: Jazyk český - Psaní

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Provádí činnosti pro uvolnění ruky	• Uvolňovací cviky a činnosti	
Aplikuje správné sezení při psaní a náležitě drží psací potřebu, vhodně uspořádá své pracovní místo (umístění a sklon sešitu) Dodržuje základní hygienické návyky při psaní	• Základní hygienické návyky	
Nacvičuje čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky	• Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic	
Osvojuje si správné tvary písmen a číslic	• Znaky písma	
Píše a spojuje písmena, slabiky a slova, dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov, používá při psaní vlastních jmen a první slova věty velké písmeno a dodržuje interpunkci	• Opis, přepis, diktát	
Píše čitelně, volí vhodnou úpravu psaného projevu	• Vytváření základu rukopisu	

Předmět: Jazyk český - Čtení a literární výchova

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Správně čte slabiky a slova, plynule čte jednoduchý text a orientuje se v něm	• Učíme se číst	
Recituje kratší básnický text, rozpočítadla a říkanky Všímá si ilustrací literárních děl pro děti, seznamuje se s dětskými časopisy Vypráví podle dějové posloupnosti pohádku nebo příběh	• Práce s literárním textem	
Vyjadřuje vlastními slovy pojmy při praktické činnosti – kniha, spisovatel, časopis, ilustrace, pohádka, divadlo (maňáskové, loutkové...), knihovna, knihovnice	• Základy literatury	OSONOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Mezilidské vztahy Vyučovací hodina – výstavka fotografií z dovolené

Předmět: Jazyk český - Jazykové vyučování a sloh

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Užívá věty v mluveném i písemném projevu, dodržuje pořádek slov ve větě, poznává druhy vět podle postoje mluvčího, s náležitými znaménky dodržuje sled vět podle časové posloupnosti, spoje dvě a více vět jednoduchými spojovacími výrazy	• Věta	
Sestavuje slova v uspořádané věty, třídí slova podle slovního významu (slova nadřazená, podřazená), rozděluje slova na slabiky na konci řádku	• Slovo, slabika	
Třídí hlásky do skupin, orientuje se v rozdělení hlásek, (samohlásky krátké, dlouhé, dvojhlásky, souhlásky – tvrdé, měkké, obojetné), rozlišuje psaní i – í, y – ý po měkkých a tvrdých souhláskách. Vyslovuje a píše slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	• Hláška, písmeno	
Rozlišuje obecná a vlastní jména	• Vlastní jména	
Vybere podstatná jména, slovesa, předložky a nalezne je v základním tvaru	• Slovní druhy	
Správně oslovuje osoby, pozdraví, poděkuje, omluví se	• Základní formy společenského styku	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sociální rozvoj – Komunikace Vyučovací hodina – zpracování pracovního listu, chování v různých situacích
Reprodukuje jednoduché děje	• Vypravování	

Předmět: Jazyk český - Psaní

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Píše správný tvar velkých tiskacích písmen, které využívá i v geometrii	• Tiskací písmena	
Píše podle tvarových skupin s důrazem na štíhlost písmen, na dodržování stejnoměrné výšky písmen a na rozestupy písmen ve slovech, správně spojuje písmena ve slovech	• Psací písmena, číslice	
Správně užívá a umísťuje diakritická znaménka ve slovech i ve větě	• Diakritická znaménka	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu a hygieny a pracovní návyky	• Základní hygienické návyky	
Napíše adresu, dopis, krátké přání a recept, rozlišuje oslovení, nadpis, odstavec	• Adresa, dopis, přání, recept	

Předmět: Jazyk český - Čtení a literární výchova

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Plynule čte jednoduché věty s porozuměním, užívá slovní přízvuk, přirozeně intonuje	• Učíme se číst	
Rozliší ukázky poezie od prózy, spojuje obsah textu s ilustrací, přednáší básně, řeší hádanky, nacvičuje jazykolamy, beseduje o knihách a dětských spisovatelích	• Práce s literárním textem	
Přednáší básně, hledá rýmy, při praktických činnostech se seznamuje s divadelními pojmy a navštíví knihovnu	• Základy literatury	

Předmět: Jazyk český - Jazykové vyučování a sloh

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Aplikuje v písemném projevu párové souhlásky uvnitř slov. Na základě abecedy řadí slova v abecedním pořádku	• Hláskování, abeceda	
Rozlišuje a graficky vyznačuje kořen slova, přeponu a příponu	• Slovo, stavba slova	
Podle počtu určitých sloves odhaduje počet jednoduchých vět v souvětí, spojuje věty vhodnými spojovacími výrazy. Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí	• Věta a souvětí	
Pracuje s přehledem vyjmenovaných slov, orientuje se v tabulce s vyjmenovanými slovy a používá ji při práci v pravopisných cvičeních	• Vyjmenovaná slova	
Třídí slovní druhy ohebné a neohebné, U podstatných jmen rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední a seznámí se se skloňováním podle pádových otázek. U sloves určuje osobu, číslo a čas procvičuje časování v přítomném čase. Poznává ve větě základní tvar zájmena, číslovky a příslovce pouze informativně	• Slovní druhy	
Správně píše obvyklá vlastní jména a místní názvy	• Vlastní jména	
Souvisle se vyjadřuje a kladé otázky, vypravuje podle názorných pomůcek a popisuje jednoduché předměty i činnosti. Podává jednoduchou informaci, požádá, poděkuje, uvítá a rozloučí se, telefonuje, napíše krátký dopis	• Sloh, formy společenského styku	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sociální rozvoj – Komunikace Vyučovací hodina – popis osoby, cvičení pozorování a dovednosti verbálního sdělování

Předmět: Jazyk český - Psaní

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Upevňuje si psaní správných tvarů v souladu s normou a ohledem na individuální rukopis. Kontroluje vlastní psaný projev	• Tvary písmen a číslic	
Vyplňuje podací lístek, poštovní poukázku	• Vyplňování poštovních formulářů	
Automatizuje psací pohyb, vytvoří si osobitý rukopis (plynulý, rychlý, úhledný)	• Základní hygienické návyky	

Předmět: Jazyk český - Čtení a literární výchova

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Užívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů (plynulé čtení, předčítání, rychlé tiché čtení, klasické čtení) Pracuje dle písemných a mluvených pokynů	• Učíme se číst	
Pracuje tvořivě s literárním textem Vypravuje pohádku nebo povídku, domýšlí příběhy, vyjádří svůj postoj a pocit k přečtenému textu	• Práce s literárním textem	
Rozlišuje poezii a prózu, uměleckou a věcnou (encyklopedickou), chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě Seřadí podle děje ilustrace a vypráví podle nich příběh Navštěvuje knihovnu a beseduje na dané téma	• Základy literatury	

Předmět: Jazyk český - Jazykové vyučování a sloh

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje různé podoby slova a třídí hlásky. Porovnává význam slov (jednoznačná, mnohoznačná, spisovná, nespisovná, citově zabarvená). Poznává a vyhledává kořen, rozlišuje předponovou a příponovou část slova	Nauka o slově – význam a stavba slova, hlásková podoba	
Uvědoměle používá i – í, y – ý po obojetných souhláskách na základě znalostí vyjmenovaných slov a odvozených příbuzných slov	Vyjmenovaná slova	
Rozlišuje obecná a vlastní jména, správně zapisuje vlastní jména (typické příklady, zeměpisná vlastní jména)	Vlastní jména	
Přehledně určuje slovní druhy, třídí je podle ohebnosti	Slovní druhy	
Skloňuje podstatná jména podle vzorů v jednotlivých rodech	Podstatná jména	
Určuje infinitiv, rozlišuje tvar jednoduchý a složený, určuje osobu, číslo, čas, časuje slovesa oznam. zp.	Slovesa	
Poznává a rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, používá spojovacích výrazů pro tvoření souvětí	Stavba věty	
Určuje a vyhledává podměty a přísudky ve větě, respektuje shodu přísudku s podmětem v osobě, čísle a rodě	Základní skladební dvojice, shoda přísudku s podmětem	
Využívá vhodných jazykových prostředků v písemném a mluveném projevu	Stylizace a kompozice	
Sestaví jednoduchou osnovu, člení text na odstavce, tvoří nadpis	Osnova, nadpis, členění projevu	
Uvědoměle dodržuje časovou následnost dějových složek, vhodně vybírá výstižné výrazy při popisu děje, používá plnovýznamová slovesa a vhodné spojovací výrazy	Vypravování, dějové složky	
Seznámí se s různými druhy popisu, používá vhodné jazykové prostředky	Popis	
Vhodně oslovuje, poděkuje, zdraví, napíše adresu, dopis, oznámení, pozvánku, blahopřání, napíše SMS, e-mail, stručně a výstižně telefonuje případně zanechá vzkaz na záznamníku	Formy společenského styku	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sociální rozvoj – Komunikace Vyučovací hodina – dramatizace komunikace mezi spolužáky a dospělými Kresba komiksu - rozhovor

Předmět: Jazyk český - Čtení a literární výchova

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Čte plynule a správně s porozuměním textu, recituje s výrazným přednesem, souvisle se vyjadřuje při reprodukci čteného textu, rozlišuje prózu a poezii	• Zdokonalování čtenářských dovedností, práce s textem	
Rozumí literárním pojmům – přirovnání, zosobnění, bajka, pohádka, povídka, pověst, encyklopedie, dramatizace, divadelní představení. Vyhledává informace v učebnicích a dětských encyklopediích	• Poznávání základů literatury	
Navštěvuje knihovnické lekce, vyjádří své pocity z četby, poslechu pořadu, z kulturního představení, z médií	• Besedy, kulturní pořady, média	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Knihovnické lekce, besedy v hodinách čtení, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením Výroba reklamy

Předmět: Jazyk český - Psaní

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Správně sedí při psaní a přitom drží náležitě psací nástroj, píše podle normy psaní v přirozené velikosti liniatury se správným sklonem písma (75°) a rozestupem	• Základní hygienické a pracovní návyky	
Napiše adresu, blahopřání, dopis, krátký vzkaz, oznámení, pozvánku, přihlášku, objednávku	• Písemné formy společenského styku	
Vyplní poštovní poukázku, podací lístek, průvodku	• Vyplňování tiskopisů	
Opisuje a přepisuje text, píše diktát, autodiktát, provádí kontrolu napsaného textu	• Opis, přepis, diktát, autodiktát	
Účelně, stručně a čitelně pořizuje zápisy k učivu do sešitu z uč. textu a vypisuje údaje ze slovníku, encyklopedií	• Zápisy v sešitech, poznámky, výpisy údajů	

Předmět: Jazyk český - Jazykové vyučování a sloh

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Uvědoměle využívá mateřského jazyka jako nejdůležitější nástroj dorozumívání, používá spisovných vyjadřovacích prostředků Vhodně využívá spisovné a nespisovné výslovnosti vzhledem ke konkrétní komunikační situaci	• Národní jazyk	
Určí kořen slova ve slovech příbuzných, předponu a příponu, správně užívá koncovek v různých varech téhož slova	• Stavby slova a pravopis	
Zdůvodní a správně zapíše slova (od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, s-, z-, vz-) doplní předpony a přípony podle smyslu slova, pozoruje rozdíly v mluveném a psaném projevu (-ný, -ní, -ský, -ští), procvičuje psaní skupin bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně ve slovech	• Souhláskové skupiny na stylu předpony nebo přípony a kořene slova	
Správně dělí slova na slabiky, uvědoměle používá předložky s, z podle pádových otázek	• Dělení slov na konci řádku, předložky s, z	
Využívá znalosti vyjmenovaných slov a slov příbuzných při psaní zdůvodňuje je	• Pravopis i – í, y – ý po obojetných souhláskách mimo koncovku	
Píše typické příklady vlastních jmen (zeměpisné názvy, jména osob), rozlišuje vlastní a obecná podstatná jména	• Vlastní jména	
Osvojí si a rozliší slovní druhy, užívá je v mluveném a psaném projevu	• Slovní druhy	
Určí pád, číslo, rod (životnost), vzor, procvičuje pádové otázky v textu, skloňuje, rozlišuje pouze jednotné a množné číslo, píše správně koncovky dle vzorů	• Podstatná jména	
Rozlišuje tvrdá a měkká přídavná jména, skloňuje podle vzorů (mladý, jarní), orientačně pozná přivlastňovací druh	• Přídavná jména	
Seznámí se s druhy zájmen, pozná zájmeno ve větě, nahradí jím podstatné jméno, skloňuje zájmena osobní	• Zájmena	
Pozná číslovku v textu a skloňuje základní číslovky	• Číslovky	
Určí osobu, číslo, čas a způsob, časuje pomocné sloveso být, sloveso vyhledá v textu	• Slovesa	
Určí základní skladební dvojici ve větě (podmět a přísudek), ostatní základní skladební dvojice jen vztahově k sobě přiřadí	• Skladba věty	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Osvojí si shodu přísudku s podmětem Rozliší větu jednoduchou od souvětí, spojí věty jednoduché v souvětí, přítom využívá spojovacích výrazů	• Shoda přísudku s podmětem • Věta jednoduchá, souvětí	
Reprodukuje jednoduchý text, sestaví osnovu, člení na odstavce, vytvoří nadpis. Rozliší příběh od popisu děje, rozvíjí si slovní zásobu. Rozezná různé druhy popisů	• Stylizace a kompozice • Vypravování • Popis	
Napiše dopis, adresu, vyplní tiskopisy, poštovní poukázku, padací lístek, průvodku balíku, napiše SMS a e-mail, sestaví inzerát, napiše pozvánku, přihlášku, objednávku, reklamní plakát Vede dialog se spolužáky, uvádí důležitá telefonní čísla, stručně a výstižně telefonuje Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• Formy společenského styku	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Tvorba mediálního sdělení Vyučovací hodina – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas či internetové médium, vyplnění podacího lístku, napsání inzerátu

Předmět: Jazyk český - Čtení a literární výchova

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Výrazně čte umělecké texty, předčítá a recituje. Souvisle hovoří o přečteném textu, vyjádří své názory a pocity, zaznamenává si zajímavé myšlenky, pozná hlavní myšlenku přečteného textu	• Znalost čtenářských dovedností, práce s textem	
Uvádí příklady poezie: lyriky, epiky (bajky), vyhledá přirovnání, básnický přívlastek Nalézá prózu: čas a prostředí děje, řeč autora a postav Rozliší v divadelním představení roli režiséra a herce a rozezná různé typy divadelních představení	• Poznávání základů literatury	
Diskutuje o knihách, divadelních představeních, hodnotí kulturní pořady včetně mediálních, vyjadřuje vlastní hodnocení Účastní se knihovnických lekcí na dané téma	• Besedy, kulturní pořady, média	

Předmět: Jazyk český - Psaní

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Správně sedí při psaní a přitom drží náležitě psací nástroj, píše podle normy psaní v přirozené velikosti liniatury se správným sklonem písma (75°) a rozestupem	• Základní hygienické a pracovní návyky	
Napíše adresu, blahopřání, dopis, krátký vzkaz, oznámení, pozvánku, přihlášku, objednávku	• Písemné formy společenského styku	
Vyplní poštovní poukázku, podací lístek, průvodku	• Vyplňování tiskopisů	
Opisuje a přepisuje text, píše diktát autodiktát, provádí kontrolu napsaného textu	• Opis, přepis, diktát, autodiktát	
Účelně, stručně a čitelně pořizuje zápisy k učivu do sešitu z uč. textu a vypisuje údaje ze slovníku, encyklopedií	• Zápisy v sešitech, poznámky, výpisy údajů	

5.1.2. Charakteristika vzdělávacího předmětu Jazyk anglický

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Cílem předmětu je poskytnout žákům možnost dorozumívat se pomocí angličtiny. Hlavní důraz je především kladen na rozvoj komunikačních dovedností. Vedeme žáky k porozumění známým slovům a základním větám, které se týkají jejich bezprostředního okolí. Žáci pomocí jednoduchých vět a frází spolu komunikují, vyměňují si informace nebo píší jednoduché texty. Poznávají také odlišné způsoby života a zvyklosti v anglicky mluvících zemích.

Žáci velmi často pracují v malých skupinách nebo ve dvojicích. Výuka je obohacována používáním výukových programů, internetových stránek a audio nahrávek k daným učebnicím. Běžnou součástí je také používání pracovních listů, kartiček s obrazy a slovy.

Výuka probíhá ve třídě nebo v jazykové popř. počítačové učebně.

Předmět Anglický jazyk se učí ve třetím až pátém ročníku v časové dotaci tři vyučovací hodiny týdně.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
Získávání informací o zemích Evropy a světa, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy
- Objevujeme Evropu a svět
Naše vlast a Evropa, život Evropanů a styl života v evropských rodinách

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme k pochopení významu angličtiny pro další studium a zaměstnání.
- Rozvíjíme porozumění cizojazyčnému textu a vyhledání podstatných informací.
- Poskytujeme žákům zpětnou vazbu na jejich výkony a schopnosti.
- Žáci pravidelně hodnotí své pokroky při osvojování jazyka.
- Motivujeme žáky k tvoření samostatných prací v rámci jejich jazykových možností.

Kompetence k řešení problémů

- Ukazujeme možná řešení problémových situací v cizojazyčném prostředí.
- Vedeme žáky k používání různých způsobů komunikace.

Kompetence komunikativní

- Dbáme na přiměřenou formulaci.
- Vedeme k porozumění jednoduchému sdělení v řeči i textu.
- Získané dovednosti využíváme k navázání a udržování komunikace.
- Komunikujeme v různorodých skupinách.

Kompetence sociální a personální

- Dodržujeme pravidla slušného chování v anglicky mluvícím prostředí.
- Spolupracujeme v anglicky mluvící skupině na jednoduchém úkolu.
- Dokážeme požádat o radu a poskytnout pomoc v anglickém jazyce.

Kompetence občanské

- Poznáváme kulturu anglicky mluvících národů.
- Učíme respektovat jejich kulturní zvyky.
- Poskytujeme příležitost anglicky se vyjadřovat ke vztahu k přírodě.
- Dáváme žákům prostor pro spoluúčast při stanovení pravidel v hodinách angličtiny.

Kompetence pracovní

- Vedeme k zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Pomáháme žákům objevit jejich silné a slabé stránky.

Předmět: Jazyk anglický

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zdraví ,představí se Odpovídá na jednoduché otázky	Pozdravy, seznamování se (Yes, No.)	
Označuje základní barvy	Barvy	
Počítá do dvanácti	Číslo 1 – 12	
Plní pokyny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	Pokyny učitele k výuce (Close your book., aj.)	
Ptá se na předměty kolem sebe, odpovídá Žádá a odpovídá na žádost	- Školní potřeby (What's this?)	
Pojmenovává základní zařízení třídy	Zařízení třídy	
Ptá se na věk a odpovídá	Číslo 13 – 20 (How old are you?)	
Ptá se na barvy a odpovídá	(What colour is the...?)	
Určuje a pojmenuje domácí zvířata Odhaduje a zeptá se na správnost Určuje zvířata podle velikosti a barev	- Zvířata (It's... Is it a...?, Yes, it is.No, it isn't.) - Big/Little	
Vyjadřuje pocity a nálady, mluví i o pocitech jiných lidí Ptá se na pocity jiných lidí Odpovídá na otázku	- I'm, she's, he's + přídavné jméno Are you...+ přídavné jméno - How are you? I'm fine, thank you	
Popisuje vzhled člověka	- Části lidského těla, barvy vlasů, velikost (I've got... He/she's got...)	
Mluví o členech rodiny Ptá se na počet sourozenců	- Členové rodiny (my, old, Who?, This is...) (How many brothers/sisters...?)	
Popisuje lidské tělo	- Části lidského těla (Has it got...?, Yes, it has. No, it hasn't., I haven't got...)	
Mluví o oblečení Ptá se, zda-li někomu nějaká věc patří	- Oblečení (Have you got...?, Yes, I have. No, I haven't, Whose...?)	
Pojmenovává různá zaměstnání	Názvy zaměstnání	
Dává příkazy a rozumí jim	Slovesa pohybu	
Objednává jídlo Mluví o tom, co má a nemá rád	- Názvy jídel. Názvy denních jídel (What do you like for...?, Do	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	you like...?, Yes, I do. No, I don't.)	
Určuje, co je na obrázku Třídí informace	- Další zvířata, některé světadíly - Části těla zvířat, zvířecí potrava	
Mluví o tom, kde různé předměty jsou Používá krátké odpovědi	- Hračky a přístroje (Is there a ...?, Yes, there is. No, there isn't.) (Are there any...?, Yes, there are. No, there aren't.)	
Formuluje otázky na správný spelling slov	Abeceda (How do you spell...?)	
Pojmenovává dny a měsíce	Názvy dnů a měsíců	
Seznamuje se a představuje se	Několik cizích zemí (Where are you from?, I'm from...)	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Evropa a svět nás zajímá Projektová hodina – život dětí v jiných zemích, výroba plakátu Projektová hodina – zvyky a tradice, vánoční přání
Zpívá písničky Říká básničky Účinkuje ve hře Má správnou a srozumitelnou výslovnost	Materiály z učebnice – příloha	
Pojmenovává svátky a chápe kulturní rozdíly ve zvycích Porovnává českou a anglickou školu	Názvy svátků Slovní zásoba k nim	
V ilustrovaném textu vyhledává potřebné informace, čte jednoduchý text psaný psacím písmem	Texty z učebnice, komiksy z učebnice	
V audio poslechu rozumí jednoduchým textům nahrávek s vizuální oporou Rozumí pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivě a reaguje na ně	Poslechy z učebnice, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele	
Psaní - píše jednotlivá slova a jednoduché věty podle potřeby	Materiály z pracovního sešitu	
Hodnotí svůj výkon Rozumí některým postupům vlastního učení	Deníček 1	

Předmět: Jazyk anglický

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vyměňuje si s partnerem informace o sobě Mluví o svých schopnostech. Pojmenuje předměty	• (What's your name?, How old are you?, I'm fine, thank you.) (What's your favourite...?) • (Do you like...?, Yes, I do. No, I don't.) • (What's this? It's a ..., Is it a ...?, Yes, it is. No, it isn't.)	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Evropa a svět nás zajímá Vyučovací jednotka – zvyky a tradice národů Evropy, tvorba vánočního a novoročního přání, Valentýnské přání Objevujeme Evropu a svět Projektový den – Evropský den jazyků – naše vlast a Evropa, Evropa a svět, výroba skupinového plakátu
Rozeznává hudební nástroje Hovoří o tom, zda umí či neumí na ně hrát	• Hudební nástroje (He/she can play the ...)	
Reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	• (Open/close your book., aj.)	
Popíše své sportovní schopnosti	• Sporty (I can/ I can't + činnost) • (Can you ...?, Yes, I can. No, I can't.) (metres, kilometres, Olympic, do a triathlon, children)	
Pojmenuje místa a místnosti v domě Mluví o tom, kde věci jsou Popisuje dům, byt	• Místnosti v domě (Where is the ...? + behind, under) • Další zařízení bytu, domu	
Předvede svou roli u lékaře Přikazuje, zakazuje Radí o zdraví	• Některé nemoci, další činnosti (What's the matter? I have got a ...) • (Eat/don't eat)	
Popisuje město/vesnici Žádá a udává směry	• Místa ve městě (It's next to/opposite the ...) (village, town, city) • (Turn left/right at ..., Go straight past ...) • (Excuse me.) • Povolání	
Vyjadřuje činnosti ve volném čase	• Přítomný čas průběhový (He/she is drinking, reading a další) • (Is he/she ...? Yes, he/she is. No, he/she isn't) • (What are you doing? I'm ...) • (Dear ... Love from ..., fantastic, holiday, sitting, beach, palm tree) • Dopravní prostředky	
Pochopí předpověď počasí	• Druhy počasí • (Is it ...? Yes, it is. No, it isn't.)	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	(We can/can't go to ...) (kite, boots, blowing, wind, weather, wet, here, there) (London, Dublin, Edinburgh, Liverpool, Oxford, Cardiff)	
Podá informace o čase a svém školním rozvrhu	(What time is it?) (It's ... o'clock./ It's half past ...) (We've got + předmět) (Have we got ...? Yes, we have. No, we haven't) (When have we got?) (on + den, at + hodina) Školní předměty (class, lesson, break) - Kalendářní rok	
Hovoří o televizních programech Vyjádří, zda je má/nemá rád	- Druhy televizních programů (It's eight twenty-five., etc.) (What TV programmes do you like?, boring, scary) (What channel is it on?) (What time ...?)	
Zapojí se do konverzace o koníčcích ve volném čase	- Koníčky, volný čas (What do you do on ...?, What do you do in your free time?)(I read books + další činnosti)(I go skating + další činnosti) (I'm from, penfriend) (Hobbies, best wishes)	
Popisuje zvířata, kde žijí, čím se živí Vytváří otázky a odpovědi	- Přítomný čas prostý (What does the ... eat?) (It eats/doesn't eat ...) (Does it ...? Yes, it does. No, it, doesn't.) (Where does the ... live? It lives/doesn't live ...) - Místa, kde zvířata žijí - Další zvířata a čím se živí	
Zpívá písničky, říká básničky, účinkuje ve hře Vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně anglické hlásky ve známých slovech a větách	- Materiály z učebnice, dodatečné materiály z učebnice - Zvuková a grafická podoba jazyka (fonetické znaky	
	pasivně), základní výslovnostní návyky	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Nakupuje v eurech, vyjádří cenu v eurech Mluví o datu Pojmenovává a mluví o svátcích (Vánoce, Nový rok, sv. Valentýn, Pancake Tuesday, Velikonoce)	• Reálie	
Vyhledává specifické informace v textu Rozumí přiměřeným textům z učebnice, přečte básničku pohled, rozvrh hodin a televizní program	• Texty, komiksy a dodatečné materiály z učebnice	
Poslech - rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice a jazyku učitele	• Poslech z učebnice, písničky, básničky, jazyk učitele	
Psaní – s vizuální podporou napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení (z osvojených témat) Obměňuje jednoduché věty a krátké texty	• Materiály z učebnice a pracovního sešitu	
Používá dvojjazyčný slovník	• Slovník k učebnici v pracovním sešitě	
Hodnotí své výkony a rozumí některým postupům vlastního učení	• Deníček 2	

Předmět: Jazyk anglický

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Chápe význam používaných slov a jednoduchých vět se vztahem k osvojovaným tématům	- Slovní zásoba z tématických celků domov rodina, škola, volný čas, oblékání a jídlo - Pokyny týkající se školního prostředí - Základní typy vět	
Rozumí jednoduchým krátkým textům ze života dětí s vizuální oporou	- Odhad neznámých slov dle kontextu, ilustrace - Práce s internetem	
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu vztahujícím se k osvojovaným tématům	- Základní gramatická struktura otázky - Otázky se slovesy to be, to have, to can - Otázky s pomocným slovesem do/does - Otázky typu Yes/No - Otázky typu Wh... - Úprava vět podle pravdivosti	
Tvoří odpověď na otázku	Kladná a záporná odpověď na otázky obou typů	
Používá dvojjazyčný slovník	- Vyhledávání slov ve slovníku učebnice - Vyhledávání slov v česko-anglickém a anglicko-českém slovníku - Internetový slovník	
Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět ze známých témat	- Množné číslo podstatných jmen - Ukazovací a přivlastňovací zájmena - Jednoduchý popis předmětu a jeho umístění - Popis osoby	
Vyplní osobní údaje do formuláře	- Slovní zásoba z okruhu vyplňování - Hláskování	
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se	- Komunikace v běžných situacích - Představení své a dalších osob - Dramatizace rozhovoru, příběhu - Vyjádření obliby	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Evropa a svět nás zajímá Vyučovací jednotka – zvyky a tradice národů Evropy, tvorba vánočního a novoročního přání

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Poskytuje požadovanou informaci	• Reakce na dotazy týkající se vlastní osoby • Reakce na dotazy týkající se času, místa, ceny	Projekt – My World (můj svět), život dětí v jiných zemích, rodinné příběhy, výroba plakátu Objevujeme Evropu a svět Projektový den – Evropský den jazyků – naše vlast a Evropa, Evropa a svět, výroba skupinového plakátu

5.1.3. Charakteristika vzdělávacího předmětu Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Z volné disponibilní dotace byly k posílení předmětu použity 4 hodiny.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, schopnost logického úsudku.

Vyučování v matematice směřuje k tomu, aby se žáci naučili:

- provádět početní výkony s přirozenými čísly pamětně i písemně
- řešit úkoly z praxe s užitím početních výkonů
- provádět odhady výsledků řešení, posuzovat jejich reálnost, provádět potřebné zaokrouhlení
- číst a užívat jednoduché tabulky a diagramy
- řešit geometrické úlohy, vypočítat obvody a obsahy rovinných obrazců, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru
- ve finanční gramotnosti orientovat ve světě financí a problematice peněz, včetně odhadování cen, sestavování rozpočtu
- rozvíjet logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu

Vyučovací předmět matematika má v 1. ročníku časovou dotaci 4 hodiny týdně a ve 2., 3., 4. a 5. ročníku 5 hodin týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, případně v počítačové učebně.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** – Osobnostní rozvoj je zařazen tematický okruh

- Rozvoj schopností poznávání
Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a jejich systematizaci.
- Pracujeme s obecně užívanými termíny, znaky a symboly.
- Zadáváme vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivujeme žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi.
- Rozvíjíme u žáků zručnost při grafickém vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů

- Hledáme způsoby řešení, při nichž žáci rozvíjí své logické myšlení.
- Vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k formování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému vyjadřování v písemném i ústním projevu.
- Důslednou kontrolou podporujeme u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků.

Kompetence sociální a personální

- Vybízíme žáky k diskuzi ve skupině i před třídou o matematickém problému, k respektování i jiných řešení.
- Organizujeme vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi.

Kompetence občanské

- Prostřednictvím slovních úloh rozvíjíme v žácích chápání základních principů společenských norem.
- Povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporujeme u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky.

Kompetence pracovní

- Využíváme matematických znalostí a zkušeností k zájmu vlastního rozvoje i plánování jednotlivých úkolů a postupů.

Předmět: Matematika

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Počítá předměty v daném souboru Vytváří různé konkrétní soubory s daným počtem prvků Zobrazuje čísla na číselné ose	Číselná řada do 20	
Čte a píše čísla	Číslice	
Porovnává čísla Řeší a vytváří slovní úlohy na porovnávání čísel	Znaménka $< > = - +$	
Sčítá a odčítá v oboru do 20 bez přechodu přes desítku Řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání Řeší slovní úlohy s využitím vztahů „o n více“, „o n méně“ Používá přirozená čísla k modelování reálných situací	Součet a rozdíl čísel	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání Vyučovací jednotky – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti soustředění, cvičení dovedností zapamatování Hry, Zápisy do pracovních listů

Předmět: Matematika - Geometrie

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Konkrétně se orientuje v prostoru	Geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za	
Modeluje a popisuje základní rovinné geometrické útvary Pojmenuje a rozezná rovinné obrazce Užívá dětské skládky a stavebnice Nachází v realitě jejich reprezentaci	- Rovinné obrazce: trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh - Tělesa: krychle, kvádr, válec, koule	

Předmět: Matematika

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Sečte a odečte s přechodem přes desítku Počítá po jednotkách, po desítkách Čte a zapisuje čísla	Číselná řada do 100	
Porovnává čísla pomocí číselné osy Používá znaménka $>$ $<$ $=$ Řeší a vytváří slovní úlohy na porovnávání čísel	Porovnávání čísel	
Sčítá a odčítá násobky deseti Sčítá a odčítá v oboru do 100 Pamětně počítá s přirozenými čísly do 100 Řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání Řeší slovní úlohy s využitím vztahů „o n více“ „o n méně“ Užívá závorky	Součet a rozdíl čísel, závorky	
Znázorní násobení a dělení na souboru různých předmětů Vytváří řady násobků daného čísla 0-5 Jmenuje řady násobků 0, 1, 2, 3, 4, 5 Chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců Řeší příklady násobení a dělení v oboru násobílek Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek Řeší a vytváří slovní úlohy s využitím vztahů „o n více“, „o n méně“	Násobilka 0 - 5	

Předmět: Matematika - Geometrie

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Kreslí křivé a rovné čáry Rýsuje úsečky Měří délku úsečky Odhaduje délku úsečky	- Lomená čára - Úsečka - Délka úsečky - cm, m	
Označuje bod na úsečce, bod mimo úsečku, krajní body úsečky	Označení bodů a úseček	
Čte údaje na hodinách včetně digitálních Sleduje jednoduché závislosti na čase (příchod a odchod do školy, délku přestávky a vyučovací hodiny, doba snídane, oběda a večeře)	- Den: 24 hodin - Hodina: 60 minut - Minuta: 60 sekund	

Předmět: Matematika

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Počítá po jednotkách, desítkách a stovkách Pamětně počítá s přirozenými čísly do 1000	Číselná řada do 1000	
Čte a zapisuje trojčíselná čísla Zná zobrazení dvoj a trojčíselná čísla na číselné ose	Zápis čísel	
Porovnává čísla pomocí číselné osy, používá znaménka $>$ $<$ $=$ Řeší úlohy na porovnávání čísel	Porovnávání čísel	
Zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce	Zaokrouhlování čísel	
Rozkládá čísla v desítkové soustavě	Rozklad čísel	
Sčítá a odčítá: násobky 100, bez přechodu násobků 100, s přechodem násobků 100	Součet a rozdíl čísel	
Písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla a provádí kontrolu výpočtu Používá výrazy sčítanec, sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl Řeší úlohy typu „o n více“, „o n méně“ Řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání	Písemné sčítání a odčítání	
Vyjmenuje řadu násobků 0 – 10 Řeší příklady násobení a dělení v oboru násobků 0 – 10 Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení Řeší úlohy typu „n krát více“, „n krát méně“ Používá výrazy činitel, činitel, součin	Násobilka 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	
Pamětně násobí dvojčíselné číslo jednocíselným mimo obor násobků Sestavuje a čte tabulky násobků Užívá tabulek násobků v praxi (ceny zboží, vzdálenosti...) při tvorbě úloh	Násobení a dělení dvojčíselných čísel jednocíselným	
Dělí dvojčíselné číslo jednocíselným mimo obor násobků a určí neúplný podíl a zbytek Používá výrazy: dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, zbytek	Dělení se zbytkem	

Předmět: Matematika - Geometrie Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rýsuje přímku	• Přímka	
Rýsuje různoběžky a označí jejich průsečík Rozezná rovnoběžky na jednoduchých praktických příkladech	• Vzájemná poloha dvou přímek	
Kreslí a rýsuje rovinné obrazce ve čtvercové síti	• Rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník a čtyřúhelník	
Měří úsečky s přesností na mm Odhaduje délku úsečky Rýsuje úsečku dané délky (cm, mm)	• Jednotky délky mm, km	
Měří délky stran rovinného obrazce	• Strana rovinného obrazce	
Vypočítá obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran	• Obvod	
Rozezná a modeluje stavby tvaru kváдру, krychle apod. (využije stavebnic a krabiček) Nachází jejich podobu v reálném životě)	• Koule, krychle, kvádr, válec	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině (přikládáním papíru) Porovnává velikost útvarů	• Souměrné útvary v rovině	

Předmět: Matematika

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Počítá po tisících, desetitisících a statisících	Číselná řada do 1 000 000	
Čte a zapisuje čísla Znázorní čísla na číselné ose	Zápis čísel	
Porovnává čísla pomocí číselné osy, používá znaménka $>$ $<$ $=$ Řeší jednoduché nerovnice s užitím číselné osy Řeší slovní úlohy na porovnávání čísel	Porovnávání čísel	
Zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, provádí odhady Vyznačí intervaly na číselné ose patřící k danému zaokrouhlovanému číslu	Zaokrouhlování čísel	
Rozkládá čísla v desítkové soustavě	Rozklad čísel	
Písemně sčítá a odčítá v daném oboru Pamětně sčítá a odčítá čísla mající nejvíce tři číslice různé od nuly Řeší slovní úlohy na početní výkony, na vztahy „o n více“, „o n méně“ Užívá při pamětném i písemném sčítání komunikativnost a asociativnost Užívá závorky Provádí soustavně kontrolu svých početních výkonů Provádí odhady výsledků	- Součet a rozdíl čísel v daném oboru - Vlastnosti sčítání a odčítání - Vztahy mezi sčítáním a odčítáním - Závorky - Odhad výsledku - Kontrola výpočtu	
Pamětně násobí a dělí jednociferným číslem Písemně násobí jedno a dvojciferný činitelem Písemně dělí jednociferným dělitelem Řeší slovní úlohy na vztahy „n krát více“, „n krát méně“ Provádí odhad výsledku	- Násobení a dělení čísel v daném oboru - Písemné algoritmy násobení a dělení - Odhad výsledku	
Při kontrole svých početních výkonů používá vztahy mezi násobením a dělením	Kontrola výpočtu	
Při pamětném a písemném násobení užívá komunikativnost a asociativnost	Vlastnosti násobení	
Užívá závorky	Závorky	
Určuje správné pořadí početních výkonů	Pořadí početních výkonů	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života Využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku, používá zápis ve formě zlomku Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	• Celek, část, zlomek • Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina • Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku	
Porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	• Čitatel, jmenovatel, zlomková čára	

Předmět: Matematika - Geometrie

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Sčítá a odčítá graficky úsečky	• Grafický součet a rozdíl úseček	
Vyznačuje polopřímku, počáteční bod a polopřímku opačnou	• Polopřímka	
Kreslí a rýsuje rovnoběžky a různoběžky Vyznačí průsečík Rýsuje libovolné rovnoběžníky	• Vzájemná poloha dvou přímek v rovině • Rovnoběžky, různoběžky • Průsečík	
Rýsuje kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou Rýsuje libovolný obdélník Rýsuje kružnice s daným středem a daným poloměrem	• Kolmice, kolmost • Kružnice, kruh • Střed a poloměr kružnice	
Určuje osu souměrnosti překládáním papíru na názorných obrázcích Rozezná souměrné útvary ve čtvercové síti Konstruuje souměrné útvary ve čtvercové síti	• Osa souměrnosti • Souměrné útvary	
Aplikuje osu souměrnosti u daných trojúhelníků	• Rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník	
Pomocí čtvercové sítě určuje obsah rovinných obrazců	• Obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti	
Rozlišuje dané jednotky obsahu Řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahů čtverců a obdélníků	• Jednotky obsahu m^2, cm^2, mm^2	

Předmět: Matematika

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Čte a zapisuje čísla do milionu a přes milion	Přirozená čísla do milionu a přes milion	
Zobrazuje přirozená čísla na číselné ose Porovnává přirozená čísla pomocí číselné osy, používá znaménka $>$ $<$ $=$ Řeší jednoduché nerovnice pomocí číselné osy	Porovnávání čísel	
Zaokrouhluje na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony	Zaokrouhlování čísel	
Pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla Pamětně násobí (až čtyřciferným činitelem) a dělí (jedno a dvojciferným dělitelem) Užívá písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení Provádí odhad výsledků Provádí samostatně kontrolu svých početních výkonů Řeší slovní úlohy na jeden až dva početní výkony Užívá vlastnosti početních výkonů (komunikativnost, asociativnost a distributivnost)	- Početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti - Písemné algoritmy početních výkonů - Odhad výsledků - Kontrola výpočtů	
Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	Řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	
Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) v oboru kladených čísel pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)	
Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života Přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu Porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin	- Desetinné číslo - Porovnávání desetinných čísel - Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)	
Znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až $+100$ Pro zápis celého záporného čísla používá znaménko „-“ Nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- Číselná osa (kladná a záporná část) - Měření teploty, vyjádření dlužné částky	

Předmět: Matematika - Geometrie

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rýsuje rovnoběžky a kolmice daným bodem Rýsuje pravoúhlý trojúhelník, obdélník a čtverec, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník	Konstrukce obdélníku, čtverce a obdélníku	
Rozlišuje dané jednotky obsahu Odhadne obsah daného obrazce Určuje obsah obrazce pomocí čtvercové sítě Užívá základní jednotky obsahu (m^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , a, ha) Řeší jednoduché úlohy z praxe	- Obsah čtverce a obdélníku - Další jednotky obsahu a, ha, km^2	
Odhadne obvod mnohoúhelníku Určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran Určí délku lomené čáry Řeší jednoduché úlohy z praxe	Obvod mnohoúhelníku	
Rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) Najde v realitě jejich reprezentaci	Základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)	
Dosadí za proměnnou Čte a sestaví tabulky různých závislostí	Proměnná (závisle, nezávisle)	
Vyhledává, sbírá a třídí data Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy Zakresluje jednoduché grafy závislostí (průběh jízdy autem, změny teploty během dne apod.)	Grafy, soustava souřadnic	

5.1.4. Charakteristika vzdělávacího předmětu Informatika

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Předmět Informatika je na I. stupni zařazen jako samostatný předmět do 4. a 5. ročníku, vždy 1 hodina týdně. Z disponibilní časové dotace byla použita 1 vyučovací hodina.

Předmět směřuje k chápání a zažití pojmů informatiky, k využití standardních funkcí počítače a jeho periferií, k využití různých typů SW, k schopnosti komunikovat pomocí odlišných komunikačních zařízení, k schopnosti vyhledávat, zpracovávat, třídit a využívat informace.

Výuka předmětu Informatika probíhá v počítačové učebně, která je vybavena 30 žákovskými počítači propojených v síti, žáci jsou na výuku zpravidla děleni.

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Nabízíme mnoho zdrojů informací a umožňujeme využívat různé informační technologie v procesu učení.
- Získané vědomosti a dovednosti ihned aplikujeme v praxi.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problému a samostatnému nalezení vlastní cesty k správnému řešení.
- Umožňujeme vhodný výběr technických zařízení, vhodný výběr aplikací pro zpracovávání informací.
- Při vyhledávání informací umožňujeme používat jednoduché a vhodné cesty, dodržovat základy algoritmizace, ověřovat věrohodnost informací.

Kompetence komunikativní

- Seznamujeme žáky s dostupnými komunikačními prostředky a pomocí nich učíme správně formulovat myšlenky a názory.
- Umožňujeme zpracování a prezentaci informací na uživatelské úrovni.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme individuální rozvoj žákovy osobnosti, jeho proces sebepoznání a seberealizace.
- Pomocí informačních technologií umožňujeme kvalitní práci integrovaným dětem.

Kompetence občanské

- Pracujeme s informacemi a informačními technologiemi v souladu se zákonem.
- Seznamujeme s pojmy počítačová kriminalita, důvěryhodnost zdroje a ochrana dat.

Kompetence pracovní

- Umožňujeme práci s informacemi, jejich hodnocení, třídění a zpracování v textových a grafických editorech.
- Dodržujeme pravidla bezpečnosti práce s PC, bezpečného a správného zacházení s HW a SW.

Předmět: Informatika

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje a respektuje pravidla bezpečného a správného zacházení s HW a SW, dodržuje pravidla bezpečnosti práce s PC Postupuje poučeně v případě závady Popíše příslušenství počítače a využívá jeho základní funkce, dovede ho ovládat – Správně zapne a vypne počítač, přihlásí se do školní sítě	• ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM • Pravidla a hygiena práce u počítače, řád učebny PC • Jednoduchá údržba, postupy při běžných problémech, zásady bezpečnosti práce, virové nebezpečí • Základní struktura, funkce a popis PC a přídatných zařízení, ovládání počítače • Hardware a Software, legálnost SW • Přihlášení do sítě školy	
Využívá základní standardní funkce počítače, dovede ho ovládat Používá klávesnici, pracuje v oknech Rozlišuje základní typy SW Aktivně využívá školní výukový SW a zábavný SW	• OBSLUHA PC • Obsluha PC, operační systém • Práce s myší, ovládání klávesnice, orientace na ploše, práce s okny • SW – Aplikace, hry, editory • Práce s výukovými programy • Práce s kalkulačkou	
Chrání data před poškozením a zneužitím Ovládá psaní na klávesnici, pracuje s textem, upravuje velikost a druh písma Kopíruje a ukládá texty, založí si složky Pracuje s obrázkem, využívá různé nástroje a základní funkce v programu Malování	• ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ • Práce s textem ve WordPad • Práce se souborem a složkou – tvoření a ukládání, kopírování a mazání • Program Malování, grafický editor	
Orientuje se ve světě informací, používá jednoduché a vhodné cesty, vyhledává na portálech, tvořivě s informacemi pracuje a využívá je v praktickém životě, poznává úlohu informací Orientuje se v nabídce internetu, dokáže použít e- mail k odeslání a příjmu informací, pomocí internetu komunikuje	• VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • Ovládání internetového prohlížeče, nejznámější české portály, zřízení e-mail adresy, odeslání a příjem mailu, vyhledávání požadovaných informací a obrázků	

Předmět: Informatika

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
---------------	-------	------------------

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje a respektuje pravidla bezpečného a správného zacházení s HW a SW, dodržuje pravidla bezpečnosti práce s PC Postupuje poučeně v případě závady Popíše příslušenství počítače a využívá jeho základní funkce, dovede ho ovládat – Správně zapne a vypne počítač, přihlásí se do školní sítě	• ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM • Pravidla a hygiena práce u počítače, řád učebny PC • Jednoduchá údržba, postupy při běžných problémech, zásady bezpečnosti práce, virové nebezpečí • Hardware a Software, legálnost SW • Umístění jednotek pevných disků v počítači, umístění a využití v síti	
Při vyhledávání informací používá jednoduché a vhodné cesty Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích Komunikuje pomocí internetu nebo jiných komunikačních zařízení	• VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • Metody a nástroje vyhledávání informací, práce s rejstříkem, databází, slovníkem, využití PC • Formulace požadavku při vyhledávání informací • Základní způsoby komunikace, (telefonování, chat, e-mail)	
Orientuje se na pracovní ploše, využívá základní funkce textového editoru Píše, formátuje, ukládá, kopíruje, tiskne v textovém editoru Ovládá základy programu WORD Tvoří a ukládá soubory a složky Pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru	• ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • TEXTOVÝ EDITOR – WORD • Základní funkce textového editoru (nabídka příkazů, ikony, klávesové zkratky) • Psaní textu, formátování, vymazání, vkládání obrázků, kopírování mezi internetem a textovým editorem	

5.1.5. Charakteristika vzdělávacího předmětu Prvouka

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět prvouka uvádí žáky do prostředí školy a řádu školního života, formuje základní pracovní i režimové návyky, předkládá nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří pozitivní vztah k přírodě i lidem v jejich okolí. Pěstuje v žácích vědomí odpovědnosti za zdraví a bezpečí sebe i druhých. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají základy o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc. Dochází k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace. Žák objevuje svou hodnotu i vědomí sounáležitosti s ostatními. Rozvíjí citlivost ve vnímání životního prostředí a chrání je.

Osvojování učiva je založeno především na různých činnostech podporujících tvořivé poznávání, a to jak při samostatné nebo skupinové práci. Činnosti prvouky podporují aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, a to výtvarně či písemně. Na základě poznání sebe se učí vnímat vztahy ve společnosti, včetně situací ohrožení člověka. Osvojují si zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při rizikových situacích a mimořádných událostech.

Pro výuku prvouky je charakteristické její prolínání s učivem ostatních předmětů. Tím se učivo pojí s životem dětí. Důraz je kladen na dopravní výchovu. Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí.

Výuka probíhá ve třídách, je doplňována obrazy, vycházkami, exkurzemi, besedami a krátkými filmy.

Časová dotace v 1., 2. a 3. ročníku je 2 hodiny týdně.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
Dobrá organizace času

Z průřezového tématu: **Multikulturní výchova** je zařazen tematický okruh

- Lidské vztahy
Důležitost jedince v rodině, mezilidské vztahy, umět se vžít do role druhého

Z průřezového tématu: **Environmentální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Průmysl a životní prostředí, vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, odpady a hospodaření s odpady, odpady a příroda

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky k vyhledávání a třídění informací z oblasti společnosti a jejich využití v praktickém životě.
- Vedeme k samostatnosti při pozorování, experimentování a vyvozování závěrů ze získaných výsledků.
- Podněcujeme v žácích tvořivost a zhodnocení vlastní práce.
- Vedeme žáky k poznávání podstaty a zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení.
- Motivujeme žáky k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání a různých situacích, ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme vnímání problémových situací v životě a na základě různých zdrojů informací hledáme optimální řešení.
- Umožňujeme žákům prezentovat a obhajovat své názory.
- Vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků vyjadřovat se srozumitelně a kultivovaně o otázkách společenského života a života přírody.
- Vedeme žáky k naslouchání názorů a respektu druhých.
- Výše uvedené schopnosti pak využíváme ve společné komunikaci.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií.

Kompetence sociální a personální

- Podílíme se společně s žáky na vytváření pravidel skupinové práce a vedeme je k jejich respektování.
- Snažíme se navodit příjemnou pracovní atmosféru a podporovat pozitivní představu žáků o sobě samých.
- Vedeme žáky k úctě k druhým ve škole, doma i ve společnosti a k vzájemné pomoci.

Kompetence občanské

- Objevujeme s žáky hodnoty člověka, také jeho práva a povinnosti.
- Pomáháme žákům se chovat důstojně a zodpovědně k sobě i druhým.
- Rozvíjíme v žácích respektování různých kultur a jejich zvyků.
- Vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí, k podpoře životního prostředí a ochraně zdraví.

Kompetence pracovní

- Podněcujeme v žácích pochopení smyslu práce pro život, k zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Respektujeme individuální pracovní zaměření žáka.

Předmět: Prvouka

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popisuje cestu do školy a zpět a na určené místo podle jednoduché mapky Posuzuje nebezpečná místa v okolí školy Orientuje se ve škole Pracuje podle denního režimu ve škole i doma Osvojuje si vhodné chování vůči spolužákům i dospělým	• ŠKOLA • Nové vztahy ve škole • Učení ve škole, domácí příprava • Prostředí školy • Školní režim a řád • Bezpečná cesta do a ze školy, riziková místa a situace • Režimové, pracovní a odpočinkové návyky	
Uvádí adresu svého bydliště Orientuje se v členění svého domu a bytu Přiměřeně svému věku se chová na ulici, na hřišti, v dopravních prostředcích	• DOMOV • Místo, kde bydlím, adresa • Prostředí domova • Okolí bydliště	
Zdraví dospělé osoby Zdvořile žádá a děkuje Všímá si potřeb spolužáků	• ČLOVĚK MEZI LIDMI • Společenské chování – pozdrav, poděkování • Pomoc spolužákům	
Pojmenovává obec, v níž bydlí Bezpečně přechází silnici, řídí se podle semaforu Vybavuje si důležitá orientační místa v okolí svého bydliště	• OBEC, MÍSTNÍ KRAJINA • Název obce • Dopravní situace (semafor, přechod) • Základní orientace v obci	
Vyjmenovává roční období a poukazuje na základní rozdíly mezi nimi Rozpoznává zeleninu, ovoce, jehličnaté a listnaté stromy, domácí zvířata	• PŘÍRODA • Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích • Práce na poli, v sadu, na zahradě, v parku apod.	
Poznává vánoční a velikonoční zvyky Naučí se z paměti měsíce v roce, nazývá dny v týdnu, pojmenuje dny podle zadání (včera, dnes, zítra), rozlišuje co je, bylo a bude Určuje čas v celých hodinách, orientuje se v pojmech ráno, poledne, večer	• LIDÉ A ČAS • Vánoce, Velikonoce • Roční období, rok, měsíc, týden, den a noc • Základní orientace v čase (teď, za chvíli, celá hodina)	
Rozlišuje různá zaměstnání a jejich význam Udržuje v pořádku své pracovní místo Hledá vhodné možnosti využití odpočinku	• PRÁCE A VOLNÝ ČAS • Různá povolání • Pracovní prostředí • Úcta k práci • Volný čas a jeho využití	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vyučovací hodina – životní prostředí, třídění odpadů, výroba plakátů

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Poznává české mince a bankovky, odhaduje ceny nakupovaného zboží, seznamuje se s využitím platební karty	• NAKUPOVÁNÍ	
Vyjmenovává členy rodiny a rozlišuje vztahy a role členů v rodině Uvádí příklady slušného chování mezi členy rodiny	• RODINA • Základní příbuzenské vztahy v rodině • Vzájemné vztahy mezi členy rodiny	
Vysvětluje pojmy zdraví, nemoc, úraz Zná využití tísňových linek Popisuje důležité části lidského těla Uplatňuje znalosti o zdravém životním stylu (hygiena, strava, pitný režim) Předvádí chování nemocného v ordinaci a doma Zamýšlí se nad předcházením nemoci a úrazů, rozezná a dodržuje bezpečné a nebezpečné chování k sobě i jiným	• PÉČE O ZDRAVÍ • Zdraví a nemoc • Základní části lidského těla • Chování nemocného doma, u lékaře • Zdravý denní režim • Základní hygienické návyky • Úrazy, tísňová volání • Denní stravovací a pitný režim	

Předmět: Prvouka

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vyjmenuje členy rodiny, jejich povinnosti a úkoly v rodině Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy Popisuje role členů rodiny a vztahy mezi nimi Předvádí slušné chování k členům rodiny Dovede popsat rodinný řád Vypráví a znázorňuje rodinné události	• RODINA • Příbuzenské vztahy v rodině • Život rodiny, řád rodinného života • Postavení jedince v rodině • Významné události v rodině • Vzájemné vztahy v rodině - chování	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Lidské vztahy Projektová hodina – právo všech lidí žít společně, udržovat tolerantní vztahy, vztahy v rodině, výroba plakátu se sestavením rodokmenu
Demonstruje slušné chování mezi lidmi ve třídě i na veřejnosti Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• ČLOVĚK MEZI LIDMI • Základní společenská pravidla chování mezi lidmi, mezi spolužáky	
Naplňuje bezpečnou cestu z domova do školy a zpět Naučí se z paměti svou přesnou adresu Popisuje nejbližší okolí bydliště Navrhuje příklady ohleduplného chování k okolnímu prostředí a jeho obyvatelům	• DOMOV • Prostředí domova – útočiště, adresa • Prostředí v okolí bydliště • Vztah k prostředí, ve kterém žiji • Popis domova a jeho okolí • Orientace v místě bydliště • Vztahy mezi lidmi v místě bydliště	
Uvádí příklady nejdůležitějších dopravních značek. Rozlišuje dopravní prostředky a na základě vlastních zkušeností navrhuje vhodný způsob cestování a předchází rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích Popisuje důležitá místa v obci a v místě bydliště Rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	• OBEC, MÍSTNÍ KRAJINA • Dopravní značky • Hromadná a osobní doprava • Základní orientace v obci a v místě bydliště	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě jednotlivých ročních období Zařazuje známé druhy zeleniny, ovoce, stromů a bylin Uvádí nejznámější živočichy domácí i volně žijící Vysvětluje základní znaky a význam živé přírody pro člověka Vybavuje si pojmy Země, Slunce, Měsíc	• ŽIVOT V PŘÍRODĚ • Známé rostliny • Význam rostlin pro člověka a péče o ně • Znaky života rostlin • Živočichové ve volné přírodě • Živočichové chovaní lidmi • Skupiny rostlin a živočichů v různých prostředích • Seznámení s pojmy – Země, Slunce, Měsíc	
Odlišuje vývojové etapy života člověka Popisuje základní rozdíly mezi lidmi Určuje základní části lidského těla	• LIDSKÉ TĚLO • Etapy lidského života • Vrozené biologické rozdíly mezi lidmi • Základní části lidského těla (žena, muž)	
Seřazuje části dne (ráno, dopoledne...) Vyjmenuje měsíce roku, napíše datum Určuje čas v hodinách a minutách Rozlišuje minulost a současnost	• LIDÉ A ČAS • Den, části dne, denní režim • Dny, měsíce, roční období, rok, datum • Orientace v čase podle hodin a kalendáře • Současnost a minulost v našem životě	
Aplikuje základní pracovní návyky Uvádí příklady zaměstnání rodičů Vypráví o práci lidí, fungování lidské společnosti, činnostech člověka a rodiny	• PRÁCE A VOLNÝ ČAS • Pracovní činnosti lidí, povolání rodičů • Správné využití volného času	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Osvojuje si zásady zdravého životního stylu a je veden k jeho uplatňování ve svém životě i osvojování účelného chování v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech Předvede první pomoc při drobných poraněních Jmenuje zpaměti důležitá telefonní čísla na policii, hasiče a záchrannou službu Požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě, adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech Uplatňuje základní pravidla chodců, správně přechází silnici, reaguje na semaforey Předvádí některé možnosti dopravních situací v roli chodce Dodržuje základní bezpečnostní pravidla při práci Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• PÉČE O ZDRAVÍ • Zdravý denní režim a životní styl • Základní hygienické návyky • Drobná poranění a první pomoc • Tísňová volání (150, 155, 158) • Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • Zdravá výživa • Bezpečné chování při různých činnostech	

Předmět: Prvouka

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popisuje školní budovu a okolí školy Orientuje se v okolí školy Řídí se pravidly slušného chování Respektuje odlišnosti lidí, tělesné a zdravotní handicapy, práva a povinnosti své i druhých Jmenuje a dodržuje pravidla chodců	• ŠKOLA • Škola a její okolí • Mezilidské vztahy, základní lidská práva • Cesta do školy	
Vysvětluje pojem domov Vypráví o ČR a EU Začlenění Havířov do Moravskoslezského kraje, ČR a Evropy Reprodukuje informace o svém rodném městě, jmenuje rodáky Popisuje významná historická a kulturní místa Havířova, vyjadřuje jejich estetickou hodnotu a rozmanitost Vypráví o událostech v Havířově Interpretuje pověsti a báje z okolí Orientuje se v mapě Havířova, určí místo svého bydliště a školy	• DOMOV • Obec – města, vesnice • Česká republika, EU • Havířov, město, ve kterém žiji • Historie a vznik Havířova • Doprava v Havířově • Práce s mapou	
Popíše základní typy krajiny Pozoruje a uvádí změny v nejbližším okolí města, rozliší možná nebezpečí Uvede možnosti znečištění krajiny, dopad lidských činností Určí hlavní i vedlejší světové strany podle buzoly, směrové růžice Určí světové strany v přírodě Zakreslí část krajiny do obrázku, vyznačí cestu na určené místo	• KRAJINA KOLEM NÁS • Vliv člověka na krajinu, osídlení • Orientace v krajině: světové strany, orientace podle mapy, pohyb v přírodě • Ochrana v přírodě • Mapa krajiny	
Vysvětluje význam a potřeby různých povolání a pracovních činností Rozliší práci a odpočinek Popisuje činnosti volného času, rozlišuje koníčky a záliby Zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení nákupu Vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správcem peněz	• LIDÉ A ČAS • Práce, povolání • Volný čas • Nakupování	
Rozděluje přírodu na živou a neživou, j Rozliší přírodniny a lidské výtvoř, uvádí jejich příklady a místo výskytu Popisuje tvar Země, její povrch a vzhled Jmenuje planety obíhající kolem Slunce, rozděluje je na malé a velké Vyjmenuje 4 základní podmínky pro život na Zemi	• ROZMANITOST PŘÍRODY • Svět kolem nás, příroda • Přírodniny a lidské výtvoř, výrobky • Planety Země • Podmínky života na Zemi	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popíše koloběh vody v přírodě Popíše složení vzduchu Vypráví o významu půdy pro zvířata a rostliny, jmenuje složení půdy Vypráví a o jeho významu Slunce Rozlišuje horniny a nerosty, uvádí jejich příklady, zdroje a využití Uvádí jednotky a měří čas, hmotnost, objem, teplotu Provádí jednoduché pokusy se známými látkami, určuje společné a rozdílné vlastnosti <u>Seřazuje jednotky podle velikosti</u>	• NEŽIVÁ PŘÍRODA • Voda, vzduch, půda • Teplo a světlo • Nerosty, horniny • Jednotky a měřidla teploty, času, hmotnosti, objemu	
Rozdělí živé přírodniny na houby, rostliny a živočichy Popíše stavbu těla rostlin a živočichů Vyjmenuje společné základní znaky rostlin a živočichů Třídí rostliny i živočichy podle určujících znaků Uvede příklady výskytu rostlin a živočichů v okolí svého bydliště, třídí je na pole, zahradu, louku, do lesa Třídí druhy odpadů, rozlišuje druhotné suroviny, škodlivý a nebezpečný odpad	• ŽIVÁ PŘÍRODA • Houby, rostliny, živočichové • Společné znaky rostlin a živočichů • Stavba těla rostlin a živočichů • Třídění rostlin a živočichů • Ochrana přírody	
Popíše podstatu zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení Uvede příklady preventivního chování, včetně chování při mimořádných událostech Popíše svůj režim dne a dodržuje správné hygienické návyky, hodnotnou a pestrá stravu Označuje důležité části lidského těla a funkci vnitřního ústrojí Objasní fungování lidských smyslů Určí společné znaky člověka s ostatními živočichy a vypráví o odlišnostech člověka od zvířat Navrhne správné, ostražitě chování při střetu s cizími osobami i zvířaty, odmítá komunikaci s neznámými jedinci Dokáže požádat dospělého jedince o pomoc v různých životních situacích, uvádí příklady	• ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • Péče o naše zdraví • Zdravý životní styl, denní režim • Části lidského těla • Kostra, svaly • Nejdůležitější vnitřní ústrojí • Lidské smysly • Společné znaky člověka s ostatními živočichy • Chování člověka k cizím jedincům a zvířatům	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena Vyučovací hodina – plakát Režim dne -

5.1.6. Charakteristika vzdělávacího předmětu Přírodověda

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

V Přírodovědě žáci pozorují, objevují a pojmenovávají věci, jevy a děje, jejich vzájemné souvislosti a vztahy. Poznávají sami sebe, všímají si lidí a vztahů mezi nimi. Poznávají, že Země a život na ni tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí, jsou v rovnováze a jakékoliv narušení může být pro další život rozhodující. Přemýšlí o lidských výtvořech a přírodních jevech, pozoruje je a chrání je. Přírodověda je rozdělena do dvou tematických okruhů - Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví poznávají především sami sebe jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s vývojem člověka, s denním režimem, správnou životosprávou, hygienou a mezilidskými vztahy. Získávají základní poučení o zdraví, nemocech, o zdravotní prevenci a o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc při různých životních situacích. Žáci si postupně uvědomují důležité hodnoty v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace.

Všechny poznatky žáků vycházejí z pozorování skutečných jevů i z modelových situací a pokusů, a jsou založeny na prožitcích a dosavadních zkušenostech žáků. Informace získávají žáci také z literatury a dalších informačních zdrojů. Získané výsledky žáci zaznamenávají, třídí a prezentují různými způsoby. Významnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a projekty.

Předmět Přírodověda v 4. a 5. ročníku navazuje na předmět Prvouka v 1.-3. ročníku. Časová dotace je ve 4. i v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenové učebně.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Environmentální výchova** je zařazen tematický okruh

- Vztah člověka k prostředí
Naše obec, její prostředí a zdraví zdejších lidí, zajišťování ochrany životního prostředí ve městě, náš životní styl, negativní zásahy lidí do přírody

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Rozvíjíme přirozený zájem žáků o zvířata a rostliny v nejbližším okolí bydliště i vzdálených zemích.
- Předkládáme mnoho rozličných zdrojů k vyhledávání informací o přírodním prostředí člověka i o něm samotném.
- Podporujeme žáky při realizaci jejich samostatných aktivitách např. přípravě jednoduchých referátů, kvízů a soutěží s přírodopisnou tematikou.
- Vedeme žáky k hodnocení své práce v hodinách přírodovědy.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme dostatek námětů k přírodovědným pokusům, vedeme žáky k pozorování různých jevů v přírodě.

- Vedeme žáky k plánování, provádění, zhodnocení a vyvození praktických závěrů z jednoduchých pokusů.
- Učíme žáky obhájit své závěry, ale také připustit chybu a dohodnout se na společném řešení se spolužáky.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme přesné a správné označování základních částí živé i neživé přírody a vztahů mezi nimi.
- Vedeme žáky k formulování vlastních názorů týkajících se přírodního prostředí a jeho ochrany.
- Při pokusech a pozorováních podporujeme spolupráci žáků v různorodých skupinách, vedeme je k vzájemné pomoci a zaujímání odlišných pozic v rámci skupiny.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům nejen pozorovat přírodní zákonitosti, ale také sledovat důsledky jejich nedodržování, a tím chápat vzájemnou rovnováhu
- Vedeme k samostatnému vystupování, k poznávání své jedinečnosti.

Kompetence občanské

- Poznáváme a upevňujeme preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti, zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
- Vedeme žáky k uvědomění vlastních možností, jak ovlivňovat své zdraví, životní prostředí a přispívat k trvale udržitelnému rozvoji.
- Podporujeme žáky při stanovování a dodržování pravidel v hodinách.
- Dáváme dostatek příležitostí k poznávání životního prostředí v jiných zemích a respektování jeho odlišností.
- Vytváříme ohleduplný vztah k přírodě a všem jejím součástem.
- Poznáváme podstatu zdraví, příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních lidí.
- Při praktických činnostech utváříme základy správných pracovních návyků a zodpovědnosti za svou práci.
- Vedeme k respektu společně vytvořených a přijatých zásad chování.

Předmět: Přírodověda

Ročník:4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Objevuje a zjišťuje společné a rozdílné znaky živé a neživé přírody Přiřazuje k jednotlivým ročním obdobím typické znaky jednotlivých období, popisuje chování zvířat a lidí	• Živá příroda • Přírodní společenstva během roku	
Zkoumá základní společenstva a zdůvodní vztahy mezi organismy Podle přehledů a klíčů třídí rostlinné a živočišné organismy Na příkladech hub a živočichů popisuje stavbu těla, způsob života	• Rostliny, houby, živočichové	
Pojmenovává, co potřebují všechny živé organismy včetně člověka pro svůj život Popisuje, jaký význam má příroda pro člověka	• Význam živé přírody pro člověka	
Vysvětluje význam domácích zvířat pro člověka Jednoduše popisuje stavbu těla a způsob života některých domácích zvířat	• Domácí zvířata	
Vysvětluje význam správného chování k přírodě a negativní důsledky opačného přístupu Uvádí konkrétní příklady šetření přírodních zdrojů	• Ohleduplné chování k přírodě	
Zkouší měřit vlastnosti látek – základní veličiny (délka, hmotnost, objem, čas a teplota)	• Měření vlastností látek • Třídění látek a skupenství • Porovnávání látek	
Uvádí příklady jiných vlastností látek (magnetická síla – kompas)	• Magnetická síla, kompas	
Vyjadřuje vlastními slovy vlastnosti a složení vzduchu, vody, hornin, nerostů a půdy Pokusem ověřuje složení půdy	• Vlastnosti vzduchu, vody, základních nerostů, hornin a půdy	
Pojmenuje základní podmínky pro život na Zemi Pamatuje si, proč se střídá den a noc a roční doby Vysvětluje úlohu Slunce pro život na Zemi	• Změny neživé přírody dle ročních dob • Vzájemná závislost organismů a neživé přírody • Slunce, Země	
Vysvětlit pojmy zdraví, nemoc, úraz Zdůvodňuje význam očkování	• Ochrana zdraví, otužování	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Používá tísňovou linku v krizové situaci a předvádí správný způsob volání Identifikuje krizové situace i situaci osobního ohrožení (zneužívání, šikana, drogy) Vysvětlí pojem fair play	• Řešení krizových situací – osobní ohrožení • Přivolání pomoci při ohrožení fyzického či duševního zdraví • Prevence osobního ohrožení a zneužívání návykových látek	
Pečuje o čistotu těla, oděvu Aktivně tráví volný čas Vytváří si návyky zdravého životního stylu (strava, pitný režim, otužování, sport)	• Prostředky osobní hygieny • Správná výživa, výběr a péče o potraviny • Základy rodinné a sexuální výchovy	
Správně vyhodnocuje a vyvozuje odpovídající závěry pro své chování jako cyklista nebo chodec Vybírá a jmenuje vhodná místa pro hry	• Krizové situace • Dopravní značky • Přecházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích	

Předmět: Přírodověda

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Definuje základní podmínky života na Zemi	Rozmanitost podmínek života na Zemi	
Vysvětluje pojmy podnebí a počasí	Podnebí a počasí	
Popisuje podnebné pásy (tropický, subtropický, mírný, polární) a porovná přírodu v jednotlivých páslech	Rozmanitost přírody v Evropě a ve světě	
Rozděluje přírodu na živou a neživou	Živá a neživá příroda	
Třídí živé organismy na hlavní skupiny podle určitých znaků Určuje živé organismy pomocí klíče a atlasů	- Principy třídění přírodnin a jeho význam - Třídění rostlin a živočichů podle podobností	
Zdůvodňuje úlohu botanické a zoologické zahrady	Botanická a zoologická zahrada	
Zařazuje člověka do živé přírody Zařazuje člověka mezi obratlovce a savce Uvádí základní podmínky života člověka	Charakteristické znaky člověka a jeho životní podmínky	
Vysvětluje vliv člověka na jeho životní podmínky	Životní podmínky člověka a jeho vztah k prostředí	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí Vycházka do přírody – náš životní styl, situace ve městě, jeho přírodní zdroje, jejich původ, příroda a kultura města, chování a zásahy lidí do životního prostředí, článek do časopisu
Popisuje základní části lidského těla (kostra, svaly, kůže, oběhová, dýchací, močová a nervová soustava) a jejich funkci Popisuje smyslové orgány a jejich funkci Určuje pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Popisuje rozmnožovací soustavu muže a ženy Popisuje jednotlivé fáze lidského života od početí po smrt Ohleduplně se chová k druhému pohlaví	- Stavba těla, základní funkce a projevy člověka - Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - Základy sexuální výchovy, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - Rodina, partnerské vztahy - Etická stránka vztahů a sexuality - Přenosné a nepřenosné nemoci - Ochrana před infekcemi	
Rozpozná život ohrožující zranění Předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- Prevence úrazů 1. pomoc při drobných poraněních - Návykové látky - Závislost (hrací automat,	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	počítače a drogy)	
Vysvětluje důvod používání jednoduchých strojů (nakloněná rovina, páka, kladka, kolo) Popisuje použití parního stroje a spalovacího motoru Rozděluje druhy energie	• Člověk a technika	
Vyjmenovává zdroje, ze kterých se může energie vyrábět Zdůvodní nutnost šetření elektrické energie Popisuje bezpečnou manipulaci s elektrickými spotřebiči	• Člověk a přírodní zdroje • Potřeba energie pro život	
Popisuje výrobu skla, papíru, plastu	• Příklady různých výrob a jejich význam • Spolupráce lidí	
Uvádí několik poznatků o tom, co hrozí lidstvu (záplavy, orkány, úbytek ozónu, znečištění životního prostředí, jaderná hrozba) Uvádí mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	• Vliv člověka na životní prostředí a odpovědnost za něj • Situace hromadného ohrožení • Základní globální problémy • Postup v případě ohrožení, požáru • Integrovaný záchranný systém	
Popisuje účinky magnetické a gravitační síly Ví, že siloměr měří sílu	• Magnetická a gravitační síla • siloměr	
Vysvětluje význam Slunce pro život na Zemi Popisuje i jiná tělesa obíhající kolem Slunce Zařazuje Zemi do sluneční soustavy	• Sluneční soustava, postavení Země v ní • Země a Slunce • Globus – model Země • Návštěva planetária	
Podle modelu vysvětluje střídání dne a noci, ročních období	• Střídání dne a noci, ročních období	

5.1.7. Charakteristika vzdělávacího předmětu Vlastivěda

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Ve Vlastivědě žáci získávají základní poznatky o přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamují se s důležitými událostmi a významnými osobnostmi dějin. Žáci se seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí a celou společnost. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, rozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem a problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východiska budoucnosti. Vzdělávací obsah předmětu je dán obsahem vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vlastivěda je rozdělena do tří tematických okruhů - Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas.

Cíle výuky jsou naplňovány pozorováním a pojmenováním jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí. Ve výuce žáci vyhledávají a zkoumají informace z dostupných zdrojů např. učební texty, internet, knihovna, muzeum, členové rodiny a lidé v nejbližším okolí. Výuku doplňuje práce s obrazy, mapami, plány, exkurze. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace.

Předmět Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku navazuje na předmět Prvouka v 1.-3. ročníku. Časová dotace je 2 hodiny týdně v obou ročnících. Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Žáci pracují samostatně i v malých skupinách.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Výchova demokratického občana** je zařazen tematický okruh

- Občanská společnost a škola
Škola jako model demokratického společenství, demokratické vztahy ve škole, význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy, plakát

Z průřezového tématu: **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je zařazen tematický okruh

- Objevujeme Evropu a svět
Naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Podporujeme přirozenou dětskou zvědavost a zaměřujeme ji na objevování historie a místopisu ČR.
- Vedeme žáky k vyhledávání podstatných údajů o místě, ve kterém žije, s využitím různých zdrojů informací.
- Vytváříme prostor pro iniciativu, nápady a tvořivost žáků při přípravě aktualit a zajímavostí z dějin i současnosti ČR.
- Motivujeme žáky k hodnocení svých výkonů.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům problémy každodenního života při nichž mohou využít svých získaných znalostí např. vyhledávání tras, dopravních spojení, turistických zajímavostí.

- Žákům umožňujeme využívat ke své práci různé materiály (učební texty, encyklopedie, knihy s historickým a zeměpisným zaměřením, mapy, internet) a doplnit je poznatky získanými z vyprávění osob a návštěv muzejních expozic.
- Před svými spolužáky se učí prezentovat výsledky svého zkoumání, své objevy, porovnávají je s jinými žáky.
- Vedeme k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Kompetence komunikativní

- Rozšiřujeme a zpřesňujeme slovní zásobu žáků, usilujeme výstižné pojmenování jevů a událostí z historie a současného života v naší zemi.
- Umožňujeme žákům slušnou formou vyjádřit svůj názor, vyslechnout a reagovat na názory ostatních žáků.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií.

Kompetence sociální a personální

- Upevňujeme správné chování a jednání při práci v různorodých skupinách, usilujeme o efektivitu a spolupráci při společném řešení úkolů.
- Motivujeme žáky ke sledování základních vztahů mezi lidmi v historii i současnosti, vyvozujeme a dodržujeme pravidla soužití a dorozumívání v dnešní společnosti.
- Při seznamování s ústavou ČR a zákonodárným shromážděním vedeme žáky k vnímání pojmů právo, povinnost, sankce za provinění proti zákonu.
- Vedeme žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených pravidel soužití.

Kompetence občanské

- Umožňujeme žákům poznávat různá historická, politická a správní uspořádání při vytváření demokratické společnosti.
- Poznáváním symbolů státu, orgánů státní moci, významných představitelů ČR posilujeme samostatné a sebevědomé chování žáků.
- Vedeme žáky k poznání jiných národů v Evropě, k toleranci odlišné společnosti.
- Zaměřujeme se na vnímání vztahů člověka a přírody v osídlené krajině v minulosti a současnosti.
- Společně s žáky poznáváme a upevňujeme preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti, zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k upevňování pracovních návyků.
- Usilujeme, aby žáci pocítili radost z dobře odvedeného výkonu a zjišťovali, že práce se vyplácí a přináší uspokojení.

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje pojmy domov a bydliště Určuje polohu Havířova v rámci státu Pojmenovává svůj region	• Domov, bydliště	
Popisuje základní světové strany, Pracuje s kompasem Porovnává polohu Havířova vzhledem k dalším městům	• Orientace, světové strany	
Porovnává různé typy map Vysvětlí základní mapové značky a orientuje se podle nich Vysvětluje význam měřítka mapy Na mapě vyhledává významné hory, pohoří, nížiny, řeky a sídla naší vlasti	• Mapy obecně zeměpisné a tematické • Regiony ČR	
Popisuje a na mapě ukáže okolí Havířova (města, hory, pohoří, řeky, přehrady) Popisuje významné výrobní podniky a služby v Havířově a regionu Uvádí významná místa a stavby regionu Uvádí příklady významných zdrojů znečištění místního regionu, zdůvodňuje nutnost jeho ochrany	• Okolní krajina, region	
Pojmenovává a ukazuje na mapě regiony, které navštívil a popisuje ostatním zajímavosti z těchto oblastí Popisuje významné odlišnosti způsobu života	• Regiony ČR, Evropa	
Rozlišuje mezi vhodným a nevhodným chováním Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory	• Školní řád • Režim školy • Předcházení konfliktům, zvládání emocí • Etické zásady, ohleduplnost	
Vysvětluje nutnost komunikace mezi lidmi Navrhuje možnost využití kulturních institucí v obci	• Pravidla slušného chování • Asertivní chování • Kultura •	
Respektuje lidská práva Vysvětluje, proč má dítě svá práva Rozlišuje protiprávní jednání	• Žakovská samospráva • Právo a spravedlnost •	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola Vyučovací hodina – škola jako model demokratického společenství, demokratické vztahy ve škole, význam aktivního zapojení žáků do žakovské samosprávy, plakát
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Popisuje formy vlastnictví Používá peníze v běžných životních situacích Odhaduje a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze Vysvětluje, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• Rodinný rozpočet • Hotovostní a bezhotovostní forma peněz • Kapesné • Druhy vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	
Na příkladech uvádí základní globální problémy	• Důsledky lidských zásahů do přírody	
Zařazuje na časovou osu významná historická období	•	
Uvádí, kde může získat poznatky týkající se minulosti Rozlišuje pověst a doloženou skutečnost (kroniky, archeologické nálezy)	• Nejstarší osídlení naší vlasti • První státní útvary na území ČR	
Vypravuje o významných osobnostech jednotlivých dějinných období Popisuje významné události v dávných českých dějinách Jmenuje nejvýznamnější panovníky z rodu Přemyslovců, Lucemburků, Jagellovců a Habsburků	• Český přemyslovský stát • Český stát za vlády Karla IV. • České země v době husitství • Období habsburské monarchie	
Popisuje způsob života našich předků v jednotlivých obdobích	• Období od nejstaršího osídlení našeho území po období národního obrození	
Vybavuje si významné dny v roce a jejich souvislost s událostmi v dějinách ČR	• Státní svátky a významné dny	

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se na vlastivědné mapě ČR, vyhledává náš region, Havířov Ukazuje ČR na mapě Evropy	• Obec. Místní krajina, oblast, region	
Určuje světové strany v krajině Určuje vzájemnou polohu míst	• ČR na mapě Evropy, světa. • Sousední státy ČR	
Popisuje povrch Evropy (nejdůležitější pohoří, nížiny, řeky, moře, ostrovy) Ukazuje na mapě Evropy významné státy Evropy a jejich hlavní města a další významná města Vyhledává významná místa cestovního ruchu v Evropě Vybavuje si pojmem EU Vyjmenovává a vyhledává na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány	• Evropské státy, EU, Světadíly a oceány	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět Vyučovací jednotky – naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, práce se slepou mapou
Jmenuje několik historických památek v Praze a ve svém regionu Vyhledává na mapě ČR jednotlivé kraje a jejich významná místa Charakterizuje jednotlivé oblasti ČR	• Náš region a další regiony v rámci ČR	
Vyhledává významná místa cestovního ruchu v Evropě	• Cestování a vzájemné vztahy mezi ČR a jejími sousedy	
Určuje, kde sídlí správní a státotvorné orgány ČR Rozlišuje hlavní orgány státní moci Jmenuje některé zástupce státní moci v rámci republiky i obce	• Principy demokracie • Hlavní orgány státní moci • Armáda ČR • Politický systém ČR	
Popisuje rozdíly mezi vhodným a nevhodným chováním, uvádí příklady	• Školní řád • Režim školy	
Řídí si pravidly dialogu, komunikace	• Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • Pravidla slušného chování • Rizikové situace a chování	
Vypráví o lidských právech	• Žákovská samospráva • Rovnost lidí • Protiprávní jednání a korupce	
Uvědomuje si základní formy vlastnictví	• Druhy vlastnictví • Majetek a jeho místo v životě člověka • Právní ochrana majetku a nárok na reklamaci	
Na příkladech uvádí významné globální problémy Radí na časovou osu probíraná období Využívá zjištěných údajů k pochopení Charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika	• Následky zásahů člověka do přírody • Rizika v přírodě • Mimořádné události způsobené přírodními vlivy	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
vzniku mimořádných událostí V modelových situacích prokazuje schopnost se účinně bránit		
Vyjmenuje významné památky v rámci regionu	• Chráněná území, národní parky • Chráněné kulturní památky	
Popisuje významné osobnosti novověku Popisuje významné události v českých dějinách v 18. až 21.století	• Národní obrození • Život v 19. a na počátku 20.stol.	
Porovnává způsob života v jednotlivých obdobích Chápe pojmy válka a mír Popisuje válečnou historii regionu Vyjadřuje vlastními slovy nejdůležitější události po roce 1945	• 1. a 2. světová válka • Vznik ČSR • Vznik ČR	
Vyjmenuje památné dny ČR	• Státní svátky a významné dny ČR	

5.1.8. Charakteristika vzdělávacího předmětu Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět hudební výchova umožňuje žákům proniknout do světa hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je jednohlasý zpěv, při kterém žák uplatňuje zásady hlasové hygieny. Zpívání je obohaceno poslechem vhodných skladeb, pohybovými aktivitami, doprovodem na Orfeovy hudební nástroje a zařazováním základních prvků hudební nauky. Žák je při těchto činnostech povzbuzován k aktivitě a tvořivosti, vyjadřuje své pocitové prožitky a získává vhled do hudební kultury české i jiných národů. Hudba je osvojována při vyučování a také návštěvou výchovných koncertů.

1 – 3. ročník: Zpěv lidových i umělých písní by se měl pro děti stát přirozenou potřebou pro vyjádření radosti. V tomto období převažuje pohybové ztvárnění písní a říkadel, jejich melodizace rytimizace a taktování. Prožitek hudby je umocňován jednoduchým hudebním doprovodem.

4. – 5. ročník: Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům. Své hudební vzdělání si rozšiřují o čtení a zápis některých hudebních značek (např. noty, houslový klíč, taktová čára), o znalosti nejznámějších hudebních nástrojů a forem. Na základě nabytých zkušeností se žáci pokoušejí o elementární hudební improvizace.

Časová dotace je ve všech ročnících 1.stupně 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídách nebo v hudebně.

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky k radostnému zpívání, k vyjadřování pocitových prožitků prostřednictvím hudby.
- Rozvíjíme u žáků vztah k hudbě a povzbuzujeme je k tvořivým aktivitám.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákům objevovat různé varianty hudebního vyjádření a možnosti jejich vlastního zpracování hudebního tématu.
- Vybízíme žáky k hudebním vystoupením před ostatními.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků se hudebně vyjadřovat a srozumitelně sdělovat informace ze světa hudby.
- Vedeme žáky k vnímání hudebních projevů spolužáků a vzájemnému pozitivnímu hodnocení.

Kompetence sociální a personální

- Dbáme na dodržování hudebních pravidel cizí i vlastní tvorby.
- Snažíme se navodit příjemnou atmosféru při společném hudebním projevu.

Kompetence občanské

- Podněcujeme v žácích kulturní vystupování i vhodné chování na hudebně-kulturních akcích.

Školní vzdělávací program Brána života

- Seznamujeme žáky s naším hudebním dědictvím a rozvíjíme v nich respektování i jiných kultur ze světa hudby.

Kompetence pracovní

- Výběrem vhodných hudebních ukázek vedeme žáky k pochopení smyslu hudby pro život člověka.
- Objevujeme možnosti správného použití hudebních nástrojů.
- Respektujeme individuální hudební vývoj žáků a povzbuzujeme je k dalšímu rozvoji hudebních dovedností.

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zpívá jednoduché písně podle svých schopností Reprodukuje předvedený rytmus Rozlišuje zvuky podle výšky, délky a síly	• ZPĚV • Jednoduché písně a říkadla • Melodizace říkadel • Rytmická a melodická cvičení /hudební hry/ • Rozlišování tónů – hlubokých, vysokých, krátkých, dlouhých, silných a slabých	
Vizuálně a sluchově poznává nejznámější hudební nástroje	• HUDEBNÍ NÁSTROJE • Rozlišování hry na zobcovou flétnu, klavír a housle	
Porovnává zvukové odlišnosti skladeb	• POSLECH • Poslech české státní hymny, poslechové skladby • Písně veselé, smutné, pomalé, rychlé	
Předvádí správné dýchání a výslovnost	• HUDEBNÍ HYGIENA • Dýchání, výslovnost, hlavový tón	
Reaguje pohybem na změnu tempa a rytmu	• HUDEBNĚ – POHYBOVÁ VÝCHOVA • Pohyb podle hudby, hra na tělo, pohybové vyjádření tempa a emocionálního zážitku z hudby	

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zpívá jednoduché lidové a umělé písně dle svých schopností Melodizuje a improvizuje Porovnává zvukové odlišnosti skladeb Rozlišuje jednotlivé kvality tónů Rozpoznává významné tempové a dynamické změny hudby	• ZPĚV • Píseň lidová a umělá • Melodie stoupavá – klesavá, zesilování, zeslabování • Rozvíjení hlavového tónu • Rytmická a intonační cvičení	
Rozlišuje zpěv mužský, ženský a dětský Na základě poslechu rozpoznává jednotlivé hudební nástroje	• HUDEBNÍ NÁSTROJE A POSLECH • Poslech krátkých skladeb • Rozlišování hudebních nástrojů: buben velký – malý, housle, klavír, klarinet, kontrabas	
Zřetelně vyslovuje a správně dýchá při zpěvu	• HLASOVÁ HYGIENA • Dechová a artikulační cvičení • Rytmizace říkadel	
Tančí jednoduchý taneček	• TANEČ • Pohybové vyjádření tempových a rytmických změn • Nácvič jednoduchého tanečku - mazurka	

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně jednoduché písně v durových a mollových tóninách	• ZPĚV • Píseň lidová a umělá • Vokální rozcvičky • Písně v dur a moll	
Na základě poslechu pojmenovává jednoduché hudební nástroje Využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře Při poslechu krátké hudební ukázky vyjadřuje náladu vyvolanou poslechem Odlišuje hudbu vokální, instrumentální, vokálně - instrumentální	• HUDEBNÍ NÁSTROJE A POSLECH • Krátké poslechové skladby • Orfeovy hudební nástroje • Základní hudební nástroje	
Znázorňuje pohybem 2/4 a 3/4 takt Rozeznává základní hudební pojmy	• HUDEBNÍ NAUKA • Takt 2/4 a 3/4 • Notová osnova, taktová čára • Houslový klíč, nota – pomlka • Délka not	
Při hudebních činnostech dbá na správné dýchání a zřetelnou artikulaci Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• HLASOVÁ HYGIENA • Dechová cvičení, jazykolamy, učivo	
Pohybově ztvárňuje jednoduchou píseň, skladbu Improvizuje v rámci jednodušších hudebních forem	• TANEC • Lidové tance • Taneční improvizace	

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně /sólo, dvojice, skupina/	• ZPĚV • Vokální rozcvičky • Zpěv lidových a umělých písní	
Uvádí příklady života a díla hudebních skladatelů Sluchově rozpoznává pochod, polku a valčík Zpracovává referát na dané téma	• POSLECH • Poslech hudebních ukázek z díla významných skladatelů	
Při rytimizaci a melodizaci textů pracuje s čtvrtovými, osminovými a půlovými hodnotami ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	• HUDEBNÍ NAUKA • Stupnice c-dur, názvy jednotlivých not • 4/4 takt	
Správně hospodaří s dechem	• HLASOVÁ HYGINA • Prodlužování výdechu, vázání tónů, sjednocování hlasového rozsahu	
Doprovází lidové písně na dětské Orfeovy nástroje, vytváří přehry, mezihry a dohry	• TANEČ • Lidové tanečky • Taneční improvizace na lidovou i moderní hudbu	

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně Při zpěvu využívá získaných pěveckých dovedností	• ZPĚV • Zpěv lidových i umělých písní • Zpěv jednotlivých kánónů	
Uvádí příklady známých hudebních skladatelů Identifikuje v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně - výrazových prostředků, upozorní na významnou změnu Rozlišuje hudební formu jednoduché písně či skladby Rozlišuje hudební styly	• POSLECH • Poslech ukázek vážné i moderní hudby • Pohybové ztvárnění zaznamenaných změn při poslechu hudby • Hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo • Poslech dvojhlasu • Lidová kapela, symfonická a rocková hudba	
Orientuje se v zápisu jednoduché písně a podle svých schopností ji realizuje	• HUDEBNÍ NAUKA • Notová osnova, stupnice c-dur, 2/4, 3/4 a 4/4 takt, délka not a pomlky • Houslový klíč • Dynamická znaménka • Hudební předznamenání, repetice	
Správně hospodaří s dechem	• HLASOVÁ HYGIENA • Upevňování vokálních dovedností osvojených v nižších ročnících, sjednocování hlasového rozsahu	
Využívá na základě svých schopností a dovedností jednoduché, popř. složité nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní Provádí elementární hudební improvizace	• INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • Práce s dětskými hudebními nástroji • Orchester, dirigent, dirigentská gesta • Rozdělení hudebních nástrojů symfonického orchestru	
Vyjadřuje charakter poslouchané hudby pohybem, využívá taneční kroky a vytváří pohybové improvizace	• TANEČ • Regionální lidové tance ve 2/4 nebo 3/4 taktu • Taneční improvizace	

5.1.9. Charakteristika vzdělávacího předmětu Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Umožňuje žákům poznávat okolní svět a svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností. Žáci se učí rozumět výtvarnému umění, chápat výtvarnou kulturu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. V praktických činnostech si osvojují potřebné výtvarné dovednosti a techniky. Rozvíjí si přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, rozvíjí svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz.

Pro výtvarné činnosti v 1. – 3. ročníku jsou charakteristickými rysy spontánnost, bezprostřednost a uvolněnost. Metod a forem práce se využívají především různé hravé činnosti. Při výtvarné činnosti ve 4. – 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost usměrňována rozvíjejícím se intelektem. Od hravých činností se přechází k uvědomilejší výtvarné práci.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 1., 2. a 4. ročníku 1 hodinu týdně a ve 3. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách, žáci pracují samostatně, někdy ve dvojicích, ale jsou zařazováni i větší skupinové práce.

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky, aby rozuměli užívaným termínům ve výtvarné oblasti a předpokládáme obecný přehled v oblasti výtvarného umění.

Kompetence k řešení problémů

- Poskytujeme žákům dostatek prostoru, aby si uvědomili, že každý člověk vnímá rozdílně a snažíme se, aby každý našel své řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme děti k emfatickému citění a vyslechnout názor druhých lidí na společný prožitek.

Kompetence sociální a personální

- Předkládáme dětem důležitost spolupráce v třídním kolektivu, aby se snažily pozitivně ovlivnit kvalitu společné práce a tím v nich posilujeme sebedůvěru.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme žákům důležitost výtvarného dědictví, aby si vybudovali kladný vztah k výtvarnému umění a sami se aktivně zapojovali do kulturního dění.

Kompetence pracovní

- Dbáme, aby správně používali výtvarné potřeby, uměli o ně pečovat, dodržovat vymetená pravidla a povinnosti, udržovali pracovní prostředí v čistotě a po ukončení práce uklidili.

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky výtvarného vyjadřování	• Hra se základními barvami, linií a tvarem	
Výtvarně vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti	• Výtvarné zobrazení vlastních zážitků, plošné práce	
Používá různé smysly při vnímání události a vyjadřuje rozdíly	• Smyslové hry, různé výtvarné techniky a postupy	
Podle svých schopností se výtvarně vyjadřuje a porovnává odlišné interpretace	• Ilustrace, volná malba	
Vyjadřuje svůj vlastní názor a diskutuje nad výtvarným dílem svým i jiných	• Třídní výstavky, nástěnky • Školní výstavy • Návštěvy výstav a galerií	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky výtvarného vyjadřování	• Hra s barvami, husté – řídké, světlé – tmavé • Druhy linií, přítlak a odlehčení, rovnoběžnost a křížení, zobrazování tvaru	
Výtvarně vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti	• Výtvarné zobrazení vlastních zážitků, plošné práce	
Používá různé smysly při vnímání události a vyjadřuje rozdíly	• Smyslové hry, vyjádření hmatových, sluchových, pohybových a čichových podnětů • Různé výtvarné techniky a postupy	
Podle svých schopností se výtvarně vyjadřuje a porovnává odlišné interpretace	• Ilustrace, volná malba, kresba	
Vyjadřuje svůj vlastní názor a diskutuje nad výtvarným dílem svým i jiných	• Třídní výstavky, nástěnky • Školní výstavy • Návštěvy výstav a galerií	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky výtvarného vyjadřování Porovnává je a třídí na základě odlišností	Barevná škála, studené – teplé barvy, barvy podvojně, zhušťování a zředování čar, násobení linií	
Výtvarně vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti	Výtvarné zobrazení vlastních zážitků, plošné a prostorové práce	
Používá různé smysly při vnímání události a vyjadřuje rozdíly	- Smyslové hry, výtvarné vyjádření příběhu, pocitu, nálady - Různé výtvarné techniky a postupy	
Podle svých schopností se výtvarně vyjadřuje a porovnává odlišné interpretace	Ilustrace textu, volná malba, kresba podle fantazie	
Vyjadřuje svůj vlastní názor a diskutuje nad výtvarným dílem svým i jiných	- Třidní výstavky, nástěnky - Školní výstavy - Návštěvy výstav a galerií - Ilustrátoři dětských knih	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Třídí prvky výtvarného vyjadřování	- Kontrast, podrobnost, jejich kombinace a proměny v ploše - Řešení barevných vztahů objektu a prostředí	
Výtvarně vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti	- Vizuálně obrazné vyjádření smyslových podnětů, vliv médií na estetické cítění - Výtvarné vyjádření vlastního vztahu k životnímu prostředí	
Používá různé smysly při vnímání vnějších podnětů	Návštěva výtvarných výstav a galerií, lidová tvořivost, zvyky	
Podle svých schopností se výtvarně vyjadřuje a porovnává odlišné interpretace	- Ilustrátoři dětských knih - Rozdíl ve výtvarném vyjádření	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Prezentuje osobní postoj k vlastní tvorbě	Hodnocení vlastní práce a záměru tvorby	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Třídí prvky výtvarného vyjadřování	- Vyjádření základních prostorových principů (statické a dynamické) - Řešení tvarových vztahů objektu a prostředí	
Výtvarně vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti	Fantazijní hledisko založené na smyslovém vnímání	
Používá různé smysly při vnímání vnějších podnětů	Rozvoj chápání odlišností uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější podoby světa	
Podle svých schopností se výtvarně vyjadřuje a porovnává odlišné interpretace	Interpretace vizuálně obrazného vyjádření, rozvoj vnímání pro výtvarné vyjádření spolužáků	
Využívá různých přírodních i umělých materiálů	Rozvíjení citového vztahu k materiálu a jeho zpracování s ohledem na účel	
Prezentuje osobní postoj k vlastní tvorbě	Vyjádření vlastního názoru na díla výtvarného umění	

5.1.10. Charakteristika vzdělávacího předmětu Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační a sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných. Tělesná výchova vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti.

Úsilí učitele směřuje k:

- osvojení nových pohybových činností
- správnému držení těla, kultivovanému pohybu
- rozvoji zdravotní zdatnosti
- ke zvládnutí základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad pro provádění sportovní činnosti ve známém i méně známém prostředí
- uvědomění významu sociálních vztahů ve sportu i v jiných aktivitách, využití v přátelských meziosobních vztazích
- vytvoření pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám a k pravidelnému návyku využívání pohybových činností v životě moderního člověka.

Obsah a organizace výuky:

Tělesná výchova ve všech ročnících je 2 vyučovací jednotky týdně. Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, v přírodě, ve 2. a 3. ročníku je stanovena 1 hodina plavání týdně po dobu jednoho pololetí. Dle nabídky sportovních areálů ve městě lze využít k pohybovým aktivitám i tyto objekty (zimní stadion, víceúčelová hala, golfové hřiště, dětská hřiště aj.)

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět a vědomě používat názvosloví související s TV (popis pohybů a jednotlivých částí lidského těla).

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby při pohybových aktivitách postupovali uvážlivě s ohledem na bezpečnost zdraví své a svých spolužáků.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a pokyny učitele, rozhodčích, vedoucích útvar.
- Poskytujeme dětem dostatečný prostor k vlastnímu pohybovému projevu.

Kompetence sociální a personální

- Vysvětlujeme a osvojujeme si zásady chování na sportovních akcích.
- Ukazujeme dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu.
- Na základě individuálních možností žáků vzbuzujeme zdravou sebedůvěru v pohybových aktivitách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovních aktivit (volnočasových i v rámci reprezentace naší školy).

Kompetence pracovní

- Vysvětlujeme žákům důležitost vhodných cvičebních úborů pro sport v tělocvičně a venku.
- Vysvětlujeme potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se věnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu.
- Vedeme žáky k tomu, aby dodržovali pravidla ve sportu i mimo něj, vedeme je k dodržování pravidel fair play.

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Jednoduše manipuluje s míčem	• Hry s míčem • Držení míče obouruč • Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti • Základní přihrávky s míčem obouruč, chytání míče	
Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti	• Základní pojmy spojené se cvičením v tělocvičně, s vycházkami a výlety do přírody, s používanými pomůckami, oblečením a orientací • Základní zásady bezpečnosti a hygieny při pobytu v přírodě a v tělocvičně • První pomoc při drobných poraněních	
Zdokonaluje jednoduché pohybové dovednosti Koordinuje pohyby těla	• Skoky z místa na gymnastický koberec či žíněnku • Základní nácvik skoku dalekého z místa • Cviky na průpravu odrazu z můstku • Přeskoky dlouhého lana a podbíhání	
Uplatňuje při cvičení základy gymnastiky	• Průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed	
Koordinuje pohyby těla	• Houpání na kruzích	
Podle svých možností a schopností si osvojuje nové pohybové dovednosti	• Průpravné cviky ke šplhu na tyči • Chůze a rovnováha na lavičkách, přeskoky s oporou o lavičky, přitahování	
Předvádí v souladu s individuálními předpoklady jednoduché běžecké disciplíny	• Rychlý běh na 20 – 60 m • Základy nízkého startu	
Manipuluje s míčkem	• Hod míčkem z místa • Hod míčkem z chůze	
Dodržuje pravidla pohybových her různého zaměření v duchu FAIR PLAY	• Základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	• Základní organizační povely a pravidla při hře • Bezpečnost při různých druzích her v různých podmínkách • Spolupráce při hře • Organizace hry (losování, zahájení, počítání skóre, zakončení)	
Používá silová cvičení dané obtížnosti Pravidelně posiluje, protahuje základní svalové skupiny	• Jednoduché cviky na posílení paží a nohou s plnými míči • Slézání, přelézání a přitahování na žebřinách	
Předvádí správné držení těla Napodobuje cvičení učitele	• Uvolňovací cviky pro podporu správného držení těla • Použití relaxačních míčů	
Reaguje na základní pokyny, povely a gesta Osvojuje si základní TV názvosloví	• Základní pořadová cvičení, nástup	
Zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení a vhodné pohybové činnosti osvojené při TV	• Zdravotní TV • Uvolňovací a protahovací cvičení	
Klouže na bruslích po ledové ploše Chápe , že je nebezpečné vstupovat na přírodní ledovou plochu bez dozoru dospělé osoby	• Klouzání • Nebezpečí vstupu na zamrzlou přírodní ledovou plochu	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Manipuluje s míčem	• Hry s míčem • Držení míče jednoruč • Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti • Průpravné cviky s míčem k základům k vybíjení • Dribling – základní nácvik	
Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	• Základní pojmy spojené se cvičením v tělocvičně, s vycházkami a výlety do přírody, s používanými pomůckami, oblečením a orientací • Základní zásady bezpečnosti a hygieny při pobytu v přírodě a v tělocvičně • První pomoc při drobných poraněních	
Zdokonaluje jednoduché pohybové dovednosti Zdokonaluje koordinaci těla	• Základní nácvik skoku dalekého s rozběhem a odrazem z břevna • Skok prostý z trampolíny • Přeskoky přes švihadlo dvounož s meziskokem	
Používá při cvičení základy gymnastiky	• Průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed a vzad	
Koordinuje pohyby těla	• Houpání na kruzích	
Podle svých možností a schopností si vytváří nové pohybové dovednosti	• Šplh na tyči • Cvičení na nakloněné rovině - lavičky	
Předvádí v souladu s individuálními předpoklady jednoduché běžecké disciplíny	• Rychlý běh na 20 – 60 m • Vytrvalostní běh do 500m • Běh v terénu do 10 minut	
Manipuluje s míčkem	• Hod míčkem z místa • Hod míčkem z chůze	
Dodržuje pravidla pohybových her různého zaměření v duchu FAIR PLAY	• Základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním • Základní organizační povely	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	• a pravidla při hře • Bezpečnost při různých druzích her v různých podmínkách	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• Spolupráce při hře • Organizace hry (losování, zahájení, počítání skóre, zakončení)	
Používá silová cvičení dané obtížnosti Pravidelně posiluje, protahuje základní svalové skupiny	• Jednoduché cviky na posílení paží a nohou s plnými míči • Slézání, přelézání a přitahování na žebřinách	
Správně drží tělo Napodobuje co nejlépe cvičitele	• Uvolňovací cviky pro podporu správného držení těla • Použití relaxačních míčů	
Reaguje na základní pokyny, povely a gesta a základní TV názvosloví	• Základní pořadová cvičení, nástup	
Zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení a vhodné pohybové činnosti osvojené při TV	• Zdravotní TV • Uvolňovací a protahovací cvičení	
Klouže na bruslích po ledové ploše Chápe, že je nebezpečné vstupovat na přírodní ledovou plochu bez dozoru dospělé osoby	• Klouzáni • Nebezpečí vstupu na zamrzlou přírodní ledovou plochu	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Předvádí osvojené pohybové dovednosti Spojuje prvky v jednoduchou sestavu i podle nákresu Zhodnotí kvalitu své pohybové činnosti	• Kotoul vpřed • Akrobatická kombinace – podle nákresu • Přeskok 2 – 4 dílů švédské bedny	
Chápe základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se je zlepšovat Provádí cviky	• Skok z místa na gymnastickém koberci obounož • Přeskoky lana – podbíhání • Přeskoky přes švihadlo dvounož • Přeskakování nízkých překážek • Přeskakování různých dílů švédské bedny	
Běhá na krátkou trať, v terénu, vytrvalostní běh	• Rychlý běh do 60 m • Nízký start • Nácvik vytrvalostního běhu	
Šplhá na tyči dle svého individuálního tempa	• Šplh na tyči s přírazem	
Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím Protahuje základní svalové skupiny, provádí cviky pro přípravu organismu před různými druhy cvičení Provádí silová cvičení v dané obtížnosti	• Posilování břišních a zádových svalů, paží a pletence pažního s plnými míči	
Uvědomuje si význam pohybu pro zdraví Rozlišuje základní nevhodné činnosti ohrožující zdraví Spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích, rozhoduje, měří Dodržuje pravidla jednoduchých sportovních her, pozná a označí zjevné přestupky a přiměřeně na ně reaguje Respektuje druhé pohlaví Manipuluje s míčem Užívá základní pojmy TV názvosloví	• Užívání pravidel při hře • Využití netradičního náradí • Spolupráce ve hře • Zvládnutí organizace hry – losování, zahájení hry, počítání skóre, ukončení, zhodnocení, FAIR PLAY • Zvládnutí míče – udržení míče pod kontrolou, dopravení do druhé poloviny hřiště, střelba • Přihrávky jednoruč a obouruč • Využití ve hře – vybíjená, základy košíkové • Pohyb s míčem, chytání míče • Základy názvosloví	
	• Pořadová cvičení • Dle počasí cvičení venku	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Hledá možnosti odpočinku při jednostranné zátěži	• Relaxační cviky • Uvolňovací cviky s relaxačním míčem	
Provádí jednotlivá cvičení, i silová náročnější	• Chůze, rovnováha, přeskoky a přitahování na lavičkách • Slézání, přelézání, přitahování, přednožení a vyskočení na žebřiny	
Poskytuje základní pomoc a záchranu u nově osvojených činností Nepřeceňuje síly při sportovních aktivitách Chápe základní činnosti ohrožující zdraví Chápe význam pohybu a TV cvičení, využívá ho ke svému dennímu režimu Přivolá lékaře Vyhledává informace o TV a sportu Vysvětluje nevhodnost návykových látek	• Význam pohybu pro zdraví • Zdravý životní styl • Činnosti podporující a ohrožující zdraví • Záchrana, pomoc • Sledování děje v oblasti TV a sportu, školní nástěnky • Škodlivý vliv návykových látek	
Pohybuje se na bruslích	• Základní techniky pohybu na bruslích, jízda vpřed, zastavení, zatáčení, změna směru jízdy	
Zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení a vhodné pohybové činnosti osvojené při TV	• Zdravotní cvičení • Uvolňovací a protahovací cvičení	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Spojuje prvky v jednoduchou sestavu i podle nákresu Hodnotí kvalitu své pohybové činnosti	• Kotoul vpřed • Akrobatická kombinace – podle nákresu • Přeskok 2 – 4 dílů švédské bedny • Stoj na rukou s dopomocí • Odraz na pružném můstku • Odraz na trampolíně	
Rozlišuje základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se je zlepšovat Provádí jednotlivá cvičení	• Skok daleký – odraz z břevna s rozběhem • Přeskoky lana – podbíhání • Přeskoky přes švihadlo jednonož • Přeskakování nízkých překážek • Přeskakování různých dílů švédské bedny	
Běhá na krátkou trať, běhá v terénu, vytrvalostní běh	• Rychlý běh do 60 m • Nízký start • Vytrvalostní běh na 500 – 1000m • Běžecká abeceda • Běh v terénu 10 – 15minut	
Šplhá na tyči dle svého individuálního tempa	• Šplh na tyči s přírazem	
Protahuje základní svalové skupiny, provádí cviky pro přípravu organismu před různými druhy cvičení Používá silová cvičení v dané obtížnosti	• Posilování břišních a zadových svalů, paží a pletence pažního s plnými míči	
Chápe význam pohybu pro zdraví Spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích, rozhoduje, měří Dodržuje pravidla jednoduchých sportovních her, pozná a označí zjevné přestupky a přiměřeně na ně reaguje Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví Provádí základní pohybové dovednosti Manipuluje s míčem Aktivně používá základní pojmy TV názvosloví	• Užívání pravidel při hře • Využití netradičního náradí • Spolupráce ve hře • Zvládnutí organizace hry – losování, zahájení hry, počítání skóre, ukončení, zhodnocení, FAIR PLAY • Zvládnutí míče – udržení míče pod kontrolou, dopravení do druhé poloviny hřiště, střelba • Přihrávky jednoruč a obouruč • Využití ve hře – vybíjená,	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	• základy košíkové • Pohyb s míčem, chytání míče • Základy názvosloví • Pořadová cvičení • Dle počasí cvičení venku	
Hledá možnosti odpočinku při jednostranné zátěži	• Relaxační cviky • Uvolňovací cviky s relaxačním míčem	
Provádí cvičení, i náročnější silová	• Chůze, rovnováha, přeskoky a přitahování na lavičkách • Slézání, přelézání, přitahování, přednožení a vyskočení na žebřiny	
Poskytuje základní pomoc a záchranu u nově osvojených činností Chápe základní činnosti ohrožující zdraví Chápe význam pohybu a TV cvičení, využívá ho ke svému dennímu režimu Přivolá lékaře Vyhledává informace o TV a sportu Vysvětluje nevhodnost návykových látek	• Význam pohybu pro zdraví • Zdravý životní styl • Činnosti podporující a ohrožující zdraví • Záchrana, pomoc • Sledování děje v oblasti TV a sportu, školní nástěnky • Škodlivý vliv návykových látek	
Pohybuje se na bruslích	• Základní techniky pohybu na bruslích, jízda vpřed, zastavení, zatáčení, změna směru jízdy	
Zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení a vhodné pohybové činnosti osvojené při TV	• Zdravotní cvičení • Uvolňovací a protahovací cvičení	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Spojuje prvky v jednoduchou sestavu i podle nákresu Zhodnotí kvalitu své pohybové činnosti	• Kotoul vpřed • Kotoul vzad • Akrobatická kombinace – podle nákresu • Stoj na rukou s dopomocí • Odraz na pružném můstku • Odraz na trampolíně • Skrčka přes kozu • Roznožka přes kozu	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky Používá základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se je zlepšovat	• Skok daleký – odraz z břevna s rozběhem • Přeskoky lana – podbíhání • Přeskoky přes švihadlo s meziskokem • Přeskakování nízkých překážek • Přeskakování různých dílů švédské bedny	
Běhá na krátkou trať, běhá v terénu, vytrvalostní běh	• Rychlý běh do 60 m • Nízký start • Vytrvalostní běh na 500 – 1000m • Běžecká abeceda • Běh v terénu 10 – 15minut • Běh po vymezené dráze se změnami směru	
Šplhá na tyči dle svého individuálního tempa	• Šplh na tyči s přírazem	
Protahuje základní svalové skupiny, provádí cviky pro přípravu organismu před různými druhy cvičení Provádí silová cvičení v dané obtížnosti	• Posilování břišních a zádočných svalů, paží a pletence pažního s plnými míči	
Uvědomuje si význam pohybu pro zdraví Rozlišuje základní nevhodné činnosti ohrožující zdraví Organizuje jednoduché pohybové činnosti a soutěže, rozhoduje, měří Dodržuje pravidla jednoduchých sportovních her, pozná a označí zjevné přestupky a přiměřeně na ně reaguje Manipuluje s míčem Používá aktivně základní pojmy TV	• Užívání pravidel při hře • Využití netradičního náradí • Spolupráce ve hře • Zvládnutí organizace hry – losování, zahájení hry, počítání skóre, ukončení, zhodnocení, FAIR PLAY • Zvládnutí míče – udržení míče pod kontrolou, dopravení do druhé	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
názvosloví Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• poloviny hřiště, střelba • Přihrávky jednoruč a obouruč • Využití ve hře – vybíjená, základy košíkové • Pohyb s míčem, chytání míče • Základy názvosloví • Pořadová cvičení • Dle počasí cvičení venku	
Kompenzuje únavu a jednostrannou zátěž vhodným cvičením	• Relaxační cviky • Uvolňovací cviky s relaxačním míčem	
Provádí náročnější silová cvičení	• Chůze, rovnováha, přeskoky a přitahování na lavičkách • Slézání, přelézání, přitahování, přednožení a vyskočení na žebřiny	
Poskytuje základní pomoc a záchranu u nově osvojených činností Jmenuje základní činnosti ohrožující zdraví Uvědomuje si význam pohybu a TV cvičení, využívá ho ke svému dennímu režimu Přivolá lékaře Vyhledává informace o TV a sportu Vysvětlí nevhodnost návykových látek	• Význam pohybu pro zdraví • Zdravý životní styl • Činnosti podporující a ohrožující zdraví • Záchrana, pomoc • Sledování děje v oblasti TV a sportu, školní nástěnky • Škodlivý vliv návykových látek	
Plynule se pohybuje na bruslích	• Základní techniky pohybu na bruslích, jízda vpřed, zastavení, zatačení, změna směru jízdy	
Zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení a vhodné pohybové činnosti osvojené při TV	• Zdravotní cvičení • Uvolňovací a protahovací cvičení	

5.1.11. Charakteristika vzdělávacího předmětu Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět Praktické činnosti svými formami výuky a obsahem učiva umožňuje žákům získat pracovní dovednosti a návyky potřebné v běžném životě a formuje jejich osobnost rozvíjením motorických i tvořivých schopností a dovedností.

Vyučovací proces směřuje k tomu, aby žáci

- získali základní a praktické dovednosti a návyky z různých oblastí
- poznali vybrané materiály a jejich vlastnosti
- osvojili si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (hygiena práce)
- vytvářeli si vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí, řešení ekologických problémů
- získali orientaci v různých oborech lidské činnosti, formování fyzické a duševní práce
- vytvářeli si pozitivní vztah k práci

Časová dotace: 1 hodina týdně v 1. a 5. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách, žáci pracují ve skupinách, střídají jednotlivé činnosti a řeší problémové úkoly. Žáci pracují ve vhodném prostředí vybaveném potřebným nářadím a pomůckami.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Environmentální výchova** je zařazen tematický okruh

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Hospodaření s odpady, ochrana životního prostředí, odpady a příroda, výrobek z odpadového materiálu

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vytvářením výrobků z různorodých materiálů na základě jednoduchých pracovních postupů motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání.
- Snažíme se podněcovat tvořivost a realizovat vlastní myšlenky a nápady. Klademe důraz na hodnotu rukodělných prací.
- Vedeme k získávání praktických dovedností a návyků z různých oblastí

Kompetence k řešení problémů

- Volbou správného postupu a vhodným výběrem prostředků rozvíjíme u žáků schopnost k vyhledání řešení.
- Na základě získaných vědomostí vedeme k objevování různých variant řešení. Rozvíjíme orientaci v různých oborech lidské činnosti.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme žáky k aktivní diskusi o vlastních výrobcích.
- Rozvíjíme dovednost obhajování svých názorů a zároveň respektování názorů jiných.

Kompetence sociální a personální

- Při skupinových pracích vedeme žáky k efektivní spolupráci a zodpovědnosti, ohleduplnosti i pomoci druhým.

Kompetence občanské

- Dáváme prostor k poznávání kultur i jiných národů.
- Učíme respektovat zvyky a tradice jiných národů.
- Seznamujeme s tradičními jídly v různých zemích.

Kompetence pracovní

- Nabádáme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví druhých, k ochraně životního prostředí, kulturních i společenských hodnot a vedeme je k pochopení smyslu práce pro život.
- Podporujeme a rozvíjíme pečlivost a přesnost při práci.

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vytváří jednoduchými pracovními postupy podle svých možností dané výrobky z různých materiálů	• Práce s drobným materiálem – stříhání, ohýbání, spojování, propichování, slepování, svazování • Práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, stlačování, přidávání, ohýbání, sušení, dělení na části • Práce s papírem a kartonem – skládání, stříhání, slepování, překládání, trhání, vystřihování, obkreslování	
Sestavuje a demontuje jednoduchou stavebnici	• Práce montážní a demontážní – sestavování modelů podle představy, podle předlohy	
Popisuje pěstitelský materiál Provádí pozorování přírody, výsledky zaznamená a zhodnotí	• Pěstitelské práce – zalévání, kypření, omývání listů, odstraňování odumřelých částí rostlin	
Chová se vhodně při stolování	• Příprava pokrmů – chování u stolu, příprava jednoduchého stolování	

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vytváří jednoduchými pracovními postupy podle svých možností dané výrobky z různých materiálů Pracuje podle slovního návodu i předlohy	• Práce s drobným materiálem – stříhání, ohýbání, spojování, propichování, slepování, svazování, lisování • Práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání, sušení, dělení na části • Práce s papírem a kartonem – skládání, stříhání, slepování, překládání, trhání, vystřihování, obkreslování • Práce s textilem – odměřování, navlékání nitě, vázání uzlíku, šití předního stehu, sešívání předním stehem v jednoduchý šev, přišívání dvoudírkového knoflíku	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vyučovací hodiny – hospodaření s odpady, ochrana životního prostředí, odpady a příroda, výrobek z odpadového materiálu
Sestavuje a demontuje jednoduchou stavebnici	• Práce montážní a demontážní – sestavování modelů podle představy i předlohy • Poznávání vlastností jednotlivých materiálů	
Popisuje pěstitelský materiál Pozoruje přírodu, výsledky zaznamená a zhodnotí Pečuje o nenáročné rostliny	• Pěstitelské práce – zalévání, ošetřování pokojových rostlin, jednoduché pokusy	
Upravuje stůl pro jednoduché stolování Uklízí pracovní plochu a nádobí	• Příprava pokrmů – porcování celku, mazání, zdobení	

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vytváří složitějšími pracovními postupy podle svých možností dané výrobky z různých materiálů Pracuje podle slovního návodu i předlohy	• Práce s drobným materiálem – výroba jednoduchých předmětů (lidové tradice a zvyky), úprava kraslic, stříhání, spojování, lepení • Práce s papírem a kartonem – skládání, stříhání, překládání, sešívání, vystřihování, • Práce s textilem – šití zadního stehu	
Sestavuje a demontuje složitější modely	• Práce montážní a demontážní – sestavování modelů podle představy i předlohy, spojování, šroubování, měření	
Vybírá vhodný pěstitelský materiál Pozoruje přírodu, výsledky zaznamená a zhodnotí Pečuje o nenáročné rostliny	• Pěstitelské práce – připravování půdy pro pěstování pokojových rostlin, úprava, příprava semena k vyklíčení	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí Vyučovací jednotka – životní styl, prostředí a zdraví, zasadí rostlinu a pozoruje její růst Výsledek pozorování zapíše
Upraví stůl pro jednoduché stolování Samostatně uklízí pracovní plochu a nádobí	• Příprava pokrmů – stolování, úprava jednoduchých pokrmů	

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Volí vhodné pracovní pomůcky a postupy Udrží pořádek na pracovní ploše, dbá zásad bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	• Práce s drobným materiálem – stříhání, lepení, ohýbání, svazování, slepování, šití, dělení na části, překládání, vystřihování, odměřování, • Práce s textilem – šití křížkového stehu	
Provádí jednoduchou montážní a demontážní činnost se stavebnicí Pracuje podle slovního návodu i předlohy Dodržuje zásady bezpečnosti práce Poskytuje první pomoc při úrazu	• Práce montážní a demontážní – měření, šroubování, lepení, sestavování modelů podle předlohy i představy	
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti Ošetřuje a pěstuje pokojové rostliny Dodržuje zásady bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	• Pěstitelské práce – rozmnožování, dělení, zalévání, kypření	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně Dodržuje pravidla stolování Udrží pořádek a čistotu pracovního místa Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytuje první pomoc při úrazu	• Příprava pokrmů – uskladňování potravin	

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vybírá správné pracovní postupy při práci s různými materiály Volí vhodné pracovní pomůcky a postupy Udržuje pořádek na pracovní ploše, dbá zásad bezpečnosti práce Poskytuje první pomoc při úrazu Vytváří schéma své práce Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• Práce s drobným materiálem – stříhání, lepení, ohýbání, svazování, slepování, šití, dělení na části, překládání, vystřihování, odměřování, válení, sušení • Práce s textilem – šití obšívacího stehu	
Provádí složitější montážní a demontážní činnost se stavebnicí Pracuje podle slovního návodu i předlohy Dodržuje zásady bezpečnosti práce Poskytuje první pomoc při úrazu	• Práce montážní a demontážní – měření, šroubování, lepení, sestavování modelů podle předlohy i představy	
Provádí složitější pěstitelské činnosti Ošetřuje a pěstuje pokojové rostliny Volí vhodně nářadí a náčiní Dodržuje zásady bezpečnosti práce Poskytuje první pomoc při úrazu	• Pěstitelské práce – mytí, přesazování, rozmnožování, dělení, zalévání, kypření, dekorování • Základní podmínky pro pěstování rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
Orientuje se ve vybavení kuchyně Dodržuje pravidla stolování Připraví samostatně jednoduchý pokrm Udržuje pořádek a čistotu pracovního místa Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytuje první pomoc při úrazu	• Příprava pokrmů – uskladňování, čištění, a servírování potravin	

5.2. Učební osnovy 2. stupně

5.2.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu Český jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Tato oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah všech složek vzájemně prolíná.

Vyučovací předmět má přidáno z disponibilní časové dotace celkem 4 hodiny. V jednotlivých ročnících je časová dotace rozdělena takto:

6. ročník 5 hodin týdně, z toho 2 hodiny mluvnice, 2 hodiny literární výchovy a 1 hodina slohu (matematická třída 5 hodin týdně)

7. ročník 5 hodin týdně, z toho 2 hodiny mluvnice, 2 hodiny literární výchovy a 1 hodina slohu (matematická třída 5 hodin týdně)

8. ročník 5 hodin týdně, z toho 2 hodiny mluvnice, 2 hodiny literární výchovy a 1 hodina slohu (matematická třída 4 hodiny)

9. ročník 4 hodiny týdně, z toho 2 hodiny mluvnice, 1 hodina literární výchovy a 1 hodina slohu (matematická třída 4 hodiny týdně).

Český jazyk a literatura je vyučován ve všech třídách 2. stupně v kmenových třídách. Při výuce jsou používány výukové PC programy, audiovizuální technika. Cíle předmětu naplňujeme návštěvami knihovny, kulturních a divadelních představení, prací s knihou a texty.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy:

- Hodnoty, postoje, praktická etika
- Analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

Z průřezového tématu **Mediální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Tvorba mediálního sdělení
- Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, internetové médium
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměrů a hodnotového významu
- Stavba mediálního sdělení
- Příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Upevňujeme aplikaci základních pravidel pravopisu.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů a k propojování poznatků do širších souvislostí.
- Vedeme žáky k sebehodnocení a k diskusi.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací, které nastanou ve škole, k přemýšlení o příčinách, řešení, k využívání vlastního úsudku a zkušeností.
- Vedeme žáky k uplatnění získaných znalostí při řešení mluvnických a stylistických problémů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke kultivovanému a pro danou komunikační situaci výstižnému vyjadřování.
- Rozvíjíme slovní zásobu žáků a upevňujeme zásady komunikace a pravidla dialogu.
- Seznamujeme žáky s vhodnými verbálními a neverbálními prostředky řeči.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k vytváření pozitivní představy o sobě samém.
- Vedeme ke spolupráci ve skupině, k akceptování názorů jiných, vytváříme příležitosti k diskusi.
- Vysvětlujeme žákům význam empatie v mezilidských vztazích.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme žákům význam našich tradic, kulturního a historického dědictví.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivnímu organizování činnosti, k plnění povinností.

Předmět: Český jazyk

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Porovná spisovný a nespisovný jazykový projev	- Národní jazyk - Nářečí - Obecná čeština - Jazykověda a její složky	
Pracuje s jazykovými příručkami	- Práce se SSČ - Vyhledávání v Pravidlech českého pravopisu	
Orientuje se v hláskách Posoudí spisovnost projevu	- Hláskosloví - Spisovná výslovnost - Slovní přízvuk - Zvuková stránka věty	
Rozlišuje předponu, kořen, příponu, koncovku, sám slova odvozuje	- Slovotvorný základ, kořen, předpona, přípona, koncovka - Slova příbuzná - Předpona s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-	
Odůvodňuje, proč píšeme v uvedených skupinách slov i/í nebo y/ý	Vyjmenovaná slova	
Rozpozná ohebné a neohebné slovní druhy	Tvarosloví – druhy slov	
Podle svých schopností rozliší druhy podstatných jmen Dodržuje zásady psaní velkých písmen ve vlastních jménech Píše dle svých schopností pravopisně správně koncovky podstatných jmen	Podstatná jména	
Rozlišuje druhy přídavných jmen Skloňuje a stupňuje přídavná jména Odůvodní psaní i/í a y/ý v koncovkách přídavných jmen	Přídavná jména	
Vyhledává v textu zájmena a podle svých schopností určuje jejich druhy Vybraná zájmena skloňuje	Zájmena	
Rozlišuje druhy číslovek Podle svých schopností užívá správné tvary číslovek Skloňuje číslovky dvě, obě, tři, čtyři	Číslovky	
Vyhledává v textu slovesa a určuje mluvnické kategorie Rozlišuje slovesný způsob	Slovesa	
Vysvětlí vztah mezi základními větnými členy Správně používá i-y v koncovkách ve shodě přísudku s podmínkem	- Skladba – základní větné členy - Shoda přísudku s podmínkem	
Určuje rozvíjející větné členy, vytváří skladební dvojice	Rozvíjející větné členy	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozliší větu jednoduchou a souvětí	• Věta jednoduchá a souvětí	
Vypráví jednoduchý příběh Používá přímou a nepřímou řeč Podle svých schopností zpracuje osnovu vypravování ve větách i heslech	• Vypravování	
Názorně popíše předmět, pracovní postup Člení text do odstavců Vybírá rozmanitá slovesa	• Popis předmětu, popis pracovního postupu	
Rozliší zprávu a oznámení	• Zpráva, oznámení	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Tvorba mediálního sdělení Vyučovací hodina – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, internetové médium, sešit - článek do školního časopisu
Nacvičuje základní normy písemného vyjadřování Píše text s dodržováním jeho jednoduché grafické úpravy	• Korespondence – vzkaz, dopis, e-mail	
Vyplní poukázku, průvodku, podací lístek Vyplní objednávku	• Tiskopisy	
Dle svých možností pohotově a přiměřeně komunikuje v běžných komunikačních situacích	• Dialog, monolog v životě	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších Rozezná základní literární druhy (lyriku, epiku, drama)	• Lidová slovesnost (hádky, říkadla, slovní hříčky, přísloví, pohádky, lidové loutkové hry...)	
Dle svých schopností volně reprodukuje text Dramatizuje jednoduchý text Vyjmenuje charakteristické rysy pohádky (postavy, dobro, zlo...) Čte s porozuměním a rozvíjí základní čtenářské návyky	• Pohádka klasická a moderní	
Vysvětlí, proč vznikají mýty a báje Uvede příklady mýtů a bájí Vypráví libovolný příběh Vyjmenuje nejznámější hrdiny	• Řecké báje, mýty	
Vyjmenuje charakteristické rysy pověstí a uvede některé autory	• Pověsti	
Vyjmenuje nejznámější biblické postavy	• Biblické příběhy	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu Zaujímá postoj k jednání hrdinů, hodnotí jejich vztah k ostatním lidem	• Příběhy ze současnosti	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Na základě četby charakterizuje dobrodružnou literaturu V ukázkách vyhledá konkrétní zeměpisné názvy	• Dobrodružná literatura	
Přečte s porozuměním ukázkou z knih se zvířecím hrdinou, některého zvířecího hrdinu charakterizuje Vyhledá důkazy o vztahu člověka a zvířete, zhodnotí je	• Svět lidí a zvířat	
Formuluje ústně dojmy ze své četby	• Referát o přečtené knize	
Beseduje o divadelním představení Vysvětlí, jak se orientovat v knihovně	• Návštěva kulturních akcí, knihovny	

Předmět: Český jazyk

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Správně třídí slovní druhy Tvoří spisovné tvary a používá je ve vhodné komunikační situaci	Opakování slovních druhů	
Správně používá duálové tvary podstatných jmen	Podstatná jména	
V písemném projevu užívá správně pravopis velkých písmen	Psaní velkých písmen ve vlastních jménech	
Určuje druhy přídavných jmen Píše je pravopisně správně Odůvodňuje koncovky	Přídavná jména	
Vyjmenuje druhy zájmen Určuje druhy zájmen Tvoří dle svých možností správné tvary zájmena jenž	Zájmena, zájmeno jenž	
Vyhledá v textu číslovky Správně zapisuje číslovky řadové	Číslovky	
Vyhledá v textu slovesa a určí mluvnické kategorie Rozlišuje rod činný a trpný Převeď věty se slovesem v trpném rodě do činného a naopak Vytvoří správné tvary rozkazovacího a podmiňovacího způsobu	Slovesa	
Rozlišuje příslovce místa, času, způsobu, míry a příčiny Stupňuje příslovce Vyhledá v textu dle svých možností příslovečné spřežky	Příslovce, příslovečné spřežky	
Určí, se kterými pády se pojí jednotlivé předložky Užívá správné tvary po předložkách kromě a mimo Na základě získaných vědomostí a podle svých schopností užívá správně interpunkci Určí, kdy je slovo částicí a kdy jiným slovním druhem Uvede na příkladu význam citoslovcí	- Předložky - Spojky - Částice - Citoslovce	
Rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	- Způsoby obohacování slovní zásoby (odvozování, skládání, zkracování, přejímání) - Stavba slova	
Vysvětlí mluvnický a věcný význam slova Vyhledává v textu synonyma, homonyma a antonyma	- Slovo, věcný význam slova, sousloví, rčení, slova jednoznačná a mnohoznačná - Synonyma, homonyma, antonyma	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
V textu vyhledá věty dvojčlenné a jednočlenné Vysvětlí, co jsou větné ekvivalenty	• Věty jednočlenné a dvojčlenné, větné ekvivalenty	
Vyhledá ve větě přísudek slovesný (jednoduchý a složený) a slovesně jmenný, citoslovečný Vyhledá sponová slovesa Vyjmenuje slovesa způsobová a fázová	• Přísudek	
Vyhledá ve větě podmět a určí jeho druh Doplní koncovky v přičestí minulém, pravopis zdůvodní	• Podmět • Shoda přísudku s podmětem	
Určuje druhy rozvíjejících větných členů	• Rozvíjející větné členy • Přívlastek shodný a neshodný	
Na základě otázek určuje druhy vedlejších vět V textu vyhledá typické spojovací výrazy pro některé druhy VV	• Druhy vedlejších vět	
Vypráví složitější příběh Uplatňuje prvky dějového napětí Vyprávění doplňuje, oživuje	• Vypravování	
Popíše předmět nebo umělecké dílo Popisuje podstatné a nápadné vlastnosti předmětu (jevu) Popíše všechny složky činnosti, jak následují za sebou Vystihne zevnějšek a povahové vlastnosti člověka	• Popis předmětu nebo uměleckého díla • Líčení • Popis pracovního postupu • Charakteristika	
Volí vhodné údaje, které patří do životopisu	• Životopis	
Napiše žádost, pozvánku	• Žádost, pozvánka	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Stavba mediálního sdělení Vyučovací hodina – napiše pozvánku do školního časopisu
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• Komunikace verbální a neverbální	
Jmenuje důležité znaky eposu Podle svých schopností reprodukuje text	• Opakování a upevnění učiva z 6. ročníku • Epos	
Vysvětlí pojem bajka, uvede nejznámější autory, pokusí se o reprodukci a vyhledá charakteristické rysy	• Bajka	
Rozliší epiku a lyriku Objasní pojmy sloka, verš, rým Vyjmenuje druhy rýmů, schematicky je znázorní Vyhledá personifikaci, přirovnání Dle svých možností vysvětlí smysl básně Výrazně přednáší text z paměti	• Poezie	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Z textu vyvodí charakteristické rysy balady a vyhledá je v dalších ukázkách Uvede nejznámějšího autora balad (K. J. Erben) Přečte ukázky z Erbenovy Kytice a některé verše se naučí zpaměti	• Balada	
Charakterizuje středověkou literaturu na našem území Rozlišuje základní žánry středověké literatury, vyjmenuje nejdůležitější díla daného období	• Význam Cyrila a Metoděje • Kosmova Kronika česká, legendy • Jan Hus • Literatura doby Karla IV. • Jan Amos Komenský	
Porovná prózu s poezií Vysvětlí rozdíl mezi povídkou a románem Charakterizuje hlavního hrdinu Přinese knihy dle vlastního výběru Vypráví příběh, který četl Průběžně: Pracuje s literárním textem Shromažďuje informace o autorech - práce s odbornými publikacemi, internetem Připraví si referát o přečtené knize - Beseduje o divadelním představení, o četbě, o TV pořadech, o filmech Pozná některé ilustrátory	• Próza	
Přečte s porozuměním ukázky, vyhledá humorné situace a humorná slova či humorná spojení slov Charakterizuje hlavní postavy, najde hlavní myšlenku, porovná postavy a situace ze dvou libovolných ukázek	• Humorná literatura	

Předmět: Český jazyk

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozliší slovanské jazyky západní, východní a jižní Přečte si ukázky textů a pokusí se je přeložit	Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	Slovní zásoba a tvoření slov	
Vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam, určí, jak se liší od domácích, nahradí je slovy domácími.	Slova přejatá a jejich pravopis	
V textu vyhledá obecná jména přejatá a vyvodí, jak se budou skloňovat. Vytvoří náležité tvary a ověří je v Pravidlech Uvede příklady slov, která se nesklonují	Skloňování obecných jmen přejatých	
Vyhledá v textu cizí vlastní jména Vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat Rozliší jména slovanská a neslovanská: tvary si ověří v Pravidlech	Skloňování cizích vlastních jmen	
Správně zařazuje slova ke slovním druhům a tvoří jejich spisovné tvary	Opakování druhů a tvarů přídavných jmen, zájmen a číslovek	
Vysvětlí pojem slovesný vid, rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, vytvoří vidové dvojice	Slovesný vid	
Pozná slovesa nepravidelná a tvoří od nich různé tvary	Nepravidelná slovesa	
Vyhledá a určí neohebné slovní druhy	Opakování neohebných slovních druhů	
Vyjmenuje spojky podřadící a souřadící, vyhledá je v textu	Spojky	
Rozliší větu jednočlennou, dvojčlennou a větný ekvivalent	Věty jednočlenné a dvojčlenné, větné ekvivalenty	
Rozliší přísudek slovesný, slovesně jmenný, citoslovečný Rozlišuje větné členy	- Základní větné členy - Rozvíjející větné členy - Přívlastek těsný a volný - Přívlastek postupně rozvíjející - Doplňk	
Vymezí pojem několikanásobný větný člen Definuje pojem přístavek, vyhledá přístavky, doplní vhodné přístavky	- Několikanásobné větné členy - Poměr mezi několika-násobnými větnými členy - Přístavek	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Graficky znázorní stavbu věty jednoduché Rozliší větu jednoduchou a souvětí	• Věta jednoduchá a souvětí	
Rozlišuje věty hlavní a vedlejší, vysvětlí, jak pozná větu vedlejší, rozlišuje druhy vedlejších vět, doplňuje správnou interpunkci	• Souvětí podřadné • Věty vedlejší	
Vysvětlí pojem souvětí souřadné Vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními, vyvozuje jednotlivé poměry mezi větami, vyjmenuje nejčastější spojovací výrazy, do textu doplňuje správnou interpunkci, souvětí znázorňuje graficky	• Poměry mezi větami hlavními • Souvětí souřadné	
Rozebere složitá souvětí, rozliší věty hlavní a vedlejší, určí druhy VV, mezi souřadně spojenými větami určí poměr	• Složitá souvětí	
Vybere z literatury ukázkou charakteristiky postavy, vypíše zajímavá a výstižná jazyková vyjádření Rozliší přímou a nepřímou charakteristiku, vyhledá jazykové prostředky vnitřní a vnější charakteristiky Vybere si libovolnou literární postavu, vypracuje její charakteristiku	• Charakteristika literární postavy	
Vyhledává básnické obrazy, najde příklady subjektivně zabarveného popisu, používá personifikaci, přirovnání, metaforu	• Subjektivně zabarvený popis	
Vysvětlí, co je výklad, kde se používá Vyhledává odborné názvy domácího i cizího původu Pracuje se Slovníkem cizích slov, vyhledává slova, kterým nerozumí, slova přejatá nahradí domácími Vypracuje výklad, uvede zdroje, ze kterých čerpal	• Výklad	
Využívá základů studijního čtení Vyhledává klíčová slova Formuluje hlavní myšlenky textu Vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• Výtah, výpisky	
Vyjmenuje základní styly podle funkce a uvede příklady	• Shrnutí o slohu	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry	• Literární druhy a žánry	
Stručně charakterizuje žánry věcné literatury, uvede významné autory	• Deníky, dopisy, biografie, autobiografie, paměti	
Přečte si ukázky z děl světových autorů, časově je zařadí Charakterizuje postavu Dona Quijota	• Renesance ve světové literatuře	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí pojem humanismus a renesance		
Vysvětlí, co je drama, přečte si ukázky (Molière, Shakespeare), rozliší řeč osob, vyhledá a pojmenuje jednotlivé části dramatu Shrne si vědomosti o divadle a o filmu Rozliší komedii a tragédii, uvede příklady Diskutuje o zhlédnutém představení Uvede názvy nejvýznamnějších divadel	• Drama – dialog, monolog, replika, výstup, prolog, epilog, komedie, tragédie, premiéra, derniéra), nejvýznamnější divadla	
Charakterizuje romantismus, časově ho vymezí Uvede nejvýznamnější představitele literatury, přečte si ukázky jejich nejznámějších děl Vyhledá charakteristické rysy romantismu	• Romantismus světový	
Přečte si ukázky z Máchova Máje, vyhledá prvky romantismu, vyhledá různé jazykové prostředky, část se naučí nazpaměť	• Romantismus český	
Vyhledá v textu verš, rým, pojmy vysvětlí, uvede druhy rýmů	• Verš, rým, druhy rýmů	
Charakterizuje realismus, časově ho vymezí, uvede nejvýznamnější představitele, vyhledá charakteristické prvky realismu	• Realismus světový	
Přečte si ukázky z děl Němcové a Borovského, vyhledá charakteristické prvky realismu	• Realismus český	
Přečte si několik epigramů, charakterizuje útvar a rozpozná ho mezi několika ukázkami jako výrazný rys Borovského tvorby (některý se naučí z paměti)	• Epigram	
Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu Petra Bezruče, přečte ukázku z díla, časově a tematicky autora zařadí Pracuje s textem – vyhledá jazykové prostředky a charakteristické rysy tvorby	• Petr Bezruč	

Předmět: Český jazyk

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Seznámí se s jazyky germánskými a románskými, uvede příklady	• Dělení evropských jazyků • Jazyky slovanské	
Rozliší spisovný a nespisovný jazyk, poznává některá nářečí	• Útvary českého jazyka	
Vysvětlí spodobu znělosti	• Zvuková stránka jazyka	
Určí kořen slova, předponu, příponu, koncovku Tvoří slova příbuzná, složená, odliší slova zkratková od zkratky, vytvoří slova přechylováním, vyhledá nejznámější zkratky akademických titulů	• Tvoření slov	
Rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná Vyhledává synonyma, antonyma a homonyma Uvádí příklady sousloví Vyhledává v textu termíny	• Význam slova	
Shrne si vědomosti z předcházejících ročníků	• Jména, jejich druhy a tvary • Skloňování obecných jmen přejatých • Skloňování vlastních cizích jmen • Slovesný rod činný a trpný, slovesný vid	
Seznámí se se slovesnými třídami a vzory	• Slovesné třídy a vzory	
Vyhledá v textu přechodníky, vyhledá koncovky, kterými jsou tvořeny	• Přechodníky	
Vysvětlí a používá dle svých možností pravidla psaní velkých písmen	• Velká písmena	
Shrne si učivo o větě jednoduché, rozpozná větné členy, graficky je znázorní Vyhledává výrazy, které nejsou větnými členy Objasní pravidlo shody přísudku s několikanásobným podmětem Odliší samostatný větný člen a osamostatněný větný člen Vyhledá ve větě výpustku (elipsu)	• Věta jednoduchá • Větné členy • Samostatný větný člen, osamostatněný větný člen • Shoda přísudku s několikanásobným podmětem • Elipsa	
Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí Určuje druhy vedlejších vět Naznačí graficky stavbu souvětí Nahrazuje větné členy vedlejšími větami a naopak Doplňuje správnou interpunkci	• Souvětí podřadné a souřadné	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Pozná a vyhledá ve větě vsuvky Tvoří věty se vsuvkami Píše správně čárky	• Vsuvka	
Vyjmenuje činitele, kteří ovlivňují pořádek slov ve větě Rozliší východisko a jádro výpovědi Opraví pořádek slov v zadaných větách	• Hlavní zásady českého slovosledu	
Uvede základní prvky vypravování Pracuje s textem, odstraňuje opakující se slova a nevhodná vyjádření	• Vypravování • Vypravování v umělecké oblasti	
Rozliší popis statický a dynamický Porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený Uvede, jak členíme charakteristiku	• Popis (popis předmětu, popis pracovního postupu) • Charakteristika	
Z textu vyhledává znaky typické pro úvahu Porovná výklad s úvahou Uvede příklady, jak začít úvahu ústně Diskutuje na vybrané téma Napiše úvahu na libovolné téma	• Úvaha	
Vymezí charakteristické znaky proslovu a uvede, při jakých příležitostech se pronáší Uvede, z jakých částí se proslov skládá Připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, tempo, melodii, vystupování	• Proslov	
Vyjmenuje znaky diskuse, vytvoří různá zahájení diskuse, vybere si téma k diskusi	• Diskuse	
Charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát, interview Vyhledá v tisku úvodník a komentář, komentuje aktuální události třídy, školy Charakterizuje reportáž a fejeton Předvede vlastní tvorbu	• Publicistické útvary	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Vnímání autora mediálních sdělení Vyučovací hodina – výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměrů a hodnotového významu, prezentace vlastní tvorby
Vyjmenuje různé funkční styly a uvádí jejich charakteristické znaky	• Souhrnné poučení o slohu	
Shrne si vědomost a dovednosti z literární teorie, aplikuje znalosti z předcházejících ročníků, rozliší lyriku, epiku, drama	• Literární žánry - shrnutí	
Přečte si ukázky z knih, které se vztahují k 1. světové válce – vyjádří hlavní myšlenky, charakteristiku postavy, dobu a prostředí, vztahy mezi lidmi Vyhledá básnické prostředky a témata básní	• Autoři píší o 1. světové válce	
Přečte ukázky z tvorby prozaiků meziválečné literatury, pracuje s textem v učebnici, charakterizuje	• Česká próza mezi válkami	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Hodnoty, postoje, praktická etika

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
tvorbu každého autora a některé postavy		Vyučovací hodina – analýzy vlastních i cizích postav a hodnot a jejich projevů v chování lidí, referát
Přečte ukázky z tvorby autorů meziválečné poezie Pracuje s básnickým textem – shrne vědomosti o verši a rýmu, vysvětlí pojem sociální balada	• Česká poezie mezi válkami	
Z čítanky přečte ukázky prozaiků poválečné literatury, časově je zařadí a vysvětlí politické pozadí doby	• Próza po 2. světové válce	
Vysvětlí pojem samizdat Vyjmenuje některá díla a jejich autory Vyjmenuje některé současné autory, formuluje vlastní názory na četbu Uvede nejznámější světové autory 20. století, vyjmenuje jejich díla a časově je zařadí Přečte si ukázky z některých děl, vyjádří vlastní názor na četbu	• Česká literatura exilová a samizdatová • Současná literatura	
Orientuje se ve vývoji českého divadla, časově zařadí, vyjmenuje charakteristické prvky jejich tvorby, uvede významné osobnosti českého divadelnictví Vysvětlí, co je forbína	• Počátky českého divadla v období národního obrození, Osvobozené divadlo, Semafor, Divadlo J. Címrmana	
Dle svých možností vysvětlí pojem absurdní drama (V. Havel)	• Absurdní drama	
Vyjmenuje nejvýznamnější autory světového dramatu a uvede jejich díla	• Významní autoři světového dramatu	
Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• Literatura ve filmu	
Přečte ukázky z tvorby J. Seiferta, vyjmenuje některá jeho díla, zopakuje verš a rým	• J. Seifert jako nositel Nobelovy ceny	
Vysvětlí pojem sci-fi, přečte si ukázky českých i světových autorů, vyhledá prvky sci-fi	• Literatura science fiction	
Vyhledává knihy literatury faktu, uvede autory Vysvětlí podstatu a cíle této literatury	• Literatura faktu	
Vyhledává ukázky písňových textů Využívá dovednosti z oblasti poezie (vyhledá metaforu, personifikaci, přirovnání)	• Písňové texty	
Podle předem připravené osnovy vytvoří dle svých možností jednoduchý text písně	• Tvorba autorského literárního textu	

5.2.2. Charakteristika vzdělávacího předmětu Anglický jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

V předmětu Anglický jazyk na 2. stupni je cílem získání zájmu žáků o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Dále je cílem poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem apod. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Nedílnou součástí je také poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práci s nimi. Důležitým aspektem výuky je rovněž vést žáky k pochopení, že znalost cizích jazyků je důležitá pro jejich osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných zemí. Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů. Ve výuce používáme moderní britské učebnice, audio a videonahrávky a počítačové programy. Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žákům je ve výslovnosti částečně tolerována i americká angličtina.

Výuka většinou probíhá ve třídě dělené na dvě poloviny nebo vytvářením bloků ve stejných ročnících. Ve škole máme jazykové učebny a snažíme se, podle počtu žáků, do těchto učeben jazykovou výuku soustřeďovat, jelikož zde mají žáci, podle vybavení učeben reáliemi, plakáty a dalšími vizuáliemi, možnost blíže a lépe se orientovat v dané jazykové oblasti. Časová dotace v 6. – 9. třídě je 3 hodiny týdně. Vzdělávání v anglickém jazyce **předpokládá** dosažení úrovně A2

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Sebepoznání a sebepojetí
Já jako zdroj informací o sobě, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí,
- Kooperace a kompetice
Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci - jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, omluvenka učiteli

Z průřezového tématu: **Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech** je zahrnut tematický okruh

- Jsme Evropané
Evropská integrace, co Evropu spojuje a co rozděluje

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci sami vyhledávají a kombinují potřebné informace v učebnicích nebo pracují s dvojjazyčnými slovníky.

Kompetence k řešení problémů

- Ve výuce simulujeme modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě.

- Umožňujeme žákům využívat moderní technologie k získání informací.

Kompetence komunikativní

- Různými metodami vedeme žáky k souvislému a výstižnému projevu, rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu.
- Vytváříme podmínky pro aktivity, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinkách.

Kompetence sociální a personální

- Práci ve skupinách či dvojicích vytváříme dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu a pomoci.
- Hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke schopnosti vzájemně si naslouchat.
- Vedeme žáky k prezentaci svých názorů a myšlenek jak ve frontální, tak skupinové činnosti či celotřídní diskuzi.

Kompetence pracovní

- Zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků.
- Podporujeme a připravujeme nadané žáky k účasti na soutěžích.

Předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Četba textu s různou tematikou dle výběru učitele	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- Přítomný čas prostý, průběhový - Minulý čas - Přivlastňovací zájmena - Předmětná zájmena - Větný zápor - Číslovky řadové	
Zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- Volný čas	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice Vyučovací hodina – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci - jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Četba upraveného autentického textu	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy	- Domácí mazlíčci a zvířata v přírodě - Rodiny a rozdíly v přístupech k domácím mazlíčkům u nás a Velké Británii	
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- Prázdniny - Pozdravy z prázdnin	

Předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• Četba textu s různou tematikou dle výběru vyučujícího	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	• počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • some / any • stupňování přídavných jmen • přirovnání as ... as • vyjádření budoucího děje pomocí going to • have to	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• Jídlo • Nakupování potravin	
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	
Napiše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	• Recept	
Na základě gramatických poznatků tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty, stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace	• Svět, srovnávání zemí • Počasí	
Zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• Televizní pořady • Film	

Předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• Životní etapy, rodina	
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• budoucí čas will – vyjádření rozhodnutí a nabídky	
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech, rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• Vesmír	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• Rodokmen	
Zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních	• Dané tematické celky dle výběru učitele	
Jevy v kontextu propojuje na základě svých znalostí	• Řešení záhad	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané projekt Evropský den jazyků – Evropská integrace, co Evropu spojuje a co rozděluje, skupinový plakát
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních	• Nebezpečné situace • Přírodní katastrofy	

Předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• Londýn	
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• Předpřítomný čas prostý • Záporná oznamovací věta	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• Problémy teenagerů a jejich řešení	
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	• Neurčitá zájmena every-/some-/any-/no-+body/-think	
Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• Ambice	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí Vyučovací hodina – já jako zdroj informací o sobě, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, tvorba inzerátu na téma povolání
Zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• Život v minulosti • Móda	
Zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• Zdraví • U lékaře	

5.2.3. Charakteristika vzdělávacího předmětu Německý jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět německý jazyk je zařazen samostatně v 7. až 9. ročníku v dvouhodinové dotaci v každém uvedeném ročníku. Je povinný pro žáky, kteří si z nabídky cizích jazyků zvolili Německý jazyk.

Žáci jsou děleni v ročníku do skupin. Počet žáků ve skupinách je závislý na počtu dětí v kmenových třídách. Výuka probíhá v jazykových učebnách, v kmenových třídách, v počítačové učebně a dle potřeby v ostatních prostorách školy. Důraz je kladen na osvojení základních receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Rozvoj slovní zásoby, porozumění a interpretace jednoduchých slyšených a čtených textů a konverzační dovednosti jsou upřednostňovány před psaním a znalostmi gramatiky, jejíž základy jsou probírány průběžně společně s jednotlivými konverzačními tématy. Vyučovací předmět obsahuje tematické okruhy vycházející z každodenních situací a zájmů dospívajícího žáka, seznamuje ho se základními reáliemi německy mluvících zemí.

Žák je veden k samostatné práci, k práci ve skupině. Osvojuje si základní řečové dovednosti prostřednictvím modelových situací z běžného života, pracuje s jednoduchými autentickými psanými a mluvenými německými texty, samostatně vyhledává, zpracovává a interpretuje informace týkající se cizojazyčných kultur.

Ve výuce se prolínají různé formy realizace: výklad, poslech, rozhovory, četba, reprodukce textů, odpovědi na otázky, práce se slovníkem, nácvik gramatiky, práce s cvičeními, výukové programy Terasoft, využití on-line podpory k učebnicím Pingpong, písničky a básničky.

Cílem hodnocení žáka je motivace k dalšímu rozvíjení klíčových kompetencí. Hodnotí se zejména schopnost využít nabytých dovedností a vědomostí při řešení konkrétních problémů a situací.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci sami vyhledávají a kombinují potřebné informace v učebnicích nebo pracují s dvojjazyčnými slovníky.
- Učíme žáky pracovat s textem.

Kompetence k řešení problémů

- Vytváříme problémové úkoly a učíme žáky samostatně je řešit.
- Klademe vhodné a přiměřené otázky.
- Umožňujeme přístup k informačním zdrojům.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k využívání získaných dovedností při setkání s cizincem.
- Různými metodami vedeme žáky k souvislému a výstižnému projevu, rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu.
- Vytváříme podmínky pro aktivity, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinkách.
- Učíme žáky vyjadřovat se souvisle a výstižně, rozšiřujeme slovní zásobu.

Kompetence sociální a personální

Školní vzdělávací program Brána života

- Prací ve skupinách či dvojicích vedeme žáky k poznání potřeby vzájemného respektu a pomoci.
- Hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.
- Vedeme žáky k sebekontrolé.
- Vedeme žáky k hodnocení vlastní činnosti na základě jasných kritérií.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke schopnosti vzájemně si naslouchat a vzájemně se respektovat.
- Vedeme žáky k prezentaci svých názorů a myšlenek jak ve frontální, tak skupinové činnosti.

Kompetence pracovní

- Zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků.
- Vedeme žáky k organizování a plánování učení.

Předmět: Německý jazyk

Ročník: 7.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného Zapojuje se do jednoduchých rozhovorů Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného	• Výslovnost německých hlásek • Německá abeceda • Pozdrav • Oslovení • Poděkování • Představování, adresa • Reakce na oslovení	
Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného Stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení	• Časování pravidelných a nepravidelných sloves • Člen určitý a neurčitý u substantiv • Tvoření vět oznamovacích a otázek • Pořádek slov ve větě • Zápor ve větě • Osobní zájmena ich, du, er... • Přivlastňovací zájmena mein, dein • Plural substantiv • Zápor podstatného jména kein	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny, školy, volného času Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny a volného času	• Já a ostatní • Rodina, adresa • Přátelé • Škola, školní pomůcky • Číslovky • Barvy • Školní předměty • Rozvrh hodin	
Rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci	• Užití způsobového slovesa ich möchte • Rodinný život v Německu • Odhad významu neznámých slov v kontextu	
Rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci	• Práce s textem a orientace v něm • Čtení německého textu s porozuměním	

Předmět: Německý jazyk

Ročník: 8.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Zapojuje se do jednoduchých rozhovorů	• Nová slovní zásoba • Omluva • Žádost	
Rozumí jednoduchým orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• 4. pád substantiv • 4. pád osobních zájmen • Rozkazovací způsob • Časování dalších nepravidelných sloves • Vykání • Způsobová slovesa können, mögen, müssen + větná konstrukce • Präteritum sein, haben	
Napiše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se probíraných témat Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat	• Určování času, časové předložky um, am, im • Roční období • Volný čas, zájmy • Řadové číslovky • Předložky in, auf, an, nach, zu ve spojení s místním určením • Jídlo • Narozeniny	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu, zejména pokud má vizuální podporu	• Existenční vazba es gibt • Odhad významu neznámých slov v kontextu • Slovesa s odlučitelnou předponou	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně	• Práce s textem a orientace v něm • Čtení německého textu s porozuměním	
Zapojuje se do jednoduchých rozhovorů Odpovídá na jednoduché otázky týkající se rodiny a volného času	• Svátky (Vánoce, Velikonoce) • Základní zeměpisné údaje o německy mluvících zemích • Cestování	

Předmět: Německý jazyk

Ročník: 9.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci	• Čtení neznámého textu na základě znalostí pravidel o výslovnosti • Rozšiřování slovní zásoby	
Napiše jednoduché texty týkající se probíraných témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• Stupňování příslovčí • Perfektum pravidelných a nepravidelných sloves + slovosled • Způsobová slovesa dürfen, sollen • Věty s weil • 3.p. osobních zájmen	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a osvojovaných témat	• Přivlastňovací zájmena • Lidské tělo • Volný čas • Činnosti během dne • Sport	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• Odhad významu neznámých slov v kontextu • Slovesa s odlučitelnou předponou v perfektu	
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	• Práce se složitějšími texty v německých časopisech • Práce s textem a orientace v něm • Čtení německého textu s porozuměním	
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• Žáci se zapojí dle svých možností do diskuze na volně vybrané téma	

5.2.4.Charakteristika vzdělávacího předmětu Ruský jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Cizojazyčné vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá cizojazyčná sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Žáci se seznamují s podobnostmi i s odlišnostmi ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich kulturními tradicemi. Prohlubuje vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Výuka vyučovacího předmětu probíhá převážně ve třídě dělené na dvě skupiny nebo vytvářením bloků ve stejných ročnících. K dispozici jsou jazykové učebny, které jsou vybaveny nejen nejmodernější technikou (PC, DVD, video, internet), ale i reáliemi, mapami a dalšími vizuáliemi, které umožňují žákům lépe se orientovat v dané jazykové oblasti. Využívá se také možnost výuky mimo budovu školy (knihovny, výstavy, divadelní a filmová představení).

Časová dotace v 7. – 9.třídě jsou 2 hodiny týdně.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vybíráme a využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení ruštiny, propojujeme získané poznatky do širších celků.
- Motivujeme žáky k uvědomělému učení, poznání smyslu a cíle cizojazyčného učení.
- Vedeme žáky k chápání důležitosti schopnosti komunikovat rusky pro další studium i praktický život, k samostatnému vyhledávání nástrojů k odstraňování problémů při komunikaci, k propojování témat a jazykových jevů.
- Nabízíme žákům aktivační metody, které jim přibližují jazykovou problematiku (literární a jazykové soutěže, referáty,...)

Kompetence k řešení problémů

- Důsledně vyžadujeme kritické myšlení, učíme žáky přistupovat k problému objektivně a náležitě argumentovat svá tvrzení, zadáváme úkoly, které podporují samostatné myšlení.
- Učíme žáky schopnosti opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba, a vyhledávat vhodné informace.
- Ve výuce simulujeme takové modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě.

Kompetence komunikativní

- Motivujeme žáky ke komunikaci na odpovídající úrovni, aktivnímu a uvědomělému rozvíjení slovní zásoby, k využívání dostupné informační techniky, naslouchání promlouvání druhých lidí a vhodné reakci na ně.
- Učíme žáky porozumění jednoduchému sdělení v ruském jazyce, formulaci jednoduché myšlenky, využívání dovednosti osvojené v ruském jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- Organizujeme práci ve skupinách, uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení.

Školní vzdělávací program Brána života

- Učíme žáky schopnosti posoudit vlastní pokrok a kriticky zhodnotit výsledky své práce.
- Podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učíme žáky spolupracovat ve skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování názorů ostatních, plnění svých povinností, přijímání důsledků při jejich nedodržení, zodpovědnému rozhodnutí podle dané situace.
- Upozorňujeme žáky na jazykové a kulturní zvláštnosti rusky mluvících zemí a porovnáváme je se zvyky našimi.
- Zapojujeme žáky aktivně do kulturních a společenských akcí.

Kompetence pracovní

- Zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků.
- Nabízíme žákům aktivity, které rozvíjí jejich další schopnosti.
- Učíme žáky efektivní organizaci práce, hodnocení a porovnání dosažených výsledků a jejich prezentaci, vytváření žádoucích pracovních návyků a pocitu zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Motivujeme žáky k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem, k využívání ruského jazyka k získávání informací z různých oblastí.

Předmět: Ruský jazyk

Ročník: 7.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vyslovuje a čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty	• Texty v učebnici	OSV – Komunikace
Adekvátně reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele Chápe obsah jednoduchého čteného či poslechového textu Vyhledá v textu známě výrazy, fráze a odpovídi na otázky	• Poslech se zaměřením na určitou informaci • Rodina, přátelé	
Napiše jednoduché sdělení, správně používá základní gramatické struktury a věty	• Krátké diktáty • Zvuková a grafická podoba slov.	
Vytvoří správné tvary a použije slovesa v přítomném a budoucím čase Vyjmenuje číslovky od jedné do dvaceti Používá osobní a přivlastňovací zájmena Správně oslovuje spolužáky, kamarády i dospělé	• Slovesa v přítomném a budoucím čase • Číslovky základní jedna až dvacet • Tvary osobních a přivlastňovacích zájmen • Oslovování	
Pozdraví, představí se Hovoří o sobě, rodině a svých zájmech, zapojuje se do jednoduchých rozhovorů Vyplní základní údaje do formulářů	• Slovní zásoba, okruhy • Rodina, zájmy • Představování, seznamování • Povolání • Kalendářní rok	

Předmět: Ruský jazyk

Ročník: 8.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vyslovuje a čte plynule a foneticky správně jednoduché texty se známou slovní zásobou Používá abecední slovník v učebnici a dvojazyčný slovník V textu vyhledává potřebnou informaci či odpověď na otázku	• Texty v učebnici a rozšiřující texty	
Rozvíjí poslechové dovednosti Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu	• Telefonické hovory • Texty s určitým zaměřením	
Napiše jednoduché sdělení a odpověď na sdělení Napiše adresu, přání	• Psaní blahopřání, adresy, dopisu • Psaní omluvy, žádosti • Odpověď na inzerát	
Vytvoří otázku, kladnou i zápornou odpověď Vytvoří a použije slovesa v přítomném a minulém čase Vytvoří a použije řadové číslovky	• Synonyma – antonyma • Tvorba otázky, záporu • Pořádek slov • Přítomný a minulý čas sloves • Řadové číslovky jedna až třicet	
Zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace Používá běžné výrazy a spojení Poskytne požadované informace	• Volný čas • Přijetí, odmítnutí pozvání • Vyjádření dojmů • Informace o studiu • Orientace ve městě, dopravní prostředky • Nakupování	

Předmět: Ruský jazyk

Ročník: 9.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Identifikuje strukturu jednoduchého textu Rozliší hlavní informace	• Texty v učebnici a doplňkové texty	
Vysvětlí hlavní body či myšlenky autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma	• Telefonické hovory • Poslech se zaměřením na určité informace • Reprodukce textu	
Formuluje svůj názor písemně na jednoduché běžné téma Píše srozumitelně, gramaticky správně a stručně	• Psaní dopisu, omluvy • Vyplňování dotazníků	
Používá dvojjazyčný slovník Vyhledává informaci nebo význam slova	• Autentický materiál podle výběru učitele (časopisy, noviny)	
Používá správné tvary podstatných jmen Klade otázky při použití tázacích zájmen	• Skloňování podstatných jmen • Tázací zájmena kdo, co • Předložkové vazby	
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací související s probíranými tematickými okruhy	• Orientace v budově, ve městě • Cestování • Pamětihodnosti města Praha, Petrohrad	
Na základě gramatických poznatků a osvojené slovní zásoby obměňuje jednoduché věty a krátké texty, stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace	• Tematické celky dle výběru učitele	

5.2.5. Charakteristika vzdělávacího předmětu Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávání v matematice směřuje k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů. Předmět vede žáky správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat matematické jevy. Učí získávat a upevňovat logické myšlení a úsudek. Žáci se učí postupně rozlišovat problém a jeho řešení, odhadují výsledky, volí správný postup řešení při slovních úlohách. Zpřesňují vyjadřování a zdokonalují grafický projev včetně rýsování.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko, výpočty, chemie - řešení rovnic, převody jednotek).

Předmět matematika se v 6. až 9. ročníku vyučuje jako samostatný předmět 5 hodin týdně.

Předmět matematika se v 6. a 8. ročníku RVMPp vyučuje jako samostatný předmět 6 hodin týdně a v 7. a 9. ročníku 5 hodin týdně.

Zařazena průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** je zařazen tematický okruh

- Rozvoj schopností poznávání
Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

Z průřezového tématu: **Mediální výchova** je zařazen tematický okruh

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky uplatněním matematiky v reálném životě.
- Klademe důraz na vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, metod řešení úloh).

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme schopnost žáků řešit problémy, odhadovat výsledky.
- Učíme žáky prezentovat a obhajovat zvolená řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k formulování názorů a k užívání správné terminologie a symboliky.
- Směřujeme žáky ke zdůvodňování matematických postupů.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům spolupracovat ve skupině.
- Učíme je sebekontroli.
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

- Učíme žáky respektovat názor druhých

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- Dbáme na žákův grafický projev

Předmět: Matematika

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností Účelně využívá kalkulátor Provádí početní operace v oboru desetinných čísel, volí vhodný způsob výpočtu Převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti	• DESETINNÁ ČÍSLA • Čtení a zápis • Znázorňování čísel na ose • Porovnávání, zaokrouhlování, početní operace, aritmetický průměr, převody jednotek	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání Vyučovací hodina – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium, pracovní list
Roztřídí čísla podle znaků dělitelnosti Popíše rozdíl mezi prvočíslem a číslem složeným Určí společný násobek a dělitel zadaných čísel Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL • Znaky dělitelnosti • Prvočíslo a složená čísla • Nejmenší společný násobek • Největší společný dělitel	
Narýsuje úhel, provádí jednoduché početní operace ve stupních a minutách, porovná velikosti úhlů Dle velikosti roztřídí úhly Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem Rozpozná a užívá vedlejší a vrcholové úhly	• ÚHEL A JEHO VELIKOST • Rýsování úhlů • Měření úhlů, velikost úhlů • Ostrý, tupý, pravý, přímý úhel • Přenášení, sčítání, odčítání, násobení a dělení úhlů • Vedlejší a vrcholové úhly	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti Najde osu a střed souměrnosti u souměrných útvarů Určí osově a středově souměrný útvar	• SOUMĚRNOST • Osová a středová souměrnost • Osa a střed rovinných útvarů	
Charakterizuje a třídí základní druhy trojúhelníku Sestrojí výšky a těžnice v trojúhelníku Sestrojí trojúhelník dle zadání Sestrojí osy úhlu a úsečky Najde střed kružnice opsané a vepsané a kružnice sestrojí	• TROJÚHELNÍK • Trojúhelník, vlastnosti trojúhelníků dle délek stran a velikostí úhlů • Výška a těžnice trojúhelníku • Konstrukce trojúhelníků se znalostí stran • Kružnice opsaná a vepsaná	
Charakterizuje krychli a kvádr Rozliší stěnovou a tělesovou úhlopříčku Načrtne a narýsuje síť, sestrojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání Převádí jednotky obsahu a objemu, Odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kváдру	• KRYCHLE A KVÁDR • Charakteristika těles • Jednotky obsahu a objemu • Povrch a objem	
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů Aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých oblastí	• Číselné a logické řady • Číselné a obrázkové analogie • Logické a netradiční	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	geometrické úlohy	

Předmět: Matematika

Ročník:6. RVMPp

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností Účelně využívá kalkulačtor Převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti	• DESETINNÁ ČÍSLA • Čtení a zápis • Znázorňování čísel na ose • Porovnávání, zaokrouhlování, početní operace, aritmetický průměr, převody jednotek	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání Vyučovací hodina – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium, pracovní list
Roztřídí čísla podle znaků dělitelnosti Uvědomuje si rozdíl mezi prvočíslem a číslem složeným Určí společný násobek a dělitel zadaných čísel Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL • Znaky dělitelnosti • Prvočíslo a složená čísla • Nejmenší společný násobek • Největší společný dělitel • Znaky dělitelnosti 2,3,4,5,10,100	
Rozlišuje kladná a záporná čísla, zobrazí je na číselné ose Provádí číselné operace s celými čísly Určí absolutní hodnotu čísla	• CELÁ ČÍSLA • Opačné číslo • Početní operace • Absolutní hodnota	
Narýsuje úhel, provádí jednoduché početní operace ve stupních a minutách, porovná velikosti úhlů Dle velikosti roztřídí úhly Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem Rozpozná a užívá vedlejší a vrcholové úhly.	• ÚHEL A JEHO VELIKOST • Rýsování úhlů • Měření úhlů, velikost úhlů • Ostrý, tupý, pravý, přímý úhel • Přenášení, sčítání, odčítání, násobení a dělení úhlů • Vedlejší a vrcholové úhly	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti Najde osu a střed souměrnosti u souměrných útvarů Určí osově a středově souměrný útvar	• SOUMĚRNOST • Osová a středová souměrnost • Osa a střed rovinných útvarů	
Charakterizuje a třídí základní druhy trojúhelníku Sestrojí výšky a těžnice v trojúhelníku Sestrojí trojúhelník dle zadání Sestrojí osy úhlu a úsečky Najde střed kružnice opsané a vepsané a kružnice sestrojí	• TROJÚHELNÍK • Trojúhelník, vlastnosti trojúhelníků dle délek stran a velikostí úhlů • Výška a těžnice trojúhelníku • Konstrukce trojúhelníků se znalostí stran • Kružnice opsaná a vepsaná	
Charakterizuje krychli a kvádr Rozliší stěnovou a tělesovou úhlopříčku	• KRYCHLE A KVÁDR • Charakteristika těles	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Načrtne a narýsuje síť, sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání Převádí jednotky obsahu a objemu, odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů	• Jednotky obsahu a objemu • Povrch a objem	
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů Aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých oblastí	• ČÍSELNÉ ŘADY • Číselné a logické řady • Číselné a obrázkové analogie • Logické a netradiční geometrické úlohy	

Předmět: Matematika

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem Modeluje a zapisuje zlomkem část celku Porovnává zlomky Provádí početní operace s racionálními čísly Analyzuje a řeší jednoduché problémy Modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematického aparátu v oboru racionálních čísel	• ZLOMKY • Čtení a zápis zlomku • Vztah mezi zlomky a desetinnými čísly • Zobrazení na číselné ose • Převrácený zlomek • Smíšené číslo • Početní operace • Složený zlomek	
Rozlišuje kladná a záporná čísla Zobrazí kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose Chápe pojem opačné číslo Určí absolutní hodnotu daného čísla Provádí početní operace s celými čísly Analyzuje a řeší jednoduché problémy Modeluje konkrétní situace a v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel	• CELÁ ČÍSLA • Čtení a zápis racionálních čísel • Zobrazení na číselné ose • Opačné číslo • Absolutní hodnota • Početní operace	
Vyjádří poměr mezi danými hodnotami Zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru Dělí celek na části v daném poměru Pracuje s měřítky map plánů Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem Využívá trojčlenku při řešení slovních úloh Určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti Vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	• POMĚR, PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST • Pojem zvětšení a zmenšení v daném poměru • Rozdělení dané hodnoty v daném poměru • Měřítko • Úměra • Přímá a nepřímá úměrnost • Trojčlenka	
Chápe pojem 1% Užívá základní pojmy procentového počtu Vyjádří část celku pomocí procent Řeší slovní úlohy Chápe pojem promile Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek	• PROCENTA • Pojem procenta • Základ, procentová část, počet procent • Promile • Slovní úlohy	
Pozná shodné útvary Užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách Sestrojí trojúhelník z daných prvků Dbá na kvalitu a přesnost rýsování Odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníka	• TROJÚHELNÍK • Shodnost trojúhelníků • Trojúhelníková nerovnost • Konstrukce trojúhelníků • Obsah trojúhelníku	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Charakterizuje pojem rovnoběžník Rozlišuje různé typy rovnoběžníků Sestrojí rovnoběžník Odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku	• ROVNOBĚŽNÍK • Pojem rovnoběžník • Vlastnosti • Rozdělení • Konstrukce • Obvod a obsah	
Rozpozná a pojmenuje lichoběžník Sestrojí lichoběžník Vypočítá obvod a obsah lichoběžníku Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• LICHOBĚŽNÍK • Pojem lichoběžník • Konstrukce • Obvod a obsah	
Rozezná a pojmenuje hranol Načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině Načrtne a narýsuje síť hranolu Odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	• HRANOLY • Pojem hranol • Povrch a objem hranolu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vyučovací hodina – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, pracovní list

Předmět: Matematika

Ročník: 7. RVMPp

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek – část : přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem Modeluje a zapisuje zlomkem část celku Porovnává zlomky Provádí početní operace s racionálními čísly Analyzuje a řeší jednoduché problémy Modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematického aparát v oboru racionálních čísel	• ZLOMKY • Čtení a zápis zlomku • Vztah mezi zlomky a desetinnými čísly • Zobrazení na číselné ose • Převrácený zlomek • Smíšené číslo • Početní operace • Složený zlomek	
Vyjádří poměr mezi danými hodnotami Zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru Dělí celek na části v daném poměru Pracuje s měřítky map plánů Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem Využívá trojčlenku při řešení slovních úloh Určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti Vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	• POMĚR, PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST • Pojem zvětšení a zmenšení v daném poměru • Rozdělení dané hodnoty v daném poměru • Měřítka • Úměra • Přímá a nepřímá úměrnost • Trojčlenka	
Chápe pojem 1% Užívá základní pojmy procentového počtu Vyjádří část celku pomocí procent Řeší slovní úlohy Chápe pojem promile Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• PROCENTA • Pojem procenta • Základ, procentová část, počet procent • Promile • Slovní úlohy	
Pozná shodné útvary Užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách Sestrojí trojúhelník z daných prvků Dbá na kvalitu a přesnost rýsování Odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníka	• TROJÚHELNÍK • Shodnost trojúhelníků • Trojúhelníková nerovnost • Konstrukce trojúhelníků	
Určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru Užívá Pythagorovu větu Řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty Zobrazí iracionální čísla na číselné ose	• MOCNINY, PYTHAGOROVA VĚTA • Druhá mocnina a odmocnina • Pythagorova věta	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Charakterizuje rovnoběžník, lichoběžník a pravidelné mnohoúhelníky Rozlišuje různé typy rovnoběžníků Sestrojí rovnoběžník, lichoběžník a pravidelné mnohoúhelníky Odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	• ROVNOBĚŽNÍK • Pojem rovnoběžník, lichoběžník, pravidelné mnohoúhelníky • Vlastnosti • Rozdělení • Konstrukce • Obvod a obsah	
Rozezná a pojmenuje hranol Načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině Načrtne a narýsuje síť hranolu Odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	• HRANOL • Pojem hranol • Povrch a objem hranolu	
Načrtne, sestrojí, charakterizuje a třídí rovinné útvary Sestrojí tečnu ke kružnici Užívá Thaletovu kružnici v praxi Určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice, dále dvou kružnic Vypočítá obsah a obvod kruhu a délku kružnice Sestrojí síť válce Vypočítá jeho objem a povrch Řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce	• KRUH, KRUŽNICE, VÁLEC • Kruh, kružnice, válec	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vyučovací hodina – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, pracovní list
Provádí jednoduchá statistická šetření Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data Dokáže číst tabulky, grafy a diagramy Sestrojí grafy a diagramy Určuje a zapisuje četnost hodnot Určí aritmetický průměr, modus a medián	• STATISTIKA • Základy statistiky	

Předmět: Matematika

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Určuje druhou mocninu a odmocninu Užívá Pythagorovu větu Řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	• MOCNINY, PYTHAGOROVA VĚTA • Druhá mocnina a odmocnina • Pythagorova věta	
Určuje a provádí základní početní operace s mocninami Zapiše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	• Mocniny s přirozeným mocnitelem	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných Určí hodnotu výrazu Sčítá, odčítá a násobí mnohočleny Provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním Používá základní vzorce vedoucí ke zjednodušení výrazů	• VÝRAZY • Výrazy	
Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav Provádí zkoušku lineární rovnice Provádí početní operace při řešení lineárních rovnic Řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních rovnic Využívá řešení lineárních rovnic v praxi	• LINEÁRNÍ ROVNICE • Lineární rovnice	
Načrtne, sestrojí, třídí a charakterizuje rovinné útvary Sestrojí tečnu ke kružnici Užívá Thaletovu kružnici v praxi Určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice, dále dvou kružnic Vypočítá obsah a obvod kruhu a délku kružnice Sestrojí síť válce Vypočítá jeho objem a povrch Řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce	• KRUH, KRUŽNICE, VÁLEC • Kruh, kružnice, válec	
Provádí jednoduchá statistická šetření Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data Určuje četnost hodnot a zapisuje je Určí aritmetický průměr, modus a medián Čte a sestrojí diagramy a grafy	• STATISTIKA • Základy statistiky	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh Sestrojí osu úhlu a úsečky, rovnoběžky s danou přímkou, soustředné kružnice, tečnu ke kružnici Sestrojí trojúhelníky podle vět sss, sus, usu Sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• KONSTRUKČNÍ ÚLOHY • Konstrukční úlohy	

Předmět: Matematika

Ročník: 8. RVMPp

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Určuje a provádí základní početní operace s mocninami Zapiše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	• MOCNINY • Mocniny s přirozeným mocnitelem • Mocnitel 0	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných Určí hodnotu výrazu Sčítá, odčítá a násobí mnohočleny Provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním Používá základní vzorce vedoucí ke zjednodušení výrazů	• VÝRAZY • Výrazy	
Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav Provádí zkoušku lineární rovnice Provádí početní operace při řešení lineárních rovnic Řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice Řeší lineární rovnice v praxi	• LINEÁRNÍ ROVNICE • Lineární rovnice	
Zakreslí body v soustavě souřadnic Rozpozná lineární a kvadratickou funkci Sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce Rozpozná funkci rostoucí a klesající Užívá funkční vztahy při řešení úloh	• LINEÁRNÍ FUNKCE • Lineární funkce • Pravoúhlá soustava souřadnic	
Rozliší shodné a podobné útvary Určí poměr podobnosti Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků Používá goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• PODOBNOST, GONIOMETRICKÉ FUNKCE • Podobnost • Věty o podobnosti trojúhelníku • Goniometrické funkce	
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh Sestrojí osu úhlu a úsečky Sestrojí soustředné kružnice, tečnu ke kružnici, trojúhelníky podle vět sss, sus, usu Sestrojí čtyřúhelníky Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• KONSTRUKČNÍ ÚLOHY • Konstrukční úlohy	

Předmět: Matematika

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) Provádí početní operace s lomenými výrazy	• VÝRAZY • Úpravy výrazů pomocí vzorců • Rozklad výrazů na součin • Pojem lomený výraz • Početní operace s lomenými výrazy	
Řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	• ROVNICE • Rovnice s neznámou ve jmenovateli	
Řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• SOUSTAVY ROVNIC • Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • Slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	
Zakreslí bod v soustavě souřadnic Rozlišuje lineární a kvadratickou funkci Sestaví tabulku Zakreslí graf dané funkce Užívá funkční vztahy při řešení úloh	• FUNKCE • Pravoúhlá soustava souřadnic • Pojem funkce • Lineární funkce (přímá úměrnost)	
Řeší úlohy z praxe na jednoduché a složené úrokování	• FINANČNÍ MATEMATIKA • Finanční matematika • Základní pojmy finanční matematiky	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vyučovací hodina – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, prezentace
Rozliší shodné a podobné útvary Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• PODOBNOST • Podobnost • Věty o podobnosti trojúhelníků	
Pojmenuje jednotlivá tělesa Načrtne a sestrojí síť těles Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině Odhaduje a vypočítá povrch a objem těles	• TĚLESA • Kužel • Jehlan • Koule • Povrch a objem těles	

Předmět: Matematika

Ročník: 9. RVMPp

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Provádí početní operace s lomenými výrazy Určuje definiční obor výrazu	• VÝRAZ • Pojem lomený výraz • Početní operace s lomenými výrazy • Složený lomený výraz	
Řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli	• ROVNICE • Rovnice s neznámou ve jmenovateli	
Řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) Řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• SOUSTAVY ROVNIC • Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • Slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	
Řeší lineární nerovnice Řeší soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou Graficky řeší soustavy dvou lineárních nerovnic	• NEROVNICE • Lineární nerovnice • Soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou	
Numericky a graficky řeší kvadratické rovnice Sestrojí graf funkce lomené, funkce $y = k \cdot x $ Sestrojí grafy goniometrických funkcí	• FUNKCE • Kvadratická rovnice • Kvadratická funkce • Lomená funkce • Funkce $y = k \cdot x$ • Goniometrické funkce	
Řeší úlohy z praxe na jednoduché a složené úrokování	• FINANČNÍ MATEMATIKA • Finanční matematika • Základní pojmy finanční matematiky	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vyučovací hodina – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, prezentace
Rozpozná jednotlivá tělesa Načrtne a sestrojí síť těles Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině Odhaduje a vypočítá povrch a objem těles	• TĚLESA • Kužel • Jehlan • Koule • Povrch a objem těles	
Používá k řešení slovních úloh vzorce pro výpočet kombinací, variací a permutací s použitím faktoriálu	• KOMBINATORIKA • Kombinatorika	
	• Závěrečné opakování	

5.2.6. Charakteristika vzdělávacího předmětu Informatika

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Předmět Informatika je na 2. stupni zařazen jako samostatný předmět a vyučuje se od šestého do osmého ročníku 1 hodinu týdně. Z disponibilní časové dotace byly použity 2 vyučovací hodiny.

V tomto předmětu žáci získávají základy práce s počítačem, seznamují se ze základními pojmy např. hardware, software. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí: textového editoru, tabulkového kalkulátoru, tvorbu prezentací, elektronické komunikace, práce s grafickými programy a různé jiné výukové programy. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání. Pro výuku informatiky je charakteristické její využití téměř ve všech předmětech. Existuje celá řada výukových programů, pomocí kterých si děti učivo zábavnou formou procvičují.

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům nové znalosti, které pak je mohou doma praktikovat na vlastních PC.
- Zadáváme úkoly, které vedou k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů, literaturu apod.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tvořivému přístupu při řešení problému.
- Učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi, jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

- Seznamujeme žáky s komunikací na dálku, umožňujeme využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty.
- Dodržujeme základní pravidla při elektronické komunikaci a vysvětlujeme jejich důležitost.
- Umožňujeme vyhledávat informace na portálech, v knihovnách, encyklopediích.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke vzájemné radě či pomoci, učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci.
- Učíme žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci žáky vedeme k ohleduplnosti a taktu, učíme je chápat, že každý člověk je jinak chápavý a zručný.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...).
- Pracujeme s informacemi a informačními technologiemi v souladu se zákonem.

Kompetence pracovní

- Dodržujeme bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou.
- Umožňujeme vyhledávat důležité informace např. informace související s volbou povolání.

Předmět: Informatika

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	• Přihlášení a odhlášení ze sítě • Bezpečnost práce v síti (hesla)	
Rozlišuje pojmy hardware a software Vysvětluje význam procesoru, operační paměti a pevného disku Charakterizuje jednotky, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita paměti Vysvětluje pojem periferie a zařazuje sem nejběžnější zařízení Využívá standardní funkce počítače, dovede ho ovládat Rozlišuje základní typy SW Používá školní výukový SW a zábavný SW	• HARDWARE – SOFTWARE • Vysvětlení pojmů • HW – základní jednotka (procesor, • Pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) • HW – periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, ...) • SW – operační systémy, aplikace, antivirové programy, komprimační programy	
Orientuje se při online práci s textovým editorem, využívá funkce textového editoru Píše, formátuje, ukládá, kopíruje a využívá online úložiště Tvoří a ukládá soubory a složky Pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru	• OFFICE 365 • WORD /práce online/ • Funkce textového: psaní textu, formátování, vymazání, vkládání obrázků, kopírování mezi internetem a textovým editorem, ukládání online	
Žák prohlíží a upravuje fotografie	• POČÍTAČOVÁ GRAFIKA • Prohlížení více obrázků, úpravy obrázků, ořezávání, změna formátů, dávková konverze • Úprava obrázků: jas, kontrast, barevná rovnováha, efekty • Vektorová a bitmapová grafika	
Žák samostatně vytvoří prezentaci Vkládá do prezentace obrázky, fotky, kliparty a animace Tvoří i vlastní animace	• MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE • Šablona, rozložení snímku, prohlídka prezentace	

Předmět: Informatika

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	• Přihlášení a odhlášení ze sítě • Bezpečnost práce v síti (hesla) • Opakování ze 6. ročníku	
Seznamuje se s různým nastavením, které umožňují ovládací panely a nabídka start	• WINDOWS • Druhy operačních systémů • Ovládací panely • Nabídka start • Příslušenství	
Rychleji a snadněji se orientuje na internetu	• INTERNET • E-mail – prohloubení práce s emailovou schránkou, odesílání prací prostřednictvím internetu • Vyhledávání různých informací na internetu, obrázků, animací a dalších služeb internetu	
Pracuje s tabulkovým editorem, vytváří tabulky včetně orámování a vybarvení buněk Používá funkce a podmíněné formátování Tvoří grafy	• MS EXCEL + OFFICE 365 /EXCEL online/ • Práce a manipulace s buňkami • Využití funkcí a podmíněného formátování • Absolutní a relativní adresa • Tvorba a úprava grafů	
Žák prohlíží a upravuje fotografie	• PHOTO STUDIO • Prohlížení a úpravy obrázků, ořezávání, změna formátů • Úprava obrázků: jas, kontrast, barevná rovnováha, efekty • Vektorová a bitmapová grafika	

Předmět: Informatika

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Žák vytváří elektronické formuláře Používá ovládací prvky a přepínače	• INFOPATH, OFFICE 365 /FORMS/ • Elektronická tvorba a vyplňování formulářů • Znalost přepínačů a vhodné využití	
Pracuje s daným programem, využívá množství šablon	• PUBLISHER • Šablony a jejich využití • Tvorba kalendáře, časopisu, reklamního letáku, vlastních vizitek	
Žák se seznamuje s tvorbou webových stránek	• TVORBA WEBOVÝCH STRÁNEK • Základní prvky pro tvorbu stránek	
Seznamuje se s různým antivirovými programy a jejich důležitostí	• ANTIVIROVÉ PROGRAMY • Druhy virů • Jak bojovat s viry • Spyware, adware,...	

5.2.7. Charakteristika vzdělávacího předmětu Dějepis

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně. Ve vyučujícím předmětu dějepis směřujeme k rozvíjení vlastního historického vědomí žáka, k chápání kulturní rozmanitosti světa, k pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, k utváření pozitivního hodnotového systému.

Výuka probíhá v kmenových třídách, využívá se speciální učebna, výukové programy PC. Nedílnou součástí výuky je práce s historickými prameny, mapou, zvukovými a audiovizuálními pomůckami.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu **Výchova demokratického člověka** je zařazen tematický okruh

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
- Formy participace v demokratickém životě
Volební systémy a demokratické volby a politika

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je zařazen tematický okruh

- Jsme Evropané
Klíčové mezníky evropské historie

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k získávání a vyhodnocování informací z různých zdrojů – učebnice, encyklopedie, dobové texty, historické filmy, mapy.
- Seznamujeme žáky s obecně používanými termíny vzdělávacích oborů dějepis a občanská nauka a dáváme je do souvislostí.
- Vedeme žáky k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí.

Kompetence k řešení problémů

- Při řešení problémů vedeme žáky k objevování paralel s historií.
- Vedeme žáky ke schopnosti obhajovat své názory v diskusi a ke schopnosti přijímat názory lépe odůvodněné.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k výstižnému formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu, ke kultivovanému projevu.
- Vysvětlujeme žákům důležitost vyslechnutí odlišného názoru, zabývat se jím, zapojit se do diskuse, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat.

Kompetence sociální a personální

- Vysvětlujeme žákům význam a prospěšnost týmové práce a postavení samostatné práce.
- Rozvíjíme u žáků zdravou sebedůvěru.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí.

Školní vzdělávací program Brána života

- Vedeme žáky k odmítání útlaaku a hrubého zacházení, k uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému a psychickému násilí.
- Seznamujeme žáky s naším historickým dědictvím.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k hledání způsobů, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj.
- Klademe důraz na dodržování vymezených pravidel, na plnění povinnosti a závazků.

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Uvede příklady potřeby a důležitosti dějepisných znalostí Uvede konkrétní příklady historických pramenů Pojmenuje instituce shromažďující tyto zdroje	• Historie, archeologie • Pomocné vědy historické • Muzea, archívy, knihovny v kraji	
Orientuje se na časové ose a v historické mapě Řadí hlavní dějinné epochy v chronologickém sledu	• Práce s časovou přímkou a s historickou mapou	
Interpretuje různé teorie vzniku světa a člověka Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	• Vznik světa a vývoj člověka – lovec, zemědělec, řemeslník • Vývoj jeho náboženských představ	
Popíše význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovu pro lidskou společnost	• Faktory ovlivňující vývoj společnosti	
Uvede příklady archeologických kultur na našem území	• Doba kamenná, bronzová, železná	
Vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací Popíše způsob života a přínos prvních civilizací	• První starověké civilizace – Mezopotámie: Sumerové, Babylónie, Asýrie • Čína, Indie	
Vymezí kulturní význam Egypta Vyjmenuje nejvýznamnější památky	• Egypt	
Prokáže základní orientaci na mapě Objasní význam Kréty a Mykén jako kolébky evr. civilizace Popíše vznik městských států Vysvětlí příčiny a důsledky expanzí	• Antika • Řecko - Kréta a Mykény • Kolonizace Malé Asie	
Porovná státní zřízení ve Spartě a Aténách Na konkrétních příkladech demonstruje přínos starověkého Řecka a jeho osobností v různých oblastech lidské činnosti	• Sparta a Atény • Život a kultura starověkého Řecka • Alexandr Makedonský	
Prokáže základní orientaci na mapě Porovná formy vlády a postavení jednotlivých společenských skupin Vysvětlí podstatu antické demokracie Vysvětlí přínos starověkého Říma a jeho osobností v jednotlivých oblastech lidské činnosti Popíše zrod křesťanství a souvislost s judaismem	• Starověký Řím • Sjednocení území a římská expanze • Království - republika - císařství • Křesťanství • Pád Říma	

Předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Na mapě ukáže stěhování národů Popíše vznik nových států v Evropě Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka	- Nový etnický obraz Evropy – stěhování národů - Vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů – byzantská, arabská, franská říše - Základy křesťanství, jeho šíření - Další významná náboženství středověku	
Vysvětlí vznik 1. kmenového svazu na našem území Zhodnotí politický a kulturní význam říše v evropských souvislostech	- Sámova říše - Velkomoravská říše	
Rozliší počátky státu podle pověstí a historicky prokázaných skutečností	Vznik českého státu	
Popíše rozmach čes. státu a jeho význam a postavení ve střední Evropě	- Přemyslovci, Lucemburkové - Dějiny významných států v Evropě	
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti Uvede příklady románské a gotické kultury	- Vývoj středověké společnosti - Románský sloh, gotika	
Pojmenuje příčiny české reformace Objasní konflikty mezi světskou a církevní mocí Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Husité	
Popíše okolnosti vzniku středoevropského soustátí	Český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců	
Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka Uvede příklady renesanční kultury Objasní myšlenky žádající reformu církve a reakce církve	- Renesance, humanismus - Reformace a její důsledky	
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Zámořské objevy	
Popíše postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie a v Evropě Porovná vývoj v jednotlivých evropských státech	- Nástup Habsburků na český trůn - Vývoj v dalších významných evropských státech	

Předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vyjmenuje příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• Třicetiletá válka • České země po třicetileté válce	
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede představitele a významné památky Určí význam osvícenství Vysvětlí pojem osvícenský absolutismus	• Baroko, rokoko, klasicismus • Osvícenství	
Na příkladech konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus Popíše vývoj v Prusku a jeho postavení v Evropě	• Anglie a Velká Británie • Absolutismus Ludvíka IV. • Reformy Petra Velikého • Pruský militarismus	
Zhodnotí přínos reforem Marie Terezie a Josefa II.	• České země za vlády Marie Terezie a Josefa II.	
Charakterizuje spojení průmyslová revoluce Vysvětlí její důsledky pro společnost Porovnává vývoj v 18. stol. v jednotlivých oblastech Evropy	• Průmyslová revoluce, změny v sociální struktuře společnosti	
Vymezí význam kolonií, popíše jejich postavení Vyloží význam americké ústavy jako vzoru pro ostatní ústavy	• Vznik USA	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vyučovací jednotka – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie, principy demokracie, referát
Stručně charakterizuje jednotlivé fáze revoluce Pojmenuje hlavní myšlenky revoluce a demonstruje jejich vliv na vývoj v Evropě Zhodnotí význam napoleonských válek pro Evropu	• Velká francouzská revoluce • Napoleonské války	
Vysvětlí, jaké změny ve společnosti způsobil rozvoj techniky Uvádí příklady emancipačního hnutí Na příkladech demonstruje základní politické proudy Popíše počátky národního obrození a posoudí jeho význam pro vývoj českého národa Uvede charakteristické znaky romantismu v různých oblastech umění	• Století páry, proměny společnosti • Názory na provedení změn ve společnosti • Národní obrození • Romantismus	
Jednotlivé fáze národního obrození porovnává s národními hnutími vybraných evropských národů	• Revoluce 1848-1849 v Evropě	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Zhodnotí výsledky revolucí Vylíčí složitou situaci v habsburské monarchii	Rok 1848-1849 □ v habsburské monarchii	
Popíše vědecko-technický pokrok a nerovnoměrný vývoj jednotlivých částí Evropy Na příkladech vysvětlí termíny imperialismus a kolonialismus Objasní důsledky vzniku Itálie a Německa Popíše vztahy mezi významnými státy v Evropě Vysvětlí příčiny a důsledky občanské války v USA	- Století vynálezů - Imperialismus a kolonialismus - Sjednocení Itálie a Německa - Viktoriánská Anglie - Situace ve Francii a Rusku - Válka Severu proti Jihu	
Vysvětlí proč a jak se změnilo uspořádání habsburské monarchie Popíše boj českých politiků o národnostní zrovnoprávnění Vyjmenuje nové umělecké směry Uvede jejich základní znaky a představitele	- Vznik Rakouska - Uherska - Politika Čechů po dualismu - Kultura na přelomu století	

Předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Popíše vztahy mezi hlavními velmocemi Popíše vytváření nepřátelských bloků v Evropě Vyjmenuje, které spory a konflikty předznamenaly 1. sv. válku	• Nejsilnější státy světa na přelomu století • Vznik Trojspolku a Trojdohody • Situace na Balkáně	
Pojmenuje příčiny válečného konfliktu Na příkladech ukáže zneužití techniky v 1. světové válce Vyjmenuje důsledky 1. sv. války Charakterizuje versailleský systém a problémy jeho fungování.	• 1. světová válka	
Popíše kontinuitu ruské expanze Porozumí souvislosti mezi uspořádáním světa po válce a nástupem totalitních režimů Vyvodí odlišnost demokracie a totality Uvede shody a rozdíly dvou totalitních režimů, komunismu x fašismu	• Ruské revoluce a jejich důsledky • Poválečná krize a počátky fašistického hnutí	
Vysvětlí, co jsou legie a zhodnotí jejich význam pro vznik Československa Posoudí význam T.G.Masaryka pro vznik státu Uvede přesné datum vzniku Československa Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech	• Češi a Slováci za války • Vznik Československa	
Analyzuje průběh a důsledky hosp. a pol. krizi na konkrétních příkladech Uvede do souvislosti růst moci totalitních režimů a vznik lokálních válečných konfliktů Objasní postoj těchto režimů k lidským právům Popíše souvislosti mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby	• Období hospodářské konjunktury • Světová hospodářská krize • Nástup fašistických režimů	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vyjmenuje významné průmyslové oblasti První republiky Popíše politický systém Československa Porovná práva národnostních menšin s okolními státy Porozumí vývoji čs.-něm. vztahů Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech Vysvětlí význam Mnichova v mezinárodních souvislostech Charakterizuje období Druhé republiky a Protektorátu Čechy a Morava Zhodnotí vztah Čechů k Třetí říši Rozliší základní znaky dobových uměleckých stylů Vysvětlí, jak se změny ve společnosti odrážejí v umění Vyjmenuje významné osobnosti v oblasti kultury	• Meziválečná hospodářská a politická situace v Československa • Mnichov • Kultura v období mezi válkami • Období Druhé republiky • Protektorát Čechy a Morava • Domácí a zahraniční odboj	
Vyjmenuje příčiny nejničivějšího světového konfliktu Prokáže nebezpečí rasistických a antisemitských projevů ve společnosti Na příkladech ukáže zneužití techniky ve 2. sv. v. Uvede ekonomické a politické důsledky války Vysvětlí termín holocaust	• 2. světová válka • Holocaust	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané Vyučovací hodina, klíčové mezníky evropské historie, referát nebo prezentace
Popíše situaci Československa po válce Vysvětlí dopad Února na další vývoj země Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech	• Vývoj Československa od roku 1945 - 1948 • Únorový převrat	
Charakterizuje příčiny a důsledky postupného začleňování ČSR do sovětského bloku Na konkrétních příkladech doloží porušování obč. a pol. práv Popíše hospodářskou situaci	• Budování socialistického Československa (1948-1960)	
Porozumí pojmu "studená válka" Uvede příčiny vzniku studené války Doloží příklady střetávání obou bloků Porozumí procesu dekolonizace Posoudí postavení rozvojových zemí Srovná ekonom. vývoj a pol. systém vybraných států vých. a záp. bloku Vysvětlí příčiny krizových projevů v zemích východního bloku Prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• Studená válka • Rozpad koloniálního systému • Vznik nových ohnisek konfliktů mimo Evropu • Integrace západní Evropy a rozpad SSSR • Globální problémy	
Popíše "zlatá 60. léta" Popíše období tzv. Pražského jara a normalizace	• Československá socialistická republika (1960-1989)	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Specifikuje příčiny, které vedly k revoluci 1989 Vysvětlí význam revoluce pro další vývoj republiky Doloží důsledky slovenských emancipačních snah	• Revoluce 1989 • Vznik České republiky	občanů v politickém životě Vyučovací hodina, volební systémy a demokratické volby a politika, plakát

5.2.8. Charakteristika vzdělávacího předmětu Občanská výchova

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Předmět seznamuje žáky s významnými okolnostmi společenského života a s postavením jednotlivců v rámci společenských vztahů, utváří jejich vztahy ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, žádoucí modely chování, rozvíjí odpovědnost za vlastní život, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, za úroveň mezilidských vztahů a životního prostředí. Důležitou součástí je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv. Žáci se učí uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a nést odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí se občanské a právní vědomí žáků a znalosti i dovednosti potřebné pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti.

Orientuje žáky v problematice peněz a cen a vede k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Žáci získávají orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti.

Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Vede žáky k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu.

Součástí předmětu je i výchova ke zdraví, která směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, rodičovských rolích, ve styku s návykovými látkami a jinými škodlivinami, při ohrožení bezpečí atd.), k podpoře zdraví, k jeho aktivnímu rozvoji a jeho ochrany. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Časová dotace:

- 6.ročník – 2 vyučovací hodiny týdně (z toho 1 hodina výchova ke zdraví)
- 7.- 8.ročník – 1 vyučovací hodina týdně
- 9. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** je zařazen tematický okruh

- Princip sociálního smíru a solidarity
Odpovědnost a přispění každého jedince z a odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

Z průřezového tématu: **Výchova demokratického občana** jsou zařazeny tematické okruhy

- Občan, občanská společnost a stát
Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana
- Občanská společnost a škola

Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, principy a hodnoty v každodenním životě školy, vztahy ve škole, práva a povinnosti, potřeba vzdělání

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k výběru vhodných způsobů a metod k efektivnímu učení.
- Poskytujeme žákům metody, při kterých objevují řešení a docházejí k závěrům.
- Umožňujeme žákům volbu různých postupů a ověřování získaných poznatků.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme tvořivý přístup k řešení problémů.
- Umožňujeme žákům prezentovat a obhajovat své názory.
- Vedeme žáky k kritickému myšlení a k rozvoji schopnosti hájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle, vystižně a kultivovaně.
- Vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých a vhodné reakci na ně.
- Výše uvedené schopnosti pak využíváme ve společné komunikaci.
- Podněcujeme žáky k argumentaci.

Kompetence sociální a personální

- Podílíme se společně s žáky na vytváření pravidel skupinové práce a vedeme je k jejich respektování.
- Vedeme žáky k vzájemnému naslouchání a pomoci, k upevňování dobrých mezilidských vztahů.
- Snažíme se navodit příjemnou pracovní atmosféru a podporovat pozitivní představu žáků o sobě samých.
- Vedeme žáky k úctě k druhým ve škole, doma i ve společnosti a k vzájemné pomoci.
- Vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií dokázali zhodnotit svou práci a práci ostatních.
- Umožníme žákům vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanské

- Objevujeme s žáky hodnoty člověka, také jeho práva a povinnosti.
- Pomáháme žákům se chovat důstojně a zodpovědně k sobě i druhým.
- Rozvíjíme v žácích respektování různých kultur a jejich zvyků.
- Vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí, k podpoře životního prostředí a ochraně zdraví.
- Vedeme žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů.
- Vedeme žáky k formování volných a charakterových vlastností a zodpovědnému rozhodování podle dané situace.

Kompetence pracovní

- Podněcujeme v žácích pochopení smyslu práce pro život, k zodpovědnosti za vykonanou práci.
- Vedeme je k efektivitě při organizování vlastní práce.
- Napomáháme podle potřeby při cestě ke správnému řešení.
- Respektujeme individuální pracovní zaměření žáka a dodáváme mu důvěru.

- Vedeme ke správnému způsobu používání techniky a vybavení.

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Objasní význam žákovské samosprávy Zhodnotí význam vzdělání Uvědomuje si důležitost pravidel a norem chování	• NAŠE ŠKOLA • Život ve škole • Práva a povinnosti žáků • Význam a činnost žákovské samosprávy • Školní režim a řád • Společná pravidla a normy • Vklad vzdělání pro život	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola Vyuč. hodina – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, principy a hodnoty v každodenním životě školy (portfolio „Co mi škola dává“)
Vysvětlí pojem domova z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu a vlasti Uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí	• DOMOV • Pojem domov • Prostředí domova • Bydliště a jeho okolí	
Vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc a důvěra) pro zdravý vývoj dítěte Rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení Popíše do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje Dokáže se rozhodnout jak vhodně naložit se svým kapesným a uspořádanými penězi	• RODINA • Postavení jedince v rodině • Role členů rodiny • Funkce a vývoj rodiny • Vztahy v rodině, rodinné problémy • Úplná a neúplná rodina • Náhradní rodinná péče • Hospodaření rodiny	
Vysvětlí proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělit si úkoly) Spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly, činnosti či práce Rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času Orientuje se v místní nabídce volnočasových aktivit, připraví program pro volný čas pro sebe i pro jiné	• ČINNOST LIDÍ • Lidská činnost • Spolupráce lidí (běžné činnosti v životě) • Volný čas a jeho využití	
Na příkladech vyloží pojem vlastenectví a odliší projevy vlasteneckých pocitů od projevů nacionalismu Vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají	• VLAST • Pojem vlast • Státní symboly • Hlavní město	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Objasní potřebu tolerance ve společnosti Respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí Zaujímá tolerantní postoje k menšinám Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	• LIDSKÁ SETKÁNÍ • Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • Rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen • Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi • Potřební lidé ve společnosti	
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky Dodržuje pitný režim Aktivně organizuje svůj pohybový režim, pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	• ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ • Zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví • Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim • Poruchy příjmu potravy • Zásady osobní, intimní a duševní hygieny • Otušování a význam pohybu pro zdraví • Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otušování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Prispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ • Vztahy ve dvojicích-kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity-rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery Orientuje se v pravidlech silničního provozu, poskytne první pomoc při nehodě Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • Bezpečné chování • Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi • Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • Základy první pomoci • Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí Své chování přizpůsobí zdravému životnímu stylu a jeho zásady uplatňuje doma i ve svém okolí	• HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ • Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci • Podpora zdraví a její formy • Prevence a intervence • Zdravý denní režim • Základní hygienické návyky • Úrazy, tísňová volání • Odpovědnost jedince za zdraví • Programy podpory zdraví • Podpora zdravého životního stylu	

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dokáže se rozhodnout, jak vhodně nakládat s penězi Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti Popíše, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých důležitých oblastí stát směřuje své výdaje Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat	• HOSPODÁŘSKÝ ŽIVOT • Hospodaření s penězi • Rozpočet rodiny • Majetek a vlastnictví • Ochrana majetku	
Porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí) Projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti Vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí Orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí Charakterizuje prostředky masové komunikace Posoudí vliv masmédií na utváření masové kultury, na veřejné mínění	• KULTURA • Rozmanitost kultury, podoby a projevy kultury • Hodnoty a tradice • Kulturní instituce-typy, jejich nabídka, význam pro život • Masová kultura, masmédia • Prostředky masové komunikace, vliv masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění a na chování lidí	
Na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu) Vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů Charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce	• PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU • Znaky státu • Typy a formy státu • Státní občanství ČR • Složky státní moci, jejich orgány a instituce • Stát a Ústava ČR • Náhradní rodinná péče • Hospodaření rodiny	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát Vyuč. hodina – Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana , portfolio Jak rozumím hlavám 1-6
Uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu Objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů Stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR	• STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA • Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • Volby a volební systém • Znaky demokratického způsobu rozhodování a	

Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	řízení státu • Význam politického pluralismu • Význam a formy voleb do zastupitelstev ČR	

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vnímá rozdíl mezi právem a morálkou	• PRÁVO A MORÁLKA • Vliv morálky na utváření charakteru člověka • Společenský řád • Právní normy	
Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí Uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva Vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu Uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) Orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu Rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postižitelnosti občanů Uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobod aj.) Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání Uvede příklady práv a povinností, které vyplývají z důležitých právních vztahů (vlastnictví předmětu, pracovní poměr, manželství) Na příkladech posoudí podmínky vzniku reklamačního nároku, dokáže reklamovat vadné zboží	• PRÁVO A SPRÁVEDLNOST • Všeobecná deklarace lidských práv • Základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, diskriminace • Právní řád ČR - Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • Trestní postižitelnost • Postihy protiprávního jednání • Právo v každodenním životě - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady • Člověk v právních vztazích • Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám Rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům může vést Uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty Dokáže přijímat přátelství jiných lidí a sám přátelství poskytovat Uvědomí si význam přátelství v životě člověka Uplatňuje vhodné způsoby řešení neshod	• ČLOVĚK HLEDÁ SPOLEČENSTVÍ • Lidská setkání • Podobnost a odlišnost lidí • Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • Problémy lidské nesnášenlivosti • Vztahy mezi lidmi-osobní a neosobní vztahy, přátelství, party, skupiny, láska • Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Princip sociálního smíru a solidarity- Vyučovací hodina – odpovědnost a přispění každého jedince, odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, terénní vyučování, vyhodnocení záznamů z dotazníkového šetření
Uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích Navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat Vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry..)	• Lidská solidarita • Pomoc člověku v nouzi	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Definuje význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska Vysvětlí co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností Popíše kladné a záporné vlastnosti člověka a zdůvodní nutnost rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné Definuje pojmy charakter, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus Rozvíjí sebepoznání a poznání jiných lidí Vyjádří vlastními slovy význam vůle Posiluje své volní jednání Najde základní představu o znacích emocí a dostává tak návod k vlastnímu sebepoznání Zaujme stanovisko k různým stránkám lidského života Zváží existenci sociálních pozic a rolí, dá do souvislosti co role vyžadují a jak se s nimi musí člověk vyrovnávat	• OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ • Člověk hledá sám sebe • Člověk jako osobnost • Charakter, charakterové vlastnosti, svědomí • Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity • Sebevědomí • Sebehodnocení • Sebekritika • Sebereflexe • Sebekontrola • Sebeovládání • Zvládání problémových situací • Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování • Vůle a volní jednání • City a emoce • Sociální pozice • Sociální role	

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zváží zodpovědně volbu životních cílů a najde cestu k jejich realizaci. Posoudí smysl lidského života Vytvoří hypotézu, proč má lidský život smysl v konání dobra a prospěchu nejen v osobním, ale i obecném Posoudí význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka Vyjmenuje významná světová náboženství, církve a náboženská hnutí Diskutuje o významu náboženské tolerance, náboženské svobody	• VOLBA POVOLÁNÍ A SMYSL ŽIVOTA • Životní cíle, aspirace, plánování života • Hledání smyslu lidského života • Dobro, spokojenost, radost, odpovědnost, solidarita • Zákoník práce • Člověk a svět práce • Životní názor • Víra, náboženství, náboženské sekty, svoboda a tolerance, závislost a samostatnost	
Dává příklady některých projevů globalizace v současném světě a objasní její klady a zápory Vysvětlí, v čem je přínos členství ČR v EU Uvede příklady výhod, které vyplývají z členství v EU Uvede příklady činnosti mezinárodních organizací, ke kterým má ČR vztah (OSN, WHO, NASO, UNICEF) Posoudí význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	• ČLOVĚK HLEDÁ SVŮJ SVĚT • Významné globální problémy • Globalizace – projevy, klady a zápory. Významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení • Mezinárodní vztahy, integrační proces v Evropě • EU a ČR, význam evropské integrace • Mezinárodní organizace • Mezinárodní spolupráce • Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i	• MAJETEK A VLASTNICTVÍ • Formy vlastnictví • Hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana • Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- PENÍZE - Funkce a podoby peněz - Formy placení - Rozpočet rodiny - Rozpočet státu - Význam daní - Sociální politika státu a sociální péče - Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- VÝROBA, OBCHOD A SLUŽBY - Jejich funkce a návaznost	
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- PRINCIPY TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ - Nabídka, poptávka a trh - Podstata fungování trhu - Tvorba ceny, inflace - Nejčastější právní formy podnikání	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli Chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA • Dětství, puberta a dospívání • Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita • Předčasná sexuální zkušenost • Těhotenství a rodičovství mladistvých • Poruchy pohlavní identity • Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) Chrání své zdraví při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí Uplatňuje získané znalosti o nebezpečí elektronických médií v osobním životě	• RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti • Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže • Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami Svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc Přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	• ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ • Ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy • Bezpečné způsoby chování • Pohlavní nemoci • Zdravotní lékařská péče • Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)	
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví Přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni	• RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • Stres a jeho vztah ke zdraví • Civilizační choroby • Zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství • Skryté formy a stupně individuálního násilí, zneužívání, sexuální kriminalita • Sexuální zneužívání dětí • Komunikace se službami odborné pomoci • Šikana a jiné projevy násilí • Manipulativní reklama a informace • Reklamní vlivy a působení sekt	
Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech V případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ • Živelní pohromy • Terorismus	

5.2.9. Charakteristika vzdělávacího předmětu Fyzika

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. V šestém ročníku jedna hodina týdně, v ostatních ročnících dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, k vytváření a ověřování hypotéz. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury), samostatné pozorování, krátkodobé projekty.

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny a dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie : jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací.
- Vedeme žáky k používání odborné terminologie.
- Vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací.
- Vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k poznání, že práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a na diskusi.
- Vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální

- Využíváme skupinového a inkluzivního vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů.
- Navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti.
- Vedeme žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů.
- Podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb).

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními.

Předmět: Fyzika

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozhodne, která tělesa jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné Nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalin, plynů a pevných látek a uvede příklady jejich využití	LÁTKA A TĚLESO • Tělesa a látky • Vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek	
Vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny Změří délku, objem a hmotnost tělesa vhodně zvoleným měřidlem Aplikuje vztah $\rho = m/V$ pro určení hustoty tělesa měřením a výpočtem Najde hustotu látky v tabulkách (- vypočte hmotnost tělesa z objemu a hustoty látky) Odhadne a změří dobu trvání děje Uvede příklady teplotní roztažnosti pevných, kapalných a plyných látek v praxi Změří teplotu teploměrem a určí rozdíl teplot z naměřených hodnot	VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ • Délka • Objem • Hmotnost • Hustota • Čas • Teplota	
Určí póly magnetu a znázorní průběh indukčních čar magnetického pole magnetu Popíše magnetické pole Země a určí světové strany pomocí magnetky	• Magnetické vlastnosti látek	
Určí póly magnetu a znázorní průběh indukčních čar magnetického pole magnetu Popíše magnetické pole Země a určí světové strany pomocí magnetky	• Síla a její účinky	
Experimentem prokáže existenci částic a jejich neustálý a neuspořádaný pohyb Vysvětlí vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek pomocí rozdílů v jejich částicové stavbě Vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou a popíše model atomu	• Částicová stavba látek	
Sestaví jednoduchý el. obvod pomocí schématu Rozhodne, zda je látka el. vodič nebo izolant Bezpečně zachází s el. zařízeními a ví, jak poskytnout první pomoc při úrazu el. proudem	• Elektrický obvod	
Objasní pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	• Země a vesmír	

Předmět: Fyzika

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozhodne, zda se těleso vzhledem k jinému pohybuje nebo je v klidu Rozliší pohyb přímočarý, křivočarý, rovnoměrný a nerovnoměrný S porozuměním řeší problémy a úlohy s pomocí vztahu mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles Změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost Zaznamená průběh pohybu do grafu závislosti dráhy pohybu na čase a dokáže z něj určit informace o rychlosti, dráze a času pohybu tělesa v daném bodě nebo úseku	• Pohyb • Popis pohybu • Dráha rovnoměrného pohybu • Rychlost rovnoměrného pohybu • Průměrná rychlost • Grafy pohybu tělesa	
Změří velikost působící síly Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti a směry Graficky nalezne výslednici dvou sil působících v jedné přímce (dvou různoběžných sil) Určí velikost gravitační síly, jakou Země působí na těleso, měřením a výpočtem Odhadem a experimentem nalezne těžiště tělesa Pomocí Newtonových zákonů objasní či předvídá změny pohybu těles při působení stálé výsledné síly Porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch Uvede příklady situací, kdy je tření škodlivé nebo užitečné a navrhně vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení Experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby se páka dostala do rovnovážné polohy Uvede příklady užití páky v praxi a objasní její výhody Určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na určitou plochu Navrhne, jak lze v praktické situaci tlak zmenšit nebo zvětšit	• Síla • Měření a znázornění síly • Skládání sil stejného a opačného směru • (Skládání sil různého směru) • Gravitační síla • Pohybové účinky síly – Newtonovy zákony, třecí síla • Otáčivé účinky síly – páka • Deformační účinky síly – tlak	
Rozliší zdroje světla a objasní, proč vnímáme různé barvy Uvede velikost světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích Vysvětlí vznik měsíčních fází a	• Světelné jevy • Světlo a jeho vnímání • Šíření světla • Světlo a stín – zatmění Slunce	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
vznik zatmění Slunce a Měsíce Využívá zákon odrazu světla k řešení problémů a úloh a ke konstrukci obrazu rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem Na příkladech ukáže kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy k lomu od kolmice Konstrukcí zobrazí předmět spojnou a rozptylnou spojkou Pokusem nalezne ohnisko spojky Vysvětlí funkci čočky v lidském oku, vady oka a jejich korekci pomocí brýlí Sestaví z vhodných čoček model mikroskopu a dalekohledu Experimentem dokáže, že bílé světlo je složeno z barevných složek a vysvětlí vznik duhy	a Měsíce • Odraz světla • Lom světla • Lidské oko • Optické přístroje • Světelné spektrum	
Určí ve svém okolí zdroj zvuku a vysvětlí jeho vznik Uvede příklady dokazující závislost rychlosti zvuku na prostředí a příklad dokazující odraz zvuku Na příkladu porovná rychlost šíření zvuku s rychlostí šíření světla v daném prostředí Popíše, jak přijímáme zvuk uchem Analyzuje zdroj zvuku, vzdálenost zdroje, prostředí a jeho vliv na sluchové ústrojí a navrhne, jak zmenšit škodlivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka	• Zvukové jevy • Zvukové vlny, zdroje a přenos zvuku • Šíření zvuku • Sluch a záznam zvuku	ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka a živočichy

Předmět: Fyzika

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozhodne, zda těleso koná mechanickou práci Vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí Určí výkon podaný při práci Porovná velikosti dvou výkonů Objasní, na čem závisí velikost polohové a pohybové energie a porovná energie dvou těles Na příkladu ukáže vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při jeho pohybu v gravitačním poli Země a formuluje princip zachování energie Porovná různé přístroje z hlediska účinnosti Analyzuje klady a zápory využívání různých obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie z hlediska vlivu na životní prostředí	PRÁCE, VÝKON, ENERGIE • Práce • Výkon • Polohová a pohybová energie • Využití energie-účinnost	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH, ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a jejich vliv na životní prostředí
Vysvětlí na základě příkladu nebo pokusu, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou Popíše, co je teplo, na čem závisí a vypočítá množství dodaného nebo odevzdaného tepla při tepelné výměně Vysvětlí význam měrné tepelné kapacity v praxi Rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením a uvede příklady z praxe, jak ji lze zlepšit nebo omezit Uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje Vysvětlí význam měrného skupenského tepla Navrhne a ověří, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapaliny Předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení nebo zmenšení tlaku Popíše základní součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíly mezi nimi Porovná škodlivost provozu různých spalovacích motorů pro životní prostředí	TEPLO • Vlastnosti tepla • Šíření tepla • Skupenské přeměny • Tepelné motory	
Vypočítá velikost tlakové síly, kterou působí voda v bazénu na dno Porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny a tlaky ve stejné hloubce dvou stejných kapalin Vysvětlí praktické využití jevů, které souvisí s hydrostatickým tlakem Určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly působící na těleso	MECHANIKA KAPALIN • Hydrostatická tlaková síla • Hydrostatický tlak • Archimédův zákon • Pascalův zákon	•

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
v kapalině Předpoví, zda bude těleso v kapalině klesat, stoupat nebo plovat Pokusem předvede platnost Pascalova zákona a uvede jeho praktické využití Popíše, jak funguje hydraulické zařízení		
Pokusem prokáže existenci atmosférického tlaku a vysvětlí příčiny jeho existence Porovná atmosférický tlak v různých výškách Změří tlak v uzavřené nádobě a rozhodne, zda je v nádobě přetlak nebo podtlak Uvede praktické využití přetlaku a podtlaku Uvede příklad prokazující existenci vztahové síly působící na tělesa v plynu a uvede příklad jeho využití	MECHANIKA PLYNŮ Atmosférický tlak a jeho změny	
Rozhodne, zda těleso koná mechanickou práci Vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí Určí výkon podaný při práci Porovná velikosti dvou výkonů Objasní, na čem závisí velikost polohové a pohybové energie a porovná energie dvou těles Na příkladu ukáže vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při jeho pohybu v gravitačním poli Země a formuluje princip zachování energie Porovná různé přístroje z hlediska účinnosti Analyzuje klady a zápory využívání různých obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie z hlediska vlivu na životní prostředí	PRÁCE, VÝKON, ENERGIE - Práce - Výkon - Polohová a pohybová energie - Využití energie-účinnost	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH, ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a jejich vliv na životní prostředí
Vysvětlí na základě příkladu nebo pokusu, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou Popíše, co je teplo, na čem závisí a vypočítá množství dodaného nebo odevzaného tepla při tepelné výměně Vysvětlí význam měrné tepelné kapacity v praxi Rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením a uvede příklady z praxe, jak ji lze zlepšit nebo omezit Uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje Vysvětlí význam měrného skupenského tepla Navrhne a ověří, jak lze zvětšit nebo	TEPLO - Vlastnosti tepla - Šíření tepla - Skupenské přeměny - Tepelné motory	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
zmenšit rychlost vypařování kapaliny Předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení nebo zmenšení tlaku Popíše základní součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíly mezi nimi Porovná škodlivost provozu různých spalovacích motorů pro životní prostředí		
Vypočítá velikost tlakové síly, kterou působí voda v bazénu na dno Porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny a tlaky ve stejné hloubce dvou stejných kapalin Vysvětlí praktické využití jevů, které souvisí s hydrostatickým tlakem Určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly působící na těleso v kapalině Předpoví, zda bude těleso v kapalině klesat, stoupat nebo plovat Pokusem předvede platnost Pascalova zákona a uvede jeho praktické využití - popíše, jak funguje hydraulické zařízení	MECHANIKA KAPALIN • Hydrostatická tlaková síla • Hydrostatický tlak • Archimédův zákon • Pascalův zákon	
Pokusem prokáže existenci atmosférického tlaku a vysvětlí příčiny jeho existence Porovná atmosférický tlak v různých výškách Změří tlak v uzavřené nádobě a rozhodne, zda je v nádobě přetlak nebo podtlak Uvede praktické využití přetlaku a podtlaku Uvede příklad prokazující existenci vztlakové síly působící na tělesa	MECHANIKA PLYNŮ • Atmosférický tlak a jeho změny	

Předmět: Fyzika

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozhodne, zda se budou dvě elektricky nabitá tělesa přitahovat nebo odpuzovat Vysvětlí elektrování těles třením a princip uzemnění nabitého tělesa Změří elektrický náboj pomocí elektroskopu Pokusem prokáže existenci elektrického pole v okolí nabitého tělesa a znázorní ho pomocí siločar elektrického pole Objasní podstatu vedení elektrického proudu v kovech Změří velikost elektrického proudu v obvodu ampérmetrem a elektrické napětí mezi dvěma místy obvodu Předpoví jaký vliv má měnící se odpor rezistoru na velikost proudu při stálém napětí Pokusem určí závislost proudu procházejícího spotřebičem na napětí a výsledek znázorní graficky Aplikuje Ohmův zákon při řešení jednoduchých úloh Porovná odpor dvou vodičů, které se liší průřezem, délkou, materiálem nebo teplotou Určí výsledné napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů v obvodu výpočtem a ověří pokusem Určí elektrickou práci vykonanou spotřebičem za určitý čas a výkon pro daný proud a napětí Porovná elektrickou energii spotřebovanou různými spotřebiči za určitou dobu a pomocí aktuálních informací odhadne cenu, kterou za tuto elektrickou energii zaplatí Navrhne možné úspory elektrické energie v domácnosti nebo ve škole Vysvětlí mechanismus vedení elektrického proudu v polovodičích a objasní vnitřní strukturu polovodiče typu N a P Uvede praktické využití různých polovodičových součástek a princip toho, jak fungují Zapojí polovodičovou diodu v propustném a závěrném směru Na příkladu objasní, jak vzniká proud v elektrolytech a plynech Vyrobí jednoduchý galvanický článek Popíše podstatu doutnavého, obloukového a jiskrového výboje a	ELEKTRICKÉ JEVY • Elektrování těles • Měření elektrického náboje • Elektrické pole • Stejnoseměrný proud a napětí • Elektrický odpor • Rezistory a jejich zapojování • Práce a výkon elektrického proudu • Elektrický proud v polovodičích • Elektrický proud v kapalinách • Elektrický proud v plynech	ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – úspory elektrické energie v domácnosti

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
uvede příklad jejich využití v praxi		
Prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s proudem a objasní jeho použití v elektromagnetech Uvede příklady využití elektromotoru v praxi Předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívce a ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr Objasní vznik střídavého proudu a z grafu časového průběhu střídavého proudu určí periodu a frekvenci Objasní princip činnosti alternátoru a ukáže jeho hlavní výhodu oproti dynamu Určí transformační poměr transformátoru, uvede příklady jeho praktického využití v rozvodné elektrické síti Bezpečně zachází s elektrickým proudem a spotřebiči	ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY • Stálé magnetické pole • Stejnosměrné elektromotory • Elektromagnetická indukce • Střídavý proud • Elektrické stroje • Energetika • Bezpečné zacházení s elektrickým proudem	
Uvede základní druhy radioaktivního záření a objasní jejich podstatu a vlastnosti Popíše možnosti ochrany před radioaktivním zářením Popíše řetězovou jadernou reakci a její užitek i nebezpečí jejího zneužití Popíše princip fungování jaderné elektrárny a porovná její výhody a nevýhody	JADERNÁ ENERGIE • Radioaktivita • Jaderné reakce • Jaderná elektrárna	

5.2.10. Charakteristika vzdělávacího předmětu Chemie

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět chemie je vyučován jako samostatný předmět v rámci oblasti člověk a příroda po dvou hodinách týdně v 8. a 9. ročníku.

V oblasti chemie směřujeme k podchycení rozvíjení zájmu o obor, vedeme k poznávání a porozumění základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Předmět vede žáky správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy. Učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce, učí rozlišovat práci s různými druhy chemikálií, dovednosti poskytnutí první pomoci při potřísnění či požití nebezpečných chemických látek.

Žáci se učí postupně poznávat složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody lidskou činností. Učí se uvědomovat závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování ekosystému.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Seberegulace a sebeorganizace
Bezpečnost práce cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání
- Hodnoty, postoje, praktická etika
Čistota vody, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnosti

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Rozvíjíme přirozený zájem žáků o různé metody poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Vedeme žáky ke zpracování informace z hlediska důležitosti i objektivitu, využíváme je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založené na pojmech, prvcích, teorii a modelech a zkoumáme vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů.
- Vedeme žáky k zobecňování poznatků a jejich aplikaci v různých oblastech života.
- Vedeme žáky k logickému vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědeckých zákonů.
- Rozvíjíme schopnost žáků objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty k řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a logicky usprádanému vyjadřování či argumentaci.
- Vedeme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a pokusů.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k osvojování dovednosti spolupráce a společného hledání optimálních řešení problémů.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a zdůrazňujeme zodpovědnost za zachování životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky optimálně plánovat a provádět pozorování a pokusy a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- Provádíme s žáky rozbor zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Předmět: Chemie

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Uvede příklady chemického děje Určí, čím se chemie zabývá	• Vymezení chemie	
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	• Vlastnosti látek • Hustota • Rozpustnost • Tepelná a elektrická vodivost • Vliv atmosféry na vlastnosti • Stav látek	
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami Hodnotí jejich rizikovost Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	• Bezpečnost • Zásady bezpečné práce v laboratoři i běžném životě • H – věty, P – věty, varovné značky a jejich význam, první pomoc.	
Rozlišuje směsi a chemické látky	• Směsi • Různorodá a stejnorodá • Směs, suspenze, emulze, pěna, mlha, dým	
Vypočítá složení roztoků Připraví roztok daného složení Používá pojmy koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	• Hmotnostní zlomek • Koncentrace roztoku	
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	• Rozpustnost • Teplota, míchání, plošný obsah	
Navrhne postupy a praktiky provede oddělování složek směsí o známém složení Uvede příklady v praxi	• Oddělování složek směsí • Usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace.	
Rozliší různé druhy vody Uvede příklady jejich výskytu a použití	• Voda a vzduch • Pitná, užitková, odpadní.	
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti Navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	• Čistota vody • Složení a čistota ovzduší • Ozonová vrstva.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika Vyučovací hodina – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, pracovní list
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	• Částicové složení látek • Stavba atomu, molekuly	
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny	• Názvy, značky, protonové číslo prvků, chemická vazba	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků Rozpozná vybrané kovy a nekovy Rozlišuje jejich chemické vlastnosti	• PSP • Kovy, nekovy, polokovy	
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí Uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí Provede jejich klasifikaci	• Reaktanty, produkty, zákon zachování hmotnosti	
Přečte chemické rovnice Užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	• Chemické rovnice • Názvosloví • Molární hmotnost	
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi	• Průběh chemické reakce • Teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí Posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• Sloučeniny • Oxidy, halogenidy • Kyseliny, hydroxidy, soli, kyselé deště	

Předmět: Chemie

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se na stupnici pH Změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem Uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	pH, neutralizace, soli	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Seberegulace a sebeorganizace Vyučovací hodina – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání, pracovní list
Používá pojmy oxidace a redukce, redoxní reakce Rozpozná redoxní reakci Určí oxidační číslo prvků	Redoxní reakce	
Vysvětlí princip výroby surového železa a oceli Objasní vznik koroze Uvede příklady způsobu ochrany kovů před ní Vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl Objasní princip galvanického článku	- Redukční vlastnosti kovů a koroze - Elektrolýza a galvanické články	
Rozliší exotermickou a endotermickou reakci Roztřídí paliva Rozpozná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie Vyjmenuje zásady poskytnutí první pomoci při popáleninách Vyjmenuje typy hasicích přístrojů a jejich použití Objasní zpracování ropy a uhlí	Energie	
Vymezí pojem uhlovodíky, typy řetězců Vyjmenuje homologickou řadu alkanů s počtem uhlíků 1-10 Zapiše vzorce alkanů, alkenů, alkynů a arenů Uvede význam a užití methanu, propan-butanu, ethenu, ethanu a benzenu	Uhlovodíky	
Používá pojmy charakteristická skupina a uhlovodíkový zbytek Zařadí derivát podle charakteristické skupiny	Deriváty uhlovodíků	
Porozumí významu freonů	Halogenderiváty uhlovodíků	
Rozliší alkoholy a fenoly Zapiše vzorce methanolu, ethanolu, glycerolu, fenolu Popíše princip výroby destilátů Uvede důsledky působení methanolu a ethanolu na člověka	Alkoholy a fenoly	
Zapiše vzorce formaldehydu, acetaldehydu, acetonu Popíše škodlivost karbonylových sloučenin	Karbonylové sloučeniny	
Zapiše vzorce kyseliny mravenčí a octové	Karboxylové kyseliny	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popíše esterifikaci a vznik soli a esteru kyseliny		
Rozdělí sacharidy Vyjmenuje vlastnosti a vzorce sacharidů Zapiše rovnici fotosyntézy	• Sacharidy	
Rozliší tuky a oleje Uvede příklady z praxe Popíše význam ve výživě člověka Vysvětlí zmydlnění a ztužování tuků	• Tuky	
Vyjmenuje zdroje bílkovin ve výživě a jejich funkci Uvede příklady zdrojů a funkcí vitamínů	• Bílkoviny	
Vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem Používá pojem makromolekula Rozliší plasty podle vlastností Vyjmenuje užívané zkratky plastů Zdůvodní význam recyklace plastů	• Plasty a syntetická vlákna	
Vymezí chemický průmysl v ČR Dodržuje bezpečnost práce s látkami v domácnosti Používá pojmy z oblasti léčiv, pesticidů, hnojiv, stavebních látek a poživ, drog Uvědomuje si nebezpečí jejich používání Popíše schéma výroby cukru, piva, skla, keramiky	• Chemie v životě člověka	

5.2.11. Charakteristika vzdělávacího předmětu Přírodopis

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět přírodopis je vyučován v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně (v 6. ročníku má matematická třída jednu hodinu týdně). Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny, seznamuje žáka se stavbou živých organismů, žáci poznávají přírodu jako systém, podporuje logické uvažování. Vytváří pozitivní vztah k přírodě i lidem v jejich okolí. Pěstuje v žácích vědomí odpovědnosti za zdraví a bezpečnost sebe i druhých.

Cílem je, aby žák dokázal aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě, chápal podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích.

Výuka probíhá ve třídách nebo odborné učebně, je doplňována prezentacemi, vycházkami, exkurzemi, besedami a krátkými filmy. V případě laboratorních prací se pracuje obvykle s polovinou třídy. Pro vyučování se dále využívá i učebna výpočetní techniky a část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, samostatná práce, projekty.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda: zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky...

chemie : ochrana životního prostředí – chemické znečištění, složení minerálů a hornin...

fyzika: světelná energie, optika...

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Multikulturní výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Etnický původ
- Odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost

Z průřezového tématu: **Environmentální výchova** jsou zahrnuty tematické okruhy

- Ekosystémy
Přehled ekosystémů a jejich odlišností
- Základní podmínky života
Funkce ekosystému a ochrana u nás
- Lidské aktivity a životního prostředí
Průmysl a prostředí, změny v krajině
- Vztah člověka k prostředí
Rozmanitost vlivu prostředí na zdraví

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Podněcujeme v žácích tvořivost a zhodnocení vlastní práce.
- Vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů.
- Rozvíjíme přirozený zájem žáků o zvířata a rostliny.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme vnímání problémových situací v životě a na základě různých zdrojů informací hledáme optimální řešení.
- Umožňujeme žákům prezentovat a obhajovat své názory.
- Motivujeme žáky, aby hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit.

Školní vzdělávací program Brána života

- Vedeme k samostatnosti při pozorování, experimentování a vyvozování závěrů ze získaných výsledků.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky.
- Vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých.
- Výše uvedené schopnosti pak využíváme ve společné komunikaci.
- Klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování.
- Žákům dáváme prostor pro samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty).

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky věcně argumentovat.
- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině.
- Podílíme se společně s žáky na vytváření pravidel skupinové práce a vedeme je k jejich respektování.
- Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k ohledu na druhé.
- Vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí, k podpoře životního prostředí a ochraně zdraví.
- Vytváříme ohleduplný vztah k přírodě.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.
- Respektujeme individuální pracovní zaměření žáka.
- Vedeme žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních lidí.

Předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy Uvede příklady rozmanitosti přírody Aplikuje praktické metody poznávání přírodnin Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	• Uspořádání živého světa	
Pracuje s mikroskopem Připraví jednoduchý mikroskopický preparát Zakreslí objekt viditelný pod mikroskopem	• Pozorování přírody	
Vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou Popíše buňku a vysvětlí funkci organel Vysvětlí pojmy: nebuněčné, jednobuněčné, mnohobuněčné organismy a uvede příklad	• Buňka	
Vyjmenuje základní projevy života a uvede jejich význam Vysvětlí pojem fotosyntéza a dýchání s uvedením příkladů Roztřídí organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	• Projevy života • Třídění organismů	
Pochopí rozdíl mezi bakterií a virem Uvede příklady virových a bakteriálních chorob a ochrany před nimi Na příkladech řas, sinic, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy: konzument, producent, reducent Objasní nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci Vysvětlí znečištění vody vodním květem	• Viry a bakterie • Epidemie	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí Vyučovací hodina – rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, pracovní list
Určí zástupce Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem	• Jednobuněčné organismy – rostliny, houby a živočichové	
Objasní význam řas a jejich zástupce Vysvětlí rozdíl ve stavbě těl rostlin a hub Popíše jednotlivé části hub Zdůvodní význam hub v přírodě i pro člověka, místo v potravním řetězci, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby Určí zástupce lišejníků a jejich význam při indikaci čistoty ovzduší	• Mnohobuněčné organismy – řasy, houby a lišejníky	
Vysvětlí vývoj rostlin a jejich přechod na souš	• Vyšší rostliny, vývoj rostlin	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Rozliší vyšší a nižší rostlinu Vyjmenuje příklady výtrusných rostlin		
Vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kaprad'orosty Vyjmenuje příklady mechů, kapradin, přesliček a plavuní Vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami	• Mechorosty a kaprad'orosty	
Podle charakteristických znaků rozpozná hlavní zástupce nahosemenných rostlin	• Nahosemenné rostliny	
Vysvětlí význam lesa a způsoby jeho ochrany	• Ekosystém lesa	
Vysvětlí vnější a vnitřní stavbu orgánů, funkce jednotlivých částí rostlinného těla, uspořádání od buňky přes pletiva k orgánům Určí charakteristické znaky pro rozlišování rostlin Vysvětlí pojmy opylení, oplození, Vyjmenuje plody a semena a způsob jejich rozšiřování	• Stavba rostlinného těla	
Uvede rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a konkrétní příklady Rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin Určí významné zástupce jednotlivých čeledí Pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin	• Krytosemenné rostliny	
Vysvětlí význam lučních porostů Vyjmenuje příklady a využití kulturních plodin i cizokrajných Vyjmenuje naše národní parky a chráněné krajinné oblasti	• Ekosystém louka	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Základní podmínky života Vyučovací hodina – funkce ekosystému a ochrana u nás, pracovní list

Předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popíše vnější a vnitřní stavbu živočichů Vysvětlí funkci jednotlivých orgánů Vyjmenuje zástupce žahavců, ploštěnců a hlístů Porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky, rozlišuje vnější a vnitřní parazity	Nižší živočichové (bezobratlí) - žahavci, ploštěnci, hlísti	
Podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže a hlavonožce Rozlišuje vodní a suchozemské druhy Určí vybrané zástupce Vysvětlí jejich význam a postavení v přírodě	Měkkýši	
Popíše tělo žízály a jednotlivé orgánové soustavy Vysvětlí význam žízály v přírodě	Kroužkovci	
Rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků Popíše vnější i vnitřní stavbu těl členovců Uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd Dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu Rozlišuje u hmyzu proměnu nedokonalou a dokonalou, uvede příklad Pozná vybrané zástupce jednotlivých řádů hmyzu Zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských i epidemiologických druhů hmyzu z hlediska narušení biologické rovnováhy Vyjmenuje příklady chráněných druhů hmyzu	Členovci- pavoukovci, korýši, hmyz	
Pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	Ostnokožci	
Vysvětlí význam a zásady třídění organismů do jednotlivých taxonomických jednotek Vysvětlí společný znak všech strunatců Vyjmenuje zástupce strunatců	- Třídění organismů - Strunatci- bezlebeční a pláštěnci	
Porovná vnější a vnitřní stavbu kruhoústých a paryb Vysvětlí pojem obratlovci Určí zástupce těchto tříd	Obratlovci – kruhoústí a paryby	
Porovná vnější a vnitřní stavbu a funkci jednotlivých orgánů živočichů Chápe vývojové zdokonalování Popíše přizpůsobování jednotlivých	Ryby, obojživelníci a plazi	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
druhů danému prostředí Určí vybrané zástupce ryb mořských a sladkovodních, postavení ryb v potravním řetězci a jejich význam v potravě člověka Pozná vybrané zástupce obojživelníků a plazů Vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí Vyjmenuje vybrané druhy exotických plazů a jejich chovem v teráriích Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy		
Vysvětlí vývojové zdokonalení stavby těla ptáků a jejich přizpůsobení letu Pozná vybrané zástupce a třídí je do jednotlivých řádů Vysvětlí přizpůsobení těl ptáků prostředí Vyjmenuje zástupce tažných a přezimujících ptáků	• Ptáci	

Předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popíše základní stavbu těla savců, Podle charakteristických znaků rozděluje savce do jednotlivých řádů a přiřazuje zástupce Vysvětlí přizpůsobení některých savců prostředí a způsobu života Uvede význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému a ohrožené druhy Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	• Savci	
Zařadí člověka do systému živočišné říše Charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu Vysvětlí vývoj člověka	• Vývoj člověka	
Popíše lidské rasy a jejich charakteristické znaky	• Lidské rasy	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Etnický původ Vyučovací hodina – odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost, pracovní list
Vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus Popíše stavbu a funkci jednotlivých tkání, orgánů, soustav lidského těla Vysvětlí vztahy jednotlivých soustav	• Buňky, tkáně, orgány	
Zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb Pojmenuje základní kosti a svaly Vyjmenuje příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	• Soustava opěrná a svalová	
Popíše složení tkáňového moku, mízy, význam Vyjmenuje složení krve a funkci jednotlivých částí krve	• Tělní tekutiny	
Pojmenuje stavbu srdce a druhy cév Vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy Uvede příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci	• Oběhová soustava	
Pojmenuje a popisuje části dýchací soustavy Vysvětlí činnost dýchací soustavy v klidu a při zátěži Uvede příčiny nemoci dýchacích cest, prevence, zásady první pomoci	• Dýchací soustava	
Dovede vysvětlit, jak tělo získává energii Pojmenuje a popisuje části trávicí soustavy Vysvětlí jejich funkci a příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci Objasní význam zdravého způsobu	• Trávicí soustava	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
života		
Popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy Zná příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci	• Soustava vylučovací	
Popíše význam a stavbu kůže Vyjmenuje příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	• Soustava kožní	
Popíše stavbu a činnost nervové soustavy, části mozku Vyjmenuje příčiny nemoci nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci	• Nervová soustava	
Popíše stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí Vysvětlí chuť, čich a hmat Vyjmenuje příčiny nemoci, jejich prevence a zásady první pomoci	• Smyslové orgány	
Vyjmenuje nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu	• Žlázy s vnitřní sekrecí	
Popíše stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy Vysvětlí, jak se přenáší nebezpečné pohlavní choroby	• Pohlavní soustava	
Vysvětlí způsob oplození, vznik a vývoj jedince Popíše jednotlivé etapy života	• Vývoj jedince	

Předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů Definuje pojem gen, křížení, genové inženýrství	• Genetika	
Vysvětlí teorii vzniku Země Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	• Země, vznik, stavba	
Rozliší prvky souměrnosti krystalu Orientuje se ve stupnici tvrdosti	• Mineralogie-nerost, hornina, krystal	
Podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty Odvodí význam některých důležitých nerostů (руды) Aplikuje praktické metody poznávání přírodnin Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	• Třídění nerostů	
Rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné Popíše způsob jejich vzniku Uvede význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice)	• Petrologie - horniny	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vyučovací hodina – průmysl a prostředí, změny v krajině, referát, diskuse
Vysvětlí důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů Uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů Popíše druhy zvětrávání, vlivy erozí ve svém okolí (skalní města)	• Geologické děje vnitřní a vnější	
Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• Podnebí a počasí • Mimořádné události způsobené přírodními vlivy	
Porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy Vyjmenuje hlavní půdní typy a půdní druhy	• Pedologie	
Popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi Vysvětlí význam vlivu počasí a podnebí na rozvoj a udržení života na Zemi	• Vznik a vývoj života na Zemi	
Rozliší jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	• Éry vývoje Země	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) Vyjmenuje živé a neživé složky životního prostředí Uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce	• Ekologie	
Vysvětlí základní vztahy mezi populacemi Uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy Vyjmenuje příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů Vyjmenuje vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví Sleduje aktuální stav životního prostředí Diskutuje o principech trvale udržitelného rozvoje Rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Orientuje se v globálních problémech biosféry	• Člověk a životní prostředí • Životní prostředí člověka	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Ekosystémy Vyučovací hodina – přehled ekosystémů a jejich odlišností, plakát

5.2.12. Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis

Vzdělávací oblast Člověk a příroda

V zeměpise žáci získávají a rozvíjejí orientaci v geografickém prostředí, osvojují si hlavní geografické objekty, jevy a pojmy s použitím poznávacích metod. Získávají a rozvíjejí dovednosti pracovat se zdroji geografických informací. Učí se respektovat přírodní hodnoty, lidské výtvořiny a podporovat ochranu životního prostředí. Poznávají, že Země a život na ní tvoří jediný celek, uvědomují si, že všechny jevy a děje spolu souvisí, jsou v rovnováze a jakékoliv jejich narušení může být pro další život rozhodující. Žák také rozvíjí trvalý zájem o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti života moderního člověka a aplikuje geografické poznatky v praktickém životě.

Všechny poznatky žáků vycházejí z frontální výuky s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem, ze skupinové práce s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů a internetu.

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně a v 9. ročníku pouze 1 hodinu týdně. Zeměpis se vyučuje ve třídách nebo v odborné učebně.

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír,...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky,...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,...
- dějepis: kultura národů, historie států,...

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou zařazeny tematické okruhy

- Jsme Evropané
Evropská integrace, instituce Evropské unie a jejich fungování

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** jsou zařazeny tematické okruhy

- Etnický původ
Různé způsoby života, odlišné vnímání a myšlení světa

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací k používání odborné terminologie.
- Učíme žáky nalézat souvislosti mezi získanými poznatky a jejich využití v praxi.
- Podporujeme je ve využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace.
- Rozvíjíme u žáků naslouchání a respektování názorů druhých.
- Učíme žáky interpretovat či prezentovat různé texty, obrazové materiály, grafy a jiné formy záznamů v písemné i mluvené podobě.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme dostatek námětů k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci.
- Vedeme žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků.
- Učíme žáky obhájit své závěry, ale také připustit chybu a dohodnout se na společném řešení se spolužáky.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům práci ve skupinách, ale zároveň žáky vedeme k samostatnému vystupování.
- Podporujeme žáky v pozorování přírodních zákonitostí, ale také ve sledování důsledků jejich nedodržování.
- Vedeme žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si vlastních možností, jak ovlivňovat své zdraví, životní prostředí a přispívat k trvale udržitelnému rozvoji.
- Učíme žáky vytvářet osobní představy o geografickém a životním prostředí.
- Podporujeme žáky při stanovování a dodržování pravidel v hodinách.
- Vedeme žáky k ohleduplnosti k ostatním.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních lidí, k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu.
- Při praktických činnostech utváříme základy správných pracovních návyků i zodpovědnosti za svou práci.

Předmět: Zeměpis

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Charakterizuje Zemi jako vesmírné těleso Uvádí prvky tvořící sluneční soustavu Jmenuje další planety sluneční soustavy	• Vesmír • Země ve Vesmíru	
Vysvětlí příčiny rozdílného času Vypočítá časové rozdíly pásem ze zeměpisné délky	• Poloha na Zemi a časová pásma	
Přepočítá délky a vzdálenosti na mapě a ve skutečnosti podle měřítek Přečte obsah mapy a vysvětlivky (mapový klíč, legendu)	• Mapa a její měřítko	
Rozlišuje různé druhy plánů a map podle měřítka a použití	• Druhy map	
Vyhledá potřebné informace v mapových atlasech Orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	• Práce s atlasem	
Orientuje mapy vzhledem ke světovým stranám Popíše znázornění výškopisu a polohopisu na mapách Prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky, izobat (hloubnic)	• Polohopis a výškopis	
Vysvětlí pojem krajinná sféra Orientuje se ve složkách přírodní sféry i v jevech a procesech v nich fungujících Rozpoznává souvislosti a vzájemnou podmíněnost jednotlivých přírodních složek krajinné sféry Na základě modelových situací v krajině uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• Krajinná sféra Země a její složky	
Objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů, pohyby desek Posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností	• Litosféra – kamenná složka Země, pevninské a oceánské tvary zemského povrchu	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí pojmy: počasí a podnebí, meteorologické prvky, dynamika vzduchu (síla větru, Beaufortova stupnice) a oběh vody v atmosféře Vyhledá na mapách a vymezení různé podnebné pásy Porovnává rozdíly klimatu Pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště Uvádí příklady nebezpečí síly větru, vydatného či kyselého deště, změn klimatu Vysvětlí pojem předpověď počasí	Atmosféra – vzdušný obal a přirozená ochrana Země	
Popíše rozložení vody na Zemi Vyhledává na mapách základní pojmy: moře, oceán, pohyby mořské vody, vodní toky, říční síť, tok a koryto řeky, ledovce a tvary které utvářejí, podpovrchová voda, termální prameny, gejzíry, bezodtoké oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže, salinita moří Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů Jmenuje přírodní katastrofy - povodeň, tsunami, ovládne zásady jednání při ohrožení života	Hydrosféra – voda na Zemi	
Popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, porozumí pojmy: mateční hornina, humus, eroze půdy Vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě, hladomory	Pedosféra – půdy na Zemi	
Objasní uspořádání bioty na Zemi - zásady závislosti na zeměpisné šířce, nadm. výšce Vymezení geografická šířková pásma a výškové stupně	Biosféra – organismy na Zemi	
Vysvětlí vlivy člověka na okolní krajinu Popíše možnosti využití přírodních zdrojů člověkem Vyjmenuje si možná nebezpečí věčného souboje mezi člověkem a přírodou Poukáže na následky lidských chyb a nešťastných osudů obětí katastrof	Působení člověka na Zemi - antropogenní vlivy a ohrožení člověka	
Popíše základní charakteristiky obyvatelstva (počty obyvatel kontinentů a hustota zalidnění, pohlaví, věk, věková pyramida - strom života) Rozlišuje odlišnosti ras, národů a jejich kultur, jazykových a náboženských charakteristik, odlišnosti vzdělání a	- Lidé na Zemi - Domov, obec, stát, světadíl - Jak se lidé odlišují – rasy, náboženství, vzdělání	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
zaměstnání		
Vysvětlí zásadní rozdíly mezi chudým jihem a bohatým severem a životem ve městě a na venkově Popisuje vybavení měst infrastrukturou a vysvětlí pojmy: urbanizace, slumy, aglomerace	• Sídla - životní podmínky od vesnice k velkoměstu	
Zdůvodní význam lesů a zeleně Vysvětlí závislost koncentrace obyvatel u vodních zdrojů (pitné, rybolov, průmysl...)	• Lesy a jejich hospodářské využití • Voda – životodárná a ke všestrannému využití	
Odlišuje rostlinnou a živočišnou výrobu Popíše jejich závislost na klimatických i hospodářských podmínkách Vyjmenuje základní členění plodin i chovaných zvířat	• Zemědělství	
Vysvětlí nutnost šetření s vyčerpatelnými přírodními zdroji Uvede příklady významu těžby energetických surovin pro všechna hospodářská odvětví Odlišuje nejnutnější a nejmodernější odvětví	• Průmysl • Nerostné suroviny a těžký průmysl a strojírenství • Chemický, textilní a spotřební průmysl • Elektrotechnika • Potravinářství	
Rozčleňuje jednotlivé druhy dopravy a Popíše jejich výhody i nevýhody Srovnává rozdíly infrastruktury ekonomicky silných a slabých zemí	• Doprava – osobní, hromadná, přeprava nákladů, dopravní prostředky	
Orientuje se v členění služeb a jejich významu ve vyspělých ekonomikách Popíše význam cestovního ruchu jako služby bohatým, která pomůže i chudým Vnímá ekonomické rozdíly mezi zeměmi Bohatého severu a Chudého jihu a jejich problémy	• Služby, obchod a cestovní ruch • HDP – měřítko ekonomické vyspělosti • Rozvojové země • Vyspělé země	
Vysvětlí technické a myšlenkové propojení moderního světa, telekomunikační prostředky, zdroje informací a jejich tok Jmenuje nejvýznamnější světové organizace a nadnárodní společnosti, vysvětlí zkratky: OSN, EU, UNESCO, NATO, UNICEF, WHO aj.	• Globalizace, propojení světa • Mezinárodní spolupráce a organizace	

Předmět: Zeměpis

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásích Porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů Vysvětlí pojmy absolutní (matematická) a relativní geografická poloha, rozloha Popíše a srovná při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, světadílů	Regionální Geografie Oceánů a kontinentů	
Lokalizuje významné geografické pojmy, se kterými se seznámí Provede regionalizaci v jednotlivých částech Afriky Vytýčí společné znaky daného regionu Provede porovnání jednotlivých regionů (Maghreb, saharská Afrika, Sahel, země Guinejského zálivu, východní Afrika, jižní Afrika) Vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí	- Zeměpis světadílů - Afrika - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, africké regiony	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ Vyučovací hodina – různé způsoby života, odlišné vnímání a myšlení světa, plakát
Popíše Atlantský oceán, mořské proudy, Středoatlantský hřbet, ostrovy, hranice a okrajová moře, jeho význam pro Evropu	Atlantský oceán	
Lokalizuje na mapě významné geografické pojmy Provede regionalizaci jednotlivých oblastí Ameriky Vytýčí společné znaky v určitém regionu a provede jejich porovnání Vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších zemí Ameriky Popíše postavení USA – světové velmoci současného světa, Kanady – druhé největší země rozlohou, země indiánských kultur, Antily a středoamerické republiky, Andské země, Brazílii i země Jižního rohu	Amerika poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo (zvláštnosti) a hospodářství, státy a regiony	
Popíše aktuální problémy postupně odtávajícího chladného ledového kontinentu v čele s ozónovou dírou	Antarktida – tvary a zvláštnosti bílého kontinentu	
Popíše Indický oceán, mořské proudy, významné ostrovy, hranice a okrajová moře, podmořský svět - např. Rudé	Indický oceán – nejteplejší z oceánů	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
moře) a jeho význam pro okolní kontinenty		
Popíše Tichý oceán, mořské proudy, významné ostrovy, hranice a okrajová moře, podmořský svět (např. Velká korálová bariéra) a význam oceánu pro okolní kontinenty a celý svět	• Tichý oceán – nekonečný a největší	
Lokalizuje na mapě významné geografické pojmy, se kterými se seznámí Provede regionalizaci v jednotlivých ostrovních zemích Vytyčí společné znaky daného regionu Provede porovnání jednotlivých regionů Vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších ostrovních států a závislých území (Australský svaz, Mikronésie, Melanésie a Polynésie)	• Austrálie a Oceánie poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, regiony	
Lokalizuje na mapě významné geografické pojmy, se kterými se seznámí Provede regionalizaci v jednotlivých částech Afriky Vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých asijských regionů Vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí	• Asie – kontinent superlativů • Poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, regiony	
Popíše souvislost Severního ledového oceánu s Atlantikem a dokáže najít základní geografické pojmy	• Severní ledový oceán a Arktida	

Předmět: Zeměpis

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Uvede zásadní historické události na evropském kontinentě Popíše aktuální stav politické situace a vzájemný vztah mezi evropskými národy	• Evropa (poloha, historie, evropanství – co nás rozděluje a co spojuje)	
Orientuje se na mapě Evropy Vyhledá základní geografické pojmy Popíše stav a vlivy vzduchových proudů na evropské podnebí a vodní toky Jmenuje jednotlivá vegetační pásma a přírodní oblasti Evropy Uvádí místa výskytu či těžby významných přírodních zdrojů	• Evropa – • Přírodní podmínky • Geomorfologická tvář, podnebí • Vodstvo • Vegetační pásy • Přírodní oblasti • Přírodní zdroje	
Popíše stav a pohyb obyvatelstva Evropy, migrace, strukturu obyvatel, p sídla, kontrasty velkoměsta a chudé země Evropy	• Obyvatelstvo a osídlení Evropy	
Zafixuje si vědomí o hospodářském boji o pohodlí a prosperitu a honbě za větrem, zkusí si představit řešení, co nám pomůže	• Hospodářství Evropy	
Vyhledá stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí	• Regiony Evropy • Střední • Severní • Západní • Jižní • Jihovýchodní • Východní	
Popíše význam Evropské integrace, historii vzniku a průběh rozrůstání organizace	• Evropská unie	
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	• Celkové shrnutí regionální geografie	
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů Zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	• Společenské, politické a hospodářské problémy jednotlivých zemí a kontinentů, populace na jednotlivých kontinentech, migrace obyvatel	
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla Pojmenuje obecné základní	• Populace, geografické, demografické, hospodářské	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
geografické znaky sídel	charakteristiky, funkce sídel	
Charakterizuje změny ve vybraných regionech světa a pokusí se vysvětlit, co je příčinou zásadních změn v nich.	Hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz, tržní ekonomika a její vliv na změny ve světě	
Pracuje se základy praktické topografie a orientace v terénu	- Mapa a orientace - Pozorování v terénu, určování světových stran, azimutu	
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Odhad vzdáleností a výšek v terénu, situační plány	
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě i v každodenním životě	Ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí či ohrožení života	
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Hospodářství - závislost na přírodních a sociálních podmínkách	
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství Lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Hospodářská odvětví, MMF, nerostné suroviny, sektorové a odvětvové struktury, ložiska nerostných surovin, přírodní podnebí	
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Světová integrace	
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů Uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR Posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy	- Mezinárodní organizace - RE, NATO, OSN, EU,	
Popíše některé globální problémy současnosti Vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů Uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, v regionu	- Globální problémy - Významné problémy v Evropě a ve světě	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	• Boj proti mezinárodnímu terorismu a prevence	
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	• Globalizace	
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy ve světových regionech, politická situace současného světa	• Konflikty - národní a mnohonárodnostní střety, politické a hospodářské uskupení, konfliktní ohniska	
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry Rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	• Typy krajín, ekosystémy, globální a ekologické problémy v Evropě a v ČR	
Charakterizuje problémy s atmosférou - ozónová díra, skleníkový efekt, znečištění ovzduší, globální oteplování a změny v podnebí s ním související Popíše problém toxických půd, znehodnocování cenného pokladu nutného k obživě Charakterizuje problémy znečištění vod a světového oceánu, ničení ploch deštných tropických lesů (plic naší planety – továren na kyslík) Posoudí atomovou hrozbu - jaderné elektrárny a zbraně, už nikdy Hirošima! Popíše problematiku odpadů – kam s nimi (třídění, recyklace, čisté spalování, úklid v okolí bydliště) jak získat čistou energii	• Ekologické problémy současného světa	

Předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Popíše polohu, rozlohu a vývoj státního území, mezní body republiky a historické okolnosti vzniku samostatné ČR	Česko – země v Evropě	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané Vyučovací hodina – Evropská integrace, instituce Evropské unie a jejich fungování, plakát Mapa Evropy
Vysvětlí rozdělení území do geomorfologických soustav a jednotek – starého Českého masivu a mladých Karpat, působení ledovce v ČR Popíše vzhled a typy české krajiny Vyhledá na mapě naleziště nerostných surovin Vysvětlí pojem ochrana přírody a krajiny ČR Popíše typy krajín, ekosystémy, globální a ekologické problémy v Evropě a v ČR	ČR - přírodní poměry	
Popíše jednotlivé charakteristiky obyvatelstva ČR (počet, stavbu populace, migrační směry, rozdíly života ve městě a na venkově, rozvoj regionů a politika)	Obyvatelstvo ČR	
Popíše závislost hospodářství na špičkách české politiky a vlivech zahraniční integrace Vysvětlí význam zemědělství a péče o krajinu, nároků na kvalitní průmyslovou výrobu a dominující postavení služeb, osobní i nákladní dopravy	Hospodářství ČR	
Charakterizuje jednotlivé regiony ČR vzhledem k místním přírodním i socioekonomickým podmínkám, s důrazem na cestovní ruch, vlastní zkušenosti a možnosti dalšího regionálního rozvoje Soustřeďuje a sbírá informace o svém vlastním regionu ve formě projektu „Můj domov – místo kam se vždycky rád budu vracet“	Regiony Česka (14 regionů ČR)	
Vyhledá na mapě příhraniční oblasti z hlediska vzájemných mezinárodních vztahů, hospodářské, politické, kulturní i vojenské spolupráce a evropské integrace	Zahraniční vztahy	
Podívá se tam někdy? Dostane přehledný a rozsáhlý návod, kam a proč právě tam se zajet podívat v ČR. Zohledněny budou žakovy	Cestovní ruch	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
sportovní či jiné aktivity.		

5.2.13. Charakteristika vzdělávacího předmětu Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa. V tomto procesu dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

V každém ročníku se žáci naučí 10 písní dle výběru učitele.

V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku.

Předmět hudební výchova je zařazen do 6., 7. a 8. ročníku druhého stupně po jedné hodině týdně, skupiny žáků se nedělí.

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy, žáci navštěvují výchovné koncerty a jiné kulturní akce.

Zařazená průřezová témata

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** je zařazen tematický okruh

- Kulturní difference

Poznávání vlastního kulturního zakotvení respektování různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy, individuální zvláštnosti)

- Multikulturalita

Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým

Z průřezového tématu **Mediální výchova** je zařazen tematický okruh

- Fungování a vliv médií ve společnosti

Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné a historické perspektivy

Výchovně vzdělávací strategie předmětu

Kompetence k učení

- Stimulujeme k vyjadřování pocitů prostřednictvím hudby – zpěvem, poslechem.
- Vedeme k používání obecně užívaných hudebních termínů.

Kompetence k řešení problémů

- Vybízíme k hledání spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem.
- Umožňujeme žákům předvést vlastní hudební dovednost.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k pozornému naslouchání a tolerování různých hudebních žánrů.
- Rozvíjíme diskuse o různých hudebních žánrech a interpretech.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme ke spolupráci ve skupině, akceptování názoru druhých.
- Vytváříme klidnou a příjemnou náladu.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování našich tradic, kulturního a historického dědictví ve světě.
- Podněcujeme k vytváření pozitivního postoje k uměleckým dílům.
- Seznamujeme žáky s vhodnými projevy chování při návštěvě koncertů, divadla.

Kompetence pracovní

- Dbáme na vytváření pozitivního vztahu k hudebním činnostem.
- Umožňujeme žákům vyjadřovat pocity prostřednictvím hudebních nástrojů.

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Roztřídí lidové písně Zpívá jednoduché lidové písně ve dvojhlase	• Lidové písně oblasti východní a západní • Lidový dvojhlas • Lidový dvojhlas v tvorbě hudebních skladatelů (Dvořák, Janáček) • Zpěv lidových písní v lidovém dvojhlase	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Vyučovací hodina – poznávání vlastního kulturního zakotvení respektování různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), pracovní list na téma lidová píseň ve světě
Při zpěvu uplatňuje správné pěvecké návyky Podle svých individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v durových i mollových tóninách	• Lidové písně • Druhy lidových písní	
Najde rozdíly mezi lidskými hlasy v hudbě Zdůvodní zásady hlasové hygieny	• Lidské hlasy v hudbě	
Najde rozdíl mezi hudebními výrazovými prostředky	• Hudební výrazové prostředky (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva) • Ukázky hudby k jednotlivým výrazovým prostředkům	
Sluchem rozlišuje hudební nástroje v lidové hudbě	• Dudácké kapely • Cimbálová muzika • Hudecké kapely • Slovácká suita - V. Novák	
Využívá jednoduché hudební nástroje pro doprovod	• Orffovské nástroje • Jednoduché melodické nástroje	
Orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	• Houslový klíč, takt, noty, akord, dur, moll, délka not, jednoduché italské názvosloví, předvětí, závětí	
Porovnává rozdíly jednotlivých uskupení (sólo, dueto, trio, kvarteto, kvinteto...)	• Poslech jednotlivých nástrojových seskupení	
Rozliší stupnici durovou a mollovou Slovně charakterizuje rozdíl mezi stupnicí a tóninou	• Intonace durové a mollové stupnice • Mollová stupnice melodická a harmonická	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Prozkoumá partituru Rozlišuje druhy ženských a mužských hlasů	• Vokální partitura • Vokální hudba • Orchestrální partitura • Instrumentální hudba	
Taktuje dvoučtvrtěvový a tříčtvrtěvový takt	• Hry na dirigenta	
Rozlišuje operu, operetu, muzikál a melodram	• Opera, opereta, muzikál, hudební revue, melodram • Nejslavnější skladatelé opery, operety (Wagner, Verdi, Offenbach, Strauss, Nedbal)	
Porovná tvorbu českých operních skladatelů	• Josef Mysliveček, Antonín Dvořák, Bedřich Smetana, Leoš Janáček, Bohuslav Martinů	
Pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus	• Pochod, polka, valčík	
Uvede příklady hudebních přehrávačů a nosičů	• Magnetofon, gramofon, CD, DVD	

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Najde rozdíly mezi stupnicí durovou a mollovou	• Mollová harmonická a melodická	
Snaží se zpívat intonačně čistě, rytmicky přesně, dokáže respektovat dynamiku při zpěvu	• Hlasová a intonační cvičení	
Tvoří jednoduché doprovody na Orffovské hudební nástroje dle svých možností Tvoří vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry, dohry	• Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje • Doprovázení lidových písní	
Analyzuje hlavní prvky polyfonie Zpívá dvojhlasý a tříhlasý kánon	• Polyfonie a homofonie • Vokální polyfonie • Orgando di Lasso • Giovanni da Palestrina • J.S.Bach • Kánon a fuga	
Charakterizuje koncert, kdy vznikl, z čeho se vyvinul	• Koncert • Concerto grosso • Antonio Vivaldi • W.A. Mozart • J.S.Bach	
Rozlišuje jednotlivé části sonátové formy	• Sonáta • Ludwig van Beethoven	
Pohybem reaguje na znějící hudbu Rozpozná některé z tanců různých stylových období	• Pantomima • Lidový tanec • Balet • Společenské tance, macarena	
Diskutuje o umělecké a nonumělecké hudbě	• Dělení hudby na vážnou, klasickou, populární	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Fungování a vliv médií ve společnosti Vyučovací hodina – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné a historické perspektivy, referát o hudbě umělecké a nonumělecké s uvedením a zařazením vybraných skladeb a interpretů
Rozlišuje mezi uměleckou a nonuměleckou hudbou, seznámí se s vývojem české populární hudby	• Česká nonumělecká hudba • (šantán, kuplet, dělnické písně, kabarety, trampové, divadla malých forem)	
Porovná rozdíly mezi komorní a symfonickou hudbou	• Symfonie • Symfonická báseň • Joseph Haydn • L. van Beethoven • W. A. Mozart	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
	• B. Smetana	
Vyjmenuje charakteristické prvky jazzové hudby Vybere nejvýznamnější představitele jazzu Popíše pojem swing, big band , rock and roll Na základě poslechu diskutuje o hudbě u nás i v Evropě od 60. let do současnosti	• Afroamerická hudba (spirituály, blues) • New Orleans, Louis Armstrong • Klasický jazz, moderní jazz • Swing, Ella Fitzgeraldová, Frank Sinatra, Glenn Miller • Rock and roll, Elvis Aaron Presley • Hudba v Anglii, Beatles • Moderní hudební směry: hard rock, art rock, disko hudba, punk a nová vlna, heavy metal, rap a hip hop, house music, ostatní hudební styly	
Posoudí, jaký je rozdíl mezi světskou a duchovní hudbou	• Kantáta a oratorium • Georg Friedrich Händel • Sergej Prokofjev	
Reaguje pohybem na hudbu Orientuje se v prostoru Reprodukuje pohyby prováděné při tanci a při hudebních hrách	• Jednoduché taneční kroky, chůze po špičkách, pohyby na populární hudbu	
Taktuje dvoučtvrt'ový, tříčtvrt'ový a čtyřčtvrt'ový takt Rozliší tempo ve spojení s charakterem písni	• Taktování • Dirigent • Sbormistr • Dynamika v písni •	
Vysvětlí, jak vzniká skladba, jak tvoří hudební skladatel	• Skladatel, interpret	

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje správné pěvecké návyky podle individuálních dispozic, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého, hledá možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice, vyjádření jinými hudebními prostředky	• Opakování lidových i umělých písní s důrazem na melodii, rytmus, dynamiku • Hospodárné dýchání, průprava dvojhlasu	
Vytleská složitější rytmus, rozliší těžkou dobu od lehké. Taktuje jednoduché písně	• Rytmus, metrum, tempo	
Definuje pojem harmonie	• Harmonie, tonika, dominanta, subdominanta	
Poznává, jak se zdokonalovaly hudební nástroje, jak se do hudby zapojovala technika	• Technika v hudbě, moderní nahrávací technika	
Pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy	• Prolíná do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku	
Rozlišuje mezi stupnicí a tóninou, rozliší stupnici durovou a mollovou	• Stupnice, tónina, církevní stupnice, modální stupnice	
Definuje pojem akord, porovná jednoduché kytarové značky, označí akord durový a mollový	• Akordy, akordové (kytarové) značky	
Předvede konstrukci a princip fungování moderních hudebních nástrojů	• Moderní hudební nástroje (syntezátory, elektronická hudba)	
Pojmenuje nejzákladnější hudební formy	• Symfonie, sonáta, melodram, koncert, opera, oratorium, suita	
Pojmenuje období dějin hudby a zařadí hlavní představitele evropské hudby do daných období a skladby porovnává z hlediska jejich slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	• Původ hudby –pravěk a starověk • Gotika – středověk • Renesance – • Baroko • Klasicismus • Romantismus • Hudba 20. století	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Multikulturalita Vyučovací hodina – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, počítačová prezentace – rozdělení dějin hudby, hlavní představitelé, významné skladby
Porovná nejstarší hudební památky a zařadí je do historických souvislostí Vyjádří vlastní soudy a preference	• Hospodine, pomiluj ny • Ktož jsú boží bojovníci • Gregoriánský chorál	

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích v souvislosti s hudbou v Čechách Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudební renesance –literátská bratrstva, Kryštof Harant z Polžic, Jan Campanus Vodňanský • Hudební baroko – A.V.Michna z Ostradovic • Hudební klasicismus Stamic, Benda, Dusík... • Hudební romantismus – Smetana, Dvořák, Fibich, Národní divadlo, Kde domov můj • 20.století v české vážné hudbě Janáček Martinů, Suk, Hába	
Slovně analyzuje jazz, jeho vznik, vývoj, aplikuje na jazzovou hudbu v Čechách	• Jazz a swing v české hudbě	
Provede malou historickou exkurzi do období 50. a 60 let, poslechne si hudbu tohoto období, vyjmenuje známá divadla malých forem	• Divadla malých forem, Semafor	
Orientuje se v hudebních stylech a žánrech moderní populární hudby od 60. let Prostřednictvím referátů seznamuje spolužáky se svými oblíbenými interprety	• Big beat v 60. letech • 70. léta - současnost	

5.2.14. Charakteristika vzdělávacího předmětu Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa. V základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech při kterých dítě rozvíjí své nadání (talent). Vyučovací předmět Výtvarná výchova prostřednictvím výtvarných činností poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Postupně formuje o výtvarné myšlení a umožňuje získat uměleckou gramotnost. Žáky vede k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, aby se učili chápat úlohu výtvarné kultury v nejširším slova smyslu. Pěstuje schopnost žáků citlivě vnímat okolní svět, objevovat v něm estetické hodnoty. V aktivních činnostech si žáci osvojují dostupné výtvarné techniky a jejich prostřednictvím se učí vyjadřovat vlastní chápání reality i své fantazie. Prostřednictvím vlastní tvorby hledají cesty k pochopení a ocenění uměleckých výtvorů, se kterými se setkávají na výstavách, besedách eventuálně v médiích. Žáci se učí nazírat na umění v širších souvislostech, v kontextu s historií, společenským vývojem a jejich odrazem v dalších odvětvích umělecké tvorby.

V 6., 7. a 9. ročníku je výtvarná výchova dotována 2 hodinami týdně, v 8. ročníku jednou hodinou. V tomto období se vzdělávací obsah předmětu vhodnou motivací zaměřuje na náročnější témata i techniky. Vzniká tak prostor pro větší uplatnění osobitého projevu žáka, příležitost prezentovat svůj pohled na svět.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou zařazeny tematické okruhy

- Kreativita
Pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak
- Poznávání lidí
Vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání odlišností
- Sebepoznávání a sebepojetí
Moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému uvažování a tvoření.
- Rozvíjíme výtvarné myšlení, vizuální vnímavost, obraznost, smyslovou i citovou senzibilitu.
- Obnovujeme a pěstujeme představivost, imaginaci a fantazii.

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme rozvíjet kreativitu pomocí projektového vyučování.
- Rozvíjíme porozumění, toleranci a kritičnost k projevům vlastním i ostatních lidí a také k projevům výtvarné kultury a umění.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke kultivovanému projevu.
- Seznamujeme s prostředky komunikace verbální i nonverbální.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Podporujeme navození pozitivní atmosféry.
- Rozvíjíme sebedůvěru a sebeúctu.

Kompetence občanské

- Vedeme k respektování a ochraně kulturního dědictví.
- Podporujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům.
- Učíme žáky projevovat se jako svobodné a zodpovědné osobnosti.

Kompetence pracovní

- Vedeme k používání bezpečných a účinných materiálů a nástrojů.
- Učíme žáky uplatňovat některé složky zdravého životního stylu.
- Experimentujeme s výtvarnými prostředky a objevujeme s žáky jejich výrazové možnosti.

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Analyzuje vzhled, chování a projevy lidí v nejrůznějších situacích a prostředích Charakterizovat a hodnotit pohyby, dotyky, gesta, projevy citových reakcí	• Ve světě lidí a bytostí • Já a moje rodina a mí blízcí • Život a podoby rozličných společenstev • Jak vypadáme • Já a ty uvnitř	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sebepoznávání a sebepojetí Vyučovací hodina – moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne, výkres – Jak vypadáme, Já a ty uvnitř
Vybírá podněty v reálném prostředí pro svou výtvarnou tvorbu (ze života organismů-bujení, růst, vrstvení, překrývání, prolinání, pohyb, povrch, struktura a barva) Vyjadřuje představy o pokračování těchto přírodních dějů	• Ve světě přírody • Organismy a jejich proměny • Přírodní děje • Rozmanitost přírody	
Vybírá a srovnává na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti různé způsoby uměleckého vyjádření Určuje souvislosti s dalšími druhy umění Pojmenuje a rozlišuje jednotlivé oblasti umění (architektura, užité umění...)	• Ve světě umění vědy a techniky • Nástroje, stroje, materiály, předměty a výtvary lidí • Člověk a umění • Člověk v krajině • Člověk doma	
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	• Tematické práce – významné lidové a státní svátky v roce	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Nachází souvislosti, odlišnosti, zajímavosti, zvyky, způsoby uměleckého vyjádření, používané materiály, technologie a postupy umělecké tvorby v kulturách rozličných národů	• Lidé v prostoru a čase • Lidské bytosti z mýtů minulých a budoucích • Lidské skupiny a společenství	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí Vyučovací hodina, - vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání odlišností, plakát Lidské rasy
Zamýšlí se nad směřováním současné civilizace, nad výtvarnými, vědeckými a etickými aspekty techniky	• Ekologické dopravní sítě • Meziplanetární komunikace, vize měst, sportů budoucnosti • Komunikace	
Definuje a popisuje děje a týkající se naší planety Země	• Země planeta života • Země dnes, včera, pozítří • Vesmír	
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	• Tematické práce – významné lidové a státní svátky v roce	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Pojmenuje a rozezná vybrané projevy kultury tzv.přírodních národů s projevy průmyslových civilizací	• Oblečení, magie, náboženství, symboly, obřady, svátky • Lidské skupiny a společenství	
Dokáže poznat, vyhledat a všimnout si spojení hudby s výtvarným uměním (multimediální tvorba)	• Reklama a videoklipy	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kreativita Vyučovací hodina – pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, plakát – zmenšený billboard
Nachází principy v architektuře (rozlišuje stavební slohy), popisuje proměny svého města	• Věda a technika, architektura • Byt, stavba, město	
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznatků, zobrazuje vlastní fantazijní představy, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	• Tematické práce – významné lidové a státní svátky v roce	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Kriticky hodnotí knihy, časopisy, noviny jako spojení slova s výtvarným projevem Analyzuje využití prostředků pro záznam a přenos informací a pro komunikaci (využití PC)	• Svět umění (grafika, ex libris, logo)	
Zaměřuje se na proměny konkrétních námětů, témat a konceptů (zátiší, portrét, figurální kompozice...) Posuzuje, srovnává a hledá historické souvislosti a paralely s vlastními životními situacemi	• Lidské skupiny • Svět předmětů	
Provádí rozbor a zaměřuje se na život a dílo jednoho umělce a zkoumá jeho vývoj, získává informace o jeho osobě Hodnotí význam formy, obsahu a působení uměleckých děl	• Život a dílo pana XY • Svět umění	
Rozvíjí estetické cítění – využívá dekorativních postupů, k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie	• Tematické práce – významné lidové a státní svátky v roce, Vánoce, Velikonoce – jak se slaví v jiných zemích	

5.2.15. Charakteristika vzdělávacího předmětu Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6, 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá převážně ve školní tělocvičně, na školním hřišti, a v případě potřeby i ve volné přírodě. Organizace výuky je specifická v tom, že v hodině jsou spojeny 2 popř. 3 třídy a výuku vedou souběžně 2 učitelé.

Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Průřezová témata nejsou zařazena.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.
- Stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.
- Dodáváme žákům sebedůvěru.
- Sledujeme pokrok všech žáků.
- Umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl svých aktivit.
- Vedeme je k plánování, organizování a řízení vlastní činnosti.
- Vedeme žáky k osvojování názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře a uživatele internetu.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k obhajobě svých závěrů, k připuštění chyb a dovednosti dohodnout se na společném řešení se spolužáky.
- Pomáháme žákům vnímat nejrůznější problémové situace a plánovat způsob řešení problémů.
- Pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.
- Vedeme žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Komunikujeme s žáky na odpovídající úrovni.
- Podporujeme žáky v osvojování kultivovaného ústního projevu.
- Umožňujeme žákům účinně se zapojit do diskuze.
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.
- Zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme žáky ke spolupráci ve skupině.
- Vedeme žáky k tomu, aby se podíleli na vytváření pravidel práce v týmu.
- Dáváme žákům prostor k tomu, aby si vytvořili pozitivní představu o sobě samém, která by podporovala sebedůvěru a samostatný rozvoj.
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch.
- Podle potřeby žákům v činnostech pomáháme.
- Požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupu.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování názorů ostatních.
- Umožňujeme žákům formovat volní a charakterové rysy.
- Podněcujeme žáky k aktivnímu zapojení se do sportovních aktivit.
- Vedeme žáky k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví.
- Umožňujeme žákům rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..).
- Vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.
- Umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.
- Jdeme žákům příkladem.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- Vedeme žáky k tomu, aby byli schopni spoluorganizovat svůj pohybový režim
- Podporujeme žáky k využívání znalostí a dovedností v běžné praxi
- Vedeme žáky k tomu, aby ovládali základní postupy první pomoci
- Vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Předmět: Tělesná výchova

Ročník:6.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Při vytrvalosti uplatní i vůli, předvede techniku atletické disciplíny (nůžky, závěs, hod kriket. míčkem))	• Atletika – běž. ABC • Běh vytrvalostní na 1500m • Běh na 60m • Skok daleký - závěs • Skok vysoký - nůžky • Hod kriket. míčkem – jen na dálku • Štafety - nácvik	
Předvede přemet stranou, cvičební prvky na hrazdě i kruzích Šplhá na tyči dle svého individuálního tempa a fyzického fondu	• Gymnastika • Akrobacie-kotoul: vpřed, vzad, letmo, přemet stranou, stoj na lopatkách • Hrazda-svis vznesmo, svis střemhlav • Kruhy- překot vzad, svis vznesmo, svis střemhlav • Trampolínka-skoky i s obraty • Přeskok- roznožka, skrčka, technika odrazu • Šplh- s přírazem,	
Předvede jednoduché taneční kroky	• Rytmická a kondiční gymnastika	
Hraje míčové hry a uplatňuje při hře daná pravidla Předvede techniku manipulace s míčem v házené, basketbalu, fotbalu Hází s ringo kroužkem a freesbee	• Sportovní hry-házená, ringo (freesbee), vybíjená, basketbal, fotbal	
Dodržuje vhodné a bezpečné chování (příroda, silniční provoz), vydrží i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesune se s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 15 km. V rizikových situacích uplatní pravidla nouzového úkrytu, zajištění vody, potravy a tepla.	• Turistika a pobyt v přírodě	
Vysvětlí jednoduchá tělocvičná názvosloví, povely, signály a gesta	• Pořadová cvičení, rozcvičky a herní strategie	
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	• Význam pohybu pro zdraví • Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 7.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Při vytrvalosti uplatňuje svůj fyzický fond a vůli, předvede techniku atletické disciplíny, (běh přes nízké překážky, flop, předávka)	• Atletika • Starty z různých poloh • Běh vytrvalostní na 1500m • Běh na 60m • Běh přes nízké překážky • Skok daleký - závěs • Skok vysoký – nůžky, flop • Hod kriket. míčkem – na dálku • Štafety - nácvik	
Předvede stoj na hlavě, cvičební prvky na hrazdě i kruzích Předvede jednotlivé vazby a sestavy	• Gymnastika • Akrobacie-kotoul: vpřed, vzad, letmo, přemet stranou, stoj na hlavě • Hrazda-svis vznesmo, svis střemhlav • Kruhy- překot vzad, svis vznesmo, svis střemhlav , houpání • Trampolínka-skoky i s obraty, s kotouly letmo • Přeskok- roznožka, skrčka, technika odrazu • Šplh- s přírazem, • Jednoduché vazby a sestavy	
Tančí na jednoduché krokové variace Předvede základní kroky aerobiku	• Rytmická a kondiční gymnastika • (s hudbou) • Technika tanců – country, step • Aerobik	
Uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech Manipuluje hokejkou s míčkem při florbale	• Sportovní hry-házená, ringo (freesbee), přehazovaná, basketbal, volejbal, fotbal, florbal	
Vyhodnocuje sám rizika přežití v přírodě (voda, teplo, potrava, úkryt) Přesune se a orientuje se v náročnějším terénu do 20 km	• Turistika a pobyt v přírodě	
Používá tělocvičná názvosloví, povely, signály a gesta při sportovní činnosti	• Pořadová cvičení, rozcvičky a herní strategie	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Plánuje svůj pohybový režim Systematicky se snaží zlepšit svou tělesnou zdatnost Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	• Význam pohybu pro zdraví • Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
Předvede techniku jízdy na snb /lyžích a sjede bezpečně středně obtížný svah Uplatňuje základy bezpečnosti na sjezdovkách Využívá základních znalostí o údržbě snouboardu / lyží	• LVVZ kurz na horách v délce trvání jednoho týdne	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník:8.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Předvede techniku atletického startu a atletických disciplín (vrh koulí, kročňý způsob) Reaguje na únavu a jednostrannou zátěž vhodným strýčinkovým cvičením Měří tepovou frekvenci Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	• Atletika • Strečink • Běh v terénu až do 30 min • Měření tepové frekvence • Běh vytrvalostní na 1500m a na 12 min • Běh na 60m • Běh přes nízké překážky • Skok daleký – závěs, kročňý způsob • Skok vysoký – flop • Hod granátem –na dálku, na cíl • Vrh koulí • Štafety	
Předvede cvičební prvky na hrazdě, kruzích a u prostných Dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí Při cvičení uplatní svůj fyzický fond je schopen sestavit jednoduché sestavy na všech nářadích Šplhá na tyči dle svého fyzického fondu	• Gymnastika • Akrobacie-kotoul: vpřed, vzad, letmo, přemet stranou, stoj na hlavě, stoj na rukou • Hrazda-svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk, přešvihy únožmo P,L nohou • Kruhy- překot vzad, svis vznesmo, svis střemhlav , houpání i s obraty • Trampolínka-skoky i s obraty, s kotouly letmo, salto • Přeskok- roznožka, skrčka, technika odrazu, přeskok do kotoulu • Šplh- s přírazem a bez přírazu • Tvorba vazby a sestav	
Při tanci v páru používá správnou techniku Předvede jednoduché vazby v aerobiku Cvičí na hudbu	• Rytmická a kondiční gymnastika (s hudbou) • Aerobik	
Uplatňuje zkušenosti z míčových her v nových sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	• Sportovní hry-házená, ringo (freesbee), vybíjená, basketbal, volejbal, fotbal,	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Zapojuje při hře nejen zvládnutou techniku, ale i taktiku	florbal, přehazovaná, netradiční hry	
Předvídá možná rizika a řeší nástrahy pobytu v přírodě Přesunuje a orientuje se s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 23 km Vyhodnocuje sám rizika přežití v přírodě (voda, teplo, potrava, úkryt)	• Turistika a pobyt v přírodě	
Ví jak řídit svůj pohybový režim v rovnováze s životosprávou, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti Připravuje se před pohybovou činností a ukončuje ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly Uvědomuje si škodlivost látek na pohyb a zdraví člověka (cigarety, alkohol, drogy)	• Význam pohybu pro zdraví • Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • Škodlivost návykových látek na organismus • Zdravá výživa	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník:9.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Předvede techniku atletické disciplíny (nízký start, běh přes překážky, vrh koulí, flop, běžecká abeceda) Řídí se pravidly atletických disciplín a užívá je Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy Měří tepovou frekvenci a vyvozuje z ní závěry pro svou další činnost	• Atletika • Běžecká abeceda • Strečink • Starty • Běh v terénu až do 30 min • Měření tepové frekvence • Běh vytrvalostní na 1500m a na 12 min • Běh na 60m • Běh přes překážky • Skok daleký – závěs, kročňý způsob • Skok vysoký – flop • Hod granátem –na dálku, na cíl • Vrh koulí • Štafety • Základní pravidla atletických soutěží • Měření výkonů spolužáků	
Předvede přemet vpřed, cvičební prvky na hrazdě, kruzích a u prostných Při cvičení uplatní svůj fyzický fond i vůli Předvede šplh na laně, dle svého fyzického fondu Vytváří složitější sestavy, které je schopen realizovat	• Gymnastika • Rovnovážná cvičení • Akrobacie-kotoul: vpřed, vzad, letmo, do zášvihu, přemet stranou, stoj na hlavě, stoj na ruce i s výdrží • Hrazda-svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk, přešvihy únožmo P,L nohou, podmet • Kruhy- překot vzad, svis vznesmo, svis střemhlav, houpání i s obraty, seskok u záhupu • Trampolínka-skoky i s obraty, s kotouly letmo, salto • Přeskok- roznožka, skrčka, technika odrazu, přeskok do kotoulu • Šplh- s přírazem a bez přírazu • Tvorba vazby a sestav	
Předvede tanec s zákem opačného pohlaví Uplatňuje znalost tanečních kroků	• Cvičení s tyčemi, švihadly, obručemi	

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
v dalších cvičeních Vytváří sám krokové vazby v aerobiku a předcvičuje svým spolužákům	• Rytmická a kondiční gymnastika (hudba) • Technika tanců – country, step • Aerobik	
Rozvíjí své technicko-taktické dovednosti ve všech hrách Řídí utkání svých vrstevníků	• Sportovní hry-házená, ringo (freesbee), vybíjená, basketbal, volejbal, fotbal, florbal, přehazovaná, basebal, netradiční hry	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz) Předvídá a řeší problémy a rizika dlouhodobého pobytu v přírodě (orientace v prostoru a s mapkou, zajištění vody, a jídla, tepla, nouzového přístřešku). Přesunuje se s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 25 km.	• Turistika a pobyt v přírodě-uplatnění získaných poznatků ze ZŠ na turisticko branném kurzu popř. školním výletě	
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• Význam pohybu pro zdraví • Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí • Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • Škodlivost návykových látek na organismus • Zdravá výživa	

5.2.16. Charakteristika vzdělávacího předmětu Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět pracovní činnosti je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku (dvě hodiny týdně) a v 9. ročníku (jedna hodina týdně). Výuka probíhá v odborné učebně dílen s daným pracovním řádem, který je pro všechny žáky závazný, a dále v kmenových třídách, příp. ve volné přírodě. K dosažení výchovně vzdělávacích strategií dále využíváme exkurze, výstavy, odborné přednášky apod.

Pracovní činnosti zabírají široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejích rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Předmět pracovní činnosti se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky, doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti.

Tematické okruhy na 2.stupni:

v 6. ročníku: Práce s technickými materiály

v 9.ročníku: Svět práce

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (chlapcům i dívkám) v 6. a 9. ročníku, žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatná práce

Řád školní dílny je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Zařazená průřezová témata:

Z průřezového tématu: **Osobnostní a sociální výchova** je zařazen tematický okruh

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, mezilidské vztahy

Z průřezového tématu: **Mediální výchova** je zařazen tematický okruh

- Práce v realizačním týmu

Komunikace a spolupráce v týmu, prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací.
- Vedeme žáky k používání odborné terminologie.
- Vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací.

Kompetence k řešení problémů

Školní vzdělávací program Brána života

- Zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí zvolit vhodný postup práce, využívat jej, nalézt problém, formulovat jej a zvolit postup jeho řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k poznání, že práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a na diskusi.
- Vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální

- Využíváme skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů.
- Navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti.
- Vedeme žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k posuzování efektivity práce.
- Vedeme žáky k šetrnému zacházení s materiály a využívání energetických zdrojů.
- Podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s náradím a zařízeními.
- Pomáháme žákům odhadnout vlastní šance, zorientovat se v profesní nabídce a pomáháme s vhodným výběrem profesní orientace.

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 6.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodrží zásady bezpečnosti a hygieny při práci	• Zásady bezpečnosti práce v učebně dílen	
Určí základní čáry a jejich použití Narýsuje a přečte jednoduché technické zobrazení Určí druhy kótovacích čar, okótuje jednoduché technické zobrazení Objasní a provede zobrazení tělesa ve třech pohledech (nárys, půdorys, bokorys)	• Základy technického zobrazování • Druhy technického výkresu • Druhy čar • Kótování • Jednoduché technické zobrazení • Pravoúhlé promítání	
Popíše těžbu dřeva a vysazování lesních porostů Rozliší příčný středový a tečnový řez kmenem Popíše na vzorku stavbu dřeva Vyjmenuje vlastnosti dřeva (bobtnání, sesychání) Určí vady dřeva na vzorku (suky, trhliny, zásmolky)	• Dřevo a jeho opracování • Vlastnosti, stavba a těžba dřeva • Těžba dřeva, obnova lesních porostů • Rozdělení dřevin • Řezy kmenem • Stavba dřeva • Vlastnosti a vady dřeva	
Vyjmenuje základní druhy nástrojů a nářadí na ruční opracování dřeva Vyrobí výrobek podle technického zobrazení Navrhne pracovní postup, provede orýsování, rozměřování, řezání, pilování, povrchovou úpravu Dodržuje zásady bezpečnosti práce při jednotlivých úkonech	• Ruční opracování dřeva • Nářadí a jejich použití • Dodržování bezpečnosti práce s jednotlivým nářadím • Nácvič při používání jednotlivých druhů nářadí • Samostatná práce na výrobku podle technického výkresu a pracovního postupu.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vyučovací hodina – rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, mezilidské vztahy, skupinové zhotovení technického výkresu a výrobku
Podle vzorků určí druhy dřevařských výrobků Vyjmenuje použití dřevařských výrobků v praxi	• Dřevařské výrobky • Různé druhy dřevařských výrobků a jejich výroba	
Vyjmenuje plasty a jejich užití podle vzorníku Určí způsoby výroby plastů porovná vlastnosti plastů s vlastnostmi kovů	• PLASTY - výroba, druhy, vlastnosti a užití plastů	
Vyjmenuje vlastnosti železa, ocele a litiny Určuje druhy kovů a jejich slitin podle vzorníku Popíše posuvné měřítko Změří průměry spojovacího materiálu	• KOVY - výroba surového železa, ocele a litiny, jejich vlastnosti a užití. • Měření posuvným měřítkem	

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Svět práce: Orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy Využije profesní informace pro výběr vhodného vzdělávání Prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce Zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	- Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů - Volba profesní orientace – osobní zájmy, tělesný a duševní stav, sebehodnocení - Trh práce – povolání - Druhy pracovišť a pracovních prostředků - Charakter a druhy pracovních činností - Požadavky kvalifikační, zdravotní, osobní - Zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání - Informační (poradenské) služby a jejich využívání - Psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele - Problémy nezaměstnanosti, úřady práce	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Práce v realizačním týmu Vyučovací hodina – komunikace a spolupráce v týmu, prezentace své osoby při vstupu na trh práce, životopis, motivační dopis
Elektrotechnika: Dodržuje pravidla bezpečnosti Nakreslí základní schématické značky, popíše jednoduchý elektrický obvod Zapojí jednoduchý elektrický obvod (zdroj napětí-baterie, žárovka, spínač, vodiče)	- Bezpečnost práce v elektrotechnice - Schématické značky a schémata. - Základní a jednoduché elektrické obvody – praktická zapojení - Výroba a rozvod elektrické energie - Fázový a nulovací vodič - Světelné obvody s vypínači a přepínači - Jištění elektrických obvodů - Zkoušečky Činnost základních elektrických spotřebičů v domácnosti.	

5.3. Učební osnovy volitelných předmětů

5.3.1. Charakteristika vzdělávacího předmětu Cvičení z českého jazyka

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Volitelný předmět cvičení z českého jazyka je vyučován v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Cílem předmětu je posilovat vztah k rodnému jazyku, docvičit nedostatky nezvládnutých jevů, seznámit se s různými typy zkušebních testů tak, aby byli žáci připraveni k úspěšnému vykonání přijímacích zkoušek.

Ve výuce se vzájemně prolíná vzdělávací obsah všech složek jazyka českého. Žáci si upevní používání jednotlivých slohových útvarů v praxi a zopakují si také základní literární druhy a žánry.

Pro výuku jsou používány výukové PC programy, audiovizuální technika.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Upevňujeme aplikaci základních pravidel pravopisu.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů a k propojování poznatků do širších souvislostí.
- Vedeme žáky k sebehodnocení a k diskusi.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k uplatnění získaných znalostí při řešení mluvnických a stylistických problémů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke kultivovanému a pro danou komunikační situaci výstižnému vyjadřování.
- Rozvíjíme slovní zásobu žáků a upevňujeme zásady komunikace a pravidla dialogu.
- Seznamujeme žáky s vhodnými verbálními a neverbálními prostředky řeči.

Kompetence sociální a personální

- Vysvětlujeme žákům význam empatie v mezilidských vztazích.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme žákům význam našich tradic, kulturního a historického dědictví.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivnímu organizování činnosti, k plnění povinností.

Předmět: Cvičení z českého jazyka

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Aplikuje mluvnická pravidla Rozpoznává vztahy mezi základními větnými členy Používá správně interpunkční znaménka Interpretuje správně význam slov	• Úvodní diktát a všestranné jazykový rozbor	
Specifikuje uvedené slovní druhy Určuje mluvnické kategorie Aplikuje správný pravopis a tvary jednotlivých slovních druhů	• Tvarosloví (podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky)	
Definuje slovesa Určuje mluvnické kategorie Prokáže zásady psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	• Tvarosloví (slovesa) • Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	
Charakterizuje jednotlivé slohové útvary Demonstruje na příkladech jejich použití v praxi	• Přehled jednotlivých slohových útvarů	
Identifikuje podmět a přísudek Rozpoznává vztahy mezi větnými členy	• Skladba (větné členy, věta jednoduchá, jednočlenná, dvojčlenná)	
Pojmenuje spojovací výrazy Vymezí větu hlavní a vedlejší Používá správně interpunkci	• Skladba (souvětí souřadné, podřadné)	
Zhodnotí své vědomosti získané v průběhu vyučovacích hodin	• Všestranný jazykový rozbor	
Vybaví si, reprodukuje nebo rozezná dříve naučené informace	• Souhrnné opakování, docvičování nezvládnutých jevů dle individuálních potřeb	
Rozlišuje základní literární žánry Přiřazuje konkrétní ukázky k jednotlivým žánrům	• Literatura – opakování všech základních literárních druhů a žánrů, ukázky z literatury (poslechové CD, aktuálně z knih)	
Uvede příklady významných českých a světových spisovatelů, časově je zařadí Dle svých možností zaujme stanovisko k jeho tvorbě	• Literatura – opakování probraných významných českých a světových spisovatelů (ukázky z děl, časové zařazení)	

5.3.2. Charakteristika vzdělávacího předmětu Cvičení z matematiky

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Cvičení z matematiky se vyučuje jako volitelný předmět v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na vytváření zásoby matematických nástrojů a efektivního využívání osvojeného matematického aparátu. Rozvíjí se logické myšlení a úsudek, řeší se problémové a náročnější úlohy směřující k procvičování a prohlubování učiva 6. – 9. ročníku. Učivo je vedeno jako příprava ke studiu na střední škole.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky uplatněním matematiky v reálném životě.
- Klademe důraz na vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, metod řešení úloh).

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme schopnost žáků řešit problémy, odhadovat výsledky.
- Učíme žáky prezentovat a obhajovat zvolená řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k formulování názorů a k užívání správné terminologie a symboliky.
- Směřujeme žáky ke zdůvodňování matematických postupů.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům spolupracovat ve skupině.
- Učíme je sebekontroli.
- Podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

- Učíme žáky respektovat názor druhých.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.
- Dbáme na žákův grafický projev.

Předmět: Cvičení z matematiky

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Řeší složitější slovní úlohy na procenta Počítá se zlomky Určí třetí mocninu a třetí odmocninu Užívá mocniny ve výpočtech	• Procenta • Početní výkony se zlomky • Mocniny	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ – Hodnoty, postoje, praktická etika
Řeší složitější lineární rovnice Řeší složitější úlohy z praxe S porozuměním vypočítá neznámou ze vzorce	• Lineární rovnice • Výpočet neznámé ze vzorce	
Provádí početní operace s lomenými výrazy Upraví složený lomený výraz	• Lomené výrazy	
Použije funkcí při řešení úloh z praxe Pozná kvadratickou funkci Sestrojí graf kvadratické funkce Určí funkci absolutní hodnoty a sestrojí její graf	• Funkce-graf, tabulky • Kvadratická funkce a její graf • Funkce s absolutní hodnotou	

5.3.3. Charakteristika vzdělávacího předmětu Chemické praktika

Vzdělávací oblast Člověk a příroda

Předmět chemické praktika je vyučován jako samostatný předmět v rámci oblasti člověk a příroda po jedné hodině týdně v 8. a 9. ročníku jako volitelný předmět.

V oblasti chemie směřujeme k podchycení rozvíjení zájmu o obor, vedeme k poznávání a porozumění základních chemických pojmů a zákonitostí s využíváním chemických pokusů. Předmět vede žáky správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy. Učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce, učí rozlišovat práci s různými druhy chemikálií, dovednosti poskytnutí první pomoci při potřísnění či požití nebezpečných chemických látek.

Tento předmět bude zaměřený na experimentování v laboratoři, luštění rébusů, vyhledávání informací na internetu a zpracovávání různých projektů.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Ukazujeme různé metody poznávání přírodních jevů, procesů a vlastností.
- Zpracováváme informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využíváme je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty k řešení.
- Předkládáme problémové situace související s učivem chemie.
- Dáváme žákům možnost volit různé způsoby řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a logicky usprádanému vyjadřování či argumentaci.
- Směřujeme žáky ke stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělování (ústnímu i písemnému) postupů a výsledků svých pozorování a pokusů.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme k osvojování dovednosti spolupráce a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat.

Kompetence občanské

- Společně s žáky respektujeme pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád.
- Vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).
- Vychováváme ekologicky myslícího a jednajícího žáka.

Kompetence pracovní

- Plánujeme a provádíme pozorování a pokusy a získaná data zpracováváme a vyhodnocujeme.
- Seznamujeme se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení.

Předmět: Chemické praktika

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje zásady bezpečnosti práce při chemických pokusech Dovede poskytnout první pomoc při potřísnění se chemikálií se kterou pracuje Hodnotí rizikovost chemikálií	• Práce a bezpečnost • Zásady bezpečné práce v laboratoři i běžném životě • H – věty, P – věty, varovné značky a jejich význam, první pomoc.	
Orientuje se v zadání laboratorní práce Dovede zapsat laboratorní protokol se závěrem o provedené práci.	• Protokol • Pravidla pro zápis postupu a závěru provedených laboratorních prací	
Rozliší druhy kahanu používané v chemické laboratoři Popíše vlastnosti plamene	• Plamen • Vlastnosti plamene kahanu	
Určí druh směsi a rozhodne, který způsob oddělení je pro danou směs optimální Dovede prakticky toto oddělení provést Rozpozná pomůcky potřebné k práci.	• Oddělování složek směsí • Filtrace • Destilace a krystalizace • Extrakce a chromatografie	
Vyjmenuje vlastnosti vodíku Dodržuje pracovní postup Dbá na bezpečnost práce.	• Vodík • Příprava a důkaz vodíků	
Popíše výskyt oxidu uhličitého Dovede připravit oxid uhličitý Provádí jeho důkaz	• Oxid uhličitý • Příprava oxidu uhličitého	
Vyhledává webové stránky potřebné k zjištění informací o chemikáliích, prvcích a laboratorních pomůckách	• Chemie na počítači • Webové stránky poskytující informace o chemii	
Sestavuje jednoduchou křížovku Formuluje otázky s jednoznačnou odpovědí s využitím chemických pojmů Řeší zadané kvízy a rébusy	• Tvorba a řešení rébusů	
Rozpozná vlastnosti kovů Pozoruje plamenovou zkoušku a porovnává jednotlivý vzhled plamene	• Kovy • Plamenové zkoušky	
Používá pojem indikátor a uplatňuje ho v praxi Vytváří indikátor z vybraných druhů zeleniny Rozliší kyselinu od zásady	• Indikátory • Tvorba indikátorů z přírodních zdrojů • kyselost a zásaditost roztoků	
Orientuje se na stupnici pH Změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	• Neutralizace • Neutralizace kyseliny zásadou	
Používá zásady tvorby chemického názvosloví	• Chemické názvosloví	
Rozliší oxidační číslo prvku Aplikuje název ke vzorci a naopak.	• Dvoupřvkové sloučeniny, kyseliny, hydroxidy, soli	

Předmět: Chemické praktika

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje zásady bezpečnosti práce při chemických pokusech Dovede poskytnout první pomoc při potřísnění se chemikálií se kterou pracuje Hodnotí rizikovost chemikálií	• Práce a bezpečnost • Zásady bezpečné práce v laboratoři i běžném životě, první pomoc • H – věty, P – věty, varovné značky a jejich význam	
Orientuje se v zadání laboratorní práce Dovede zapsat laboratorní protokol se závěrem o provedené práci	• protokol • Pravidla pro zápis postupu a závěru provedených laboratorních prací	
Používá pojem sůl Rozpozná vlastnosti některých vybraných druhů solí Vytvoří sůl dle návodu a ověří její vlastnosti	• Soli • Důkaz a vlastnosti některých solí	
Používá pojmy oxidace a redukce, redoxní reakce Pozná redoxní reakci a určí oxidační číslo prvků u sloučenin Ověří prakticky redoxní vlastnosti kovů Dovede použít elektrolýzu v praxi	• Redoxní reakce Redukční vlastnosti kovů a koroze • Elektrolýza a galvanické články • Koroze	
Popíše složení uhlovodíku Vytvoří chemický vzorec Vymodeluje ho s použitím stavebnice	• Uhlovodíky • Práce s modely • Důkaz prvků vázaných v uhlovodících	
Třídí paliva a uvádí jejich příklady Uvede rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie Vyjmenuje hlavní produkty při zpracování ropy a uhlí a zem. plynu	• Energie • Projekt vyčerpatelných zdrojů energie	
Zařazuje derivát podle charakteristické skupiny Vyjmenuje vlastnosti kyseliny octové, které dovede prověřit	• Deriváty uhlovodíků • Alkoholy • Karbonylové sloučeniny	
Provádí důkaz glukózy a škrobu Napiše rovnici fotosyntézy Dokazuje bílkovinu	• Přírodní látky • Sacharidy • Tuky • Bílkoviny	
Dodržuje bezpečnost práce s látkami v domácnosti Používá pojmy z oblasti léčiv, pesticidů, hnojiv, stavebních látek, drog a jejich nebezpečí Shromáždí informace o dané problematice a vytvoří projekt	• Chemie v životě člověka • Tvorba projektu	

5.3.4. Charakteristika vzdělávacího předmětu Biologická praktika

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Volitelný předmět biologická praktika jsou vyučovány v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Cílem předmětu je praktické poznávání přírodnin, procvičení mikroskopického pozorování a první pomoci.

Vyučujeme v odborné učebně, hodiny probíhají formou laboratorní práce nebo formou vycházek do přírody, popřípadě s využitím krátkých filmů. Pro vyučování se občas využívá i učebna výpočetní techniky, především k vyhledávání informací.

Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, pokus, kooperativní techniky, práce s informacemi.

Podrobnějším poznáním přírody a vztahů v ní se vytváří pozitivní vztah žáků k přírodě, vede je k ochraně přírody. Pěstuje v žácích vědomí odpovědnosti za zdraví a bezpečnost sebe i druhých.

Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Rozvíjíme přirozený zájem žáků o zvířata a rostliny
- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- Vedeme žáky k samostatnosti při pozorování, experimentování

Kompetence k řešení problémů

- Při poznávání a zkoumání vedeme žáky k srovnání shodných, podobných a odlišných znaků.
- Vedeme žáky k plánování, provádění, zhodnocení a vyvození praktických závěrů z jednoduchých pokusů.

Kompetence komunikativní

- Užíváme správné terminologie a symboliky.
- Vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých, což využíváme v komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, utváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

- Vytváříme ohleduplný vztah k přírodě.
- Vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí, k podpoře životního prostředí a ochraně zdraví.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních lidí.
- Při praktických činnostech utváříme základy správných pracovních návyků a zodpovědnosti za svou práci.
- Vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu.

Předmět: Biologická praktika

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Uvede pravidla bezpečnosti a chování v odborné učebně Vyjmenuje metody, přístroje, které slouží ke zkoumání přírody Popíše mikroskop a vyjmenuje součásti preparační sady.	• Pravidla bezpečnosti a chování • Metody a přístroje • Mikroskop	
Zhotoví mikroskopický preparát Pozoruje pod mikroskopem Nakreslí a popíše pozorovaný předmět	• Buňka rostlinná a živočišná • Orgány rostlin a živočichů	
Pracuje s atlasy a klíči Roztrídí biologický materiál s pomocí atlasů a klíčů	• Určování rostlin a živočichů	
Pozoruje pomocí lupy a dalekohledu Pozoruje jednotlivé části těla organismů Prakticky poznává organismy v okolí školy	• Rostliny (byliny, keře a stromy) • Živočichové (bezobratlí a obratlovci)	
Rozlišuje jednotlivé orgány člověka Zařazuje orgány do soustav	• Orgány • Orgánové soustavy	
Pozoruje jednotlivé nerosty, zjišťuje jejich fyzikální a chemické vlastnosti Rozlišuje horniny podle vzniku	• Nerosty • Horniny	
Vybírá si a zpracovává téma samostatné práce Stanoví etapy činnosti své práce Připraví dostupný materiál a stanoví metodiku práce Pozoruje, provádí experimenty Dokumentuje a vyhodnotí svoje poznatky Prezentuje a obhajuje svoji práci	• Samostatné práce zaměřené na téma biologické olympiády (popřípadě na další přírodopisné soutěže) • Písemné provedení samostatné práce (titulní strana, obsah, úvod, metodika práce, vlastní práce, závěr, použitá literatura)	

5.3.5. Charakteristika vzdělávacího předmětu Zeměpisná praktika

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Volitelný předmět Zeměpisná praktika je vyučován v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Cílem předmětu je praktické využívání získaných zeměpisných znalostí a dovedností a jejich následné použití v praxi.

Vyučujeme v odborné učebně, hodiny probíhají formou samostatné nebo skupinové práce, formou vycházek do okolí školy či prostřednictvím krátkých filmů. Pro vyučování se občas využívá i učebna výpočetní techniky, především k vyhledávání informací.

Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou práce s mapou, zakreslování, porovnávání zdrojových dat, kooperativní techniky, práce s informacemi.

Podrobnějším poznáním zeměpisných souvislostí a geografických dat se vytváří pozitivní vztah žáků k Zemi jako celku a k pochopení vztahů mezi člověkem a jeho životním prostorem.

Pěstuje v žácích vědomí odpovědnosti za zdraví a bezpečnost sebe i druhých.

Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Rozvíjíme přirozený zájem žáků o geografii.
- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací.
- Vedeme žáky k využití informací v praktickém životě.
- Vedeme žáky k samostatnosti při pozorování, experimentování.
- Vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce.

Kompetence k řešení problémů

- Při poznávání a zkoumání vedeme žáky k srovnání shodných, podobných a odlišných znaků.
- Na základě různých zdrojů informací hledáme s žáky optimální řešení.
- Vedeme žáky k plánování, provádění, zhodnocení a vyvození praktických závěrů z jednoduchých pokusů.

Kompetence komunikativní

- Užíváme správné terminologie a symboliky.
- Vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých, což využíváme v komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Vedeme žáky k vzájemné pomoci ve škole, doma i ve společnosti.
- Umožňujeme žákům nejen pozorovat geografických zákonitostí, ale také sledovat důsledky jejich nedodržování.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění vlastních možností, jak ovlivňovat své zdraví, životní prostředí
- Vytváříme ohleduplný vztah k zeměpisu.
- Vedeme žáky k chápání základních geografických souvislostí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních lidí.
- Při praktických činnostech utváříme základy správných pracovních návyků a zodpovědnosti za svou práci.
- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.
- Vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu.

Předmět: Zeměpisná praktika

Ročník: 7.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Přepočítá délky a vzdálenosti na mapě a ve skutečnosti podle měřítek Přečte obsah mapy a vysvětlivky (mapový klíč, legendu)	• Mapa a její měřítko	
Vyhledá potřebné informace v mapových atlasech Orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	• Práce s atlasem	
Popíše základní charakteristiky obyvatelstva (počty obyvatel, kontinentů a hustota zalidnění, pohlaví, věk, věková pyramida - strom života) Uvádí odlišnosti ras, národů a jejich kultur, jazykových a náboženských charakteristik, odlišnosti vzdělání a zaměstnání	• Lidé na Zemi • Domov, obec, stát, světadíl • Jak se lidé odlišují – rasy, náboženství, vzdělání	
Vysvětlí zásadní rozdíly mezi chudým jihem a bohatým severem a životem ve městě a na venkově Popisuje vybavení měst infrastrukturou a vysvětlit pojmy: urbanizace, slamy, aglomerace	• Sídla - životní podmínky od vesnice k velkoměstu	
Orientuje se v členění služeb a jejich významu ve vyspělých ekonomikách Popíše význam cestovního ruchu jako služby bohatým, která pomůže i chudým Vnímá ekonomické rozdíly mezi zeměmi severu a jihu a jejich problémy	• Služby, obchod a cestovní ruch • HDP – měřítko ekonomické vyspělosti • Rozvojové země • Vyspělé země	
Vysvětlí technické a myšlenkové propojení moderního světa, telekomunikační prostředky, zdroje informací a jejich tok Jmenuje nejvýznamnější světové organizace a nadnárodní společnosti, vysvětlí zkratky: OSN, EU, UNESCO, NATO, UNICEF, WHO aj. Sleduje aktuální dění ve světě, uvádí zajímavosti týkající se významných světových událostí	• Globalizace, propojení světa • Mezinárodní spolupráce a organizace • Politický zeměpis – aktuální dění ve světě	

Předmět: Zeměpisná praktika

Ročník: 8.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vytvoří plán letní dovolené Vyhledá potřebné informace v katalogu cestovní kanceláře v tištěné podobě i na internetu Vybere vhodný typ pobytu, dopravy i stravování Orientuje se v hlavních oblastech cestovního ruchu navštěvovaných Evropany Po absolvování exkurze popíše služby poskytované cestovní kanceláři nebo agenturou	• Cestovní ruch	
Odhaduje vzdálenosti v terénu např. metodou nanášení známých vzdáleností, upřesní odhad krokováním, u menších vzdáleností ověří odhad měřením S pomocí busoly správně zorientuje mapu Své postavení vyznačí na plánu města Určí azimut vyznačených orientačních bodů Projde krátkou trasu vyznačenou pomocí azimutu a vzdáleností	• Orientace v terénu	
Rozlišuje mapy malých, středních a velkých měřítek Pomocí měřítka mapy přepočítá vzdálenosti na mapě na vzdálenosti ve skutečnosti Orientuje se na mapě svého města nebo regionu, vyhledá místo svého bydliště, školy apod. S pomocí busoly správně zorientuje mapu Zpracuje itinerář cesty z domova do školy	• Mapa a její měřítko • Práce s mapou velkého měřítko	
Orientuje se v autobusovém i vlakovém jízdním řádu Vyhledá potřebné dopravní spojení (včetně přestupování) s pomocí tištěného jízdního řádu i s pomocí internetu	• Práce s jízdním řádem	
Orientuje se v politickém rozdělení světa Vyjmenuje nejvyspělejší státy světa Na mapě světa vyznačí polohu vybraných států prostřednictvím státních vlajek, které sám vytvořil	• Politický zeměpis	
Vybere pro sebe atraktivní oblast ve světě, kterou by chtěl navštívit Vyhledá informace týkající se vybrané lokality	• Regionální zeměpis	
Zpracuje projekt, který charakterizuje vybranou oblast – formát A4 nebo A3		

Základní škola Havířov – Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program Brána života

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Zpracuje kartogram dle zadaných statistických údajů	• Kartogram	
Na základě tištěných materiálů, vycházek, pozorování a dalších získaných údajů zpracuje písemnou formou vybranou oblast kulturního, sportovního nebo společenského života svého města či jeho historie	• Moje město	

5.3.6. Charakteristika vzdělávacího předmětu Sportovní hry

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Předmět sportovní hry se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností ve sportovních hrách a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k osvojení si základního tělocvičného názvosloví.
- Pomáháme žáky cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení.
- Vedeme žáky k orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.
- Umožňujeme žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k uplatňování zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátní reakci v situaci úrazu spolužáka.
- Vedeme žáky k řešení různých herních situací.
- Vedeme žáky k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím.
- Dodáváme žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.
- Umožňujeme žákům reagovat na základní povely a pokyny a používat je.
- Pomáháme žákům při organizaci jednoduché pohybové soutěže, činnosti.
- Vedeme žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých.
- Vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Jdeme žákům příkladem v jednání v duchu FAIR PLAY dodržování pravidel, respektování opačné pohlaví, zvládání pohybové činnosti ve skupině.
- Zadáváme úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat.
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské

- Umožňujeme žákům se podílet na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevovat přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti.
- Vedeme žáky ke spojování své pohybové činnosti se zdravím, zařazování si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení.
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení, učení se být ohleduplní a taktní.
- Umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě.

Předmět: Sportovní hry

Ročník: 9.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Při hře házené uplatní taktické zkušenosti Získané znalosti uplatní při řízení utkání svých spolužáků	• Házená • Pravidla, vybavení atd. • Manipulační cvičení s míčem • Nácvik driblinku, přihrávek a zpracování přihrávek • Nácvik střelby z místa • Nácvik trojtaktu • Nácvik střelby po trojtaktu • Herní situace (obrana, útok) • Zjednodušená hra • Hra • Samostatné řízení zápasu	
Při hře basketbalu uplatní taktické zkušenosti Získané znalosti uplatní při řízení utkání svých spolužáků	• Basketbal • Pravidla, vybavení atd. • Manipulační cvičení s míčem • Nácvik driblinku, přihrávek a zpracování přihrávek • Nácvik střelby z místa • Nácvik dvojtaktu • Nácvik střelby po dvojtaktu • Pivotování • Herní situace (obrana, útok) • Hra • Samostatné řízení zápasu	
Při hře florbalu uplatní taktické zkušenosti Získané znalosti uplatní při řízení utkání svých spolužáků	• Florbal • Pravidla, vybavení atd. • Nácvik práce s hokejkou a míčkem • Nácvik přihrávek a zpracování míčku • Nácvik střelby • Činnost brankáře • Hra • Samostatné řízení zápasu	
Při hře volejbalu uplatní taktické zkušenosti Získané znalosti uplatní při řízení utkání svých spolužáků	• Volejbal • Pravidla, vybavení atd. • Manipulační cvičení s míčem • Nácvik odbití obouruč vrchem • Nácvik odbití obouruč spodem	
	• Nácvik přijetí míče	

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	- Nácvik podání (spodem a vrchem) - Nácvik příjmu podání - Nácvik smečování, bloky - Hra - Samostatné řízení zápasu	
Při hře fotbalu uplatní taktické zkušenosti Získané znalosti uplatní při řízení utkání svých spolužáků	- Fotbal - Pravidla, vybavení atd. - Manipulační cvičení s míčem (freestyle, rolování atd.) - Nácvik přihrávek (po zemi, vzduchem) a zpracování míče - Nácvik střelby (z místa, po přihrávce atd.) - Činnost brankáře - Zjednodušená hra (bago, na jeden dotyk, autostop) - Hra - Nácvik několika herních systému - Samostatné řízení zápasu	
Uplatňuje taktické znalosti i v jiných sportech	Ostatní hry (zjednodušená verze): basebal, ragby, vybíjená atd.	
Používá tělocvičná názvosloví, povely, signály a gesta a uplatňuje je v průběhu pohybových aktivit	Pořadová cvičení, rozcvičky a herní strategie	
Rozvíjí své schopnosti v souladu s životosprávou	Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, obratnosti a koordinačních schopností	
Plánuje svůj pohybový režim ve volném čase Dodržuje režim základní hygieny Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem Předvidá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- Význam pohybu pro zdraví - Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí - Škodlivost návykových látek na organismus	

5.3.7. Charakteristika vzdělávacího předmětu Zdravý životní styl

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Volitelný předmět Zdravý životní styl jsou vyučovány v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Předmět reaguje na současné potřeby týkající se podpory a ochrany zdraví u dětí a dospívajících (zvyšující se procento nezletilých zneužívajících alkohol a pravidelně kouřících mladých žen, vzrůstající agresivita u dětí, nesprávné stravovací návyky, špatný životní režim aj.). Uplatňuje komplexní pohled na širokou problematiku zdraví, proto do svého vzdělávacího obsahu integruje prvky z oblasti medicíny, psychologie, sociologie, etiky, ekologie.

Cílem předmětu je formování pozitivního vztahu k vlastnímu zdraví a celoživotní odpovědnosti za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým; utváření pozitivních mezilidských vztahů v rodině a v širším společenství založených na úctě, toleranci a empatii; utváření odpovědného chování vůči sobě, ostatním, přírodě a životnímu prostředí, předvídání a analyzování důsledků vlastního chování a jednání v různých situacích (sexuální chování, sexuální kriminalita, projevy násilí, zneužívání drog aj.); osvojení sociálních dovedností a modelů chování v souvislosti se společensky nežádoucími jevy.

Výuka probíhá v běžné třídě, v případě potřeby vyhledávání informací v počítačové učebně. Žáci navštíví akce, jako jsou např. Dny zdraví v Ostravě, zúčastní se besed s odborníky.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Rozvíjíme přirozený zájem žáků o své zdraví a zdraví své rodiny.
- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a využití informací v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Na základě různých zdrojů informací hledáme s žáky reálné řešení.
- Vedeme žáky k vytváření vhodných stravovacích návyků a k pohybové aktivitě.

Kompetence komunikativní

- Žákům dáváme prostor pro samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty).

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Vedeme žáky k vzájemné pomoci ve škole, doma i ve společnosti.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění vlastních možností, jak ovlivňovat své zdraví, životní prostředí.
- Vytváříme ohleduplný vztah k přírodě.
- Vedeme žáky k chápání základních souvislostí mezi způsobem jejich života a zdravím celé společnosti, k podpoře životního prostředí a ochraně zdraví.

Kompetence pracovní

- Při praktických činnostech utváříme základy správných pracovních a hygienických návyků a zodpovědnosti za svou práci.
- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.

Předmět: Zdravý životní styl

Ročník: 9.

Školní výstup	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí význam péče o zdraví a uvede své vlastní postoje Vysvětlí vztah mezi fyzickým a duševním zdravím Objasní význam biorytmů v životě člověka	• Zdraví – základní hodnota lidského života	
Vysvětlí negativní vlivy návykových látek na zdraví člověka Předvede různé způsoby odmítnutí návykových látek a přesvědčivou argumentaci vůči vrstevníkům Vysvětlí pojem gemblerství	• Rizika závislostí	
Rozpozná taktiky reklamních agentur propagujících tabákové a alkoholické výrobky	• Mediální výchova	
Rozlišuje mezi běžnými, infekčními a civilizačními nemocemi a aktivně se proti nim brání Uvede příklady infekčních onemocnění Objasní přenos infekčních chorob Sestaví osobní pohybový režim	• Zdraví a nemoc	
Charakterizuje základní složky potravy a dává potřebu živin do souvislosti se správnou funkcí jednotlivých orgánů Vysvětlí přímé souvislosti mezi složením potravy, způsobem stravování a rozvojem civilizačních chorob Vysvětlí rizika spojená s poruchami příjmu potravy a uvede, kde vyhledat odbornou pomoc v případě poruch příjmu potravy Uvede alternativní výživové směry a porovná jejich přednosti či nedostatky Porovná specifické potřeby výživy v jednotlivých etapách lidského života Zdůvodní nároky na výživu v dětství a v dospívání Sestaví jídelníček dle zásad zdravé výživy	• Výživa jako součást životního stylu	
Uvede pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Vysvětlí tělesné, psychické a sociální změny v období dospívání Uplatňuje pravidla intimní hygieny Uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů Vyjmenuje nejčastější pohlavní choroby a uvede způsoby ochrany před nimi	• Reprodukční zdraví a sexuální dospívání	

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků a klasifikační řád vycházejí ze zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona a vyhlášky č. 48/20005 Sb., o základním vzdělávání. Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok. Hodnotíme žáky klasifikací, slovně nebo použijeme kombinované hodnocení.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí a co má ještě napravit. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil. Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka. V rámci školního hodnocení je používání popisného jazyka, kde popisujeme vnímané (co vidíme, co slyšíme) a zároveň to vztahujeme ke kritériím, která jsou pro danou práci stanovena. Popisujeme zlepšení a pocity žáka – v čem se oproti svému minulému výkonu zlepšil, co reálně udělal, za jakých okolností, popř. jaké úsilí při tom vyvinul.

Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žakovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovedností sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolio zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

Další formou ověřování vědomostí a dovedností žáků jsou písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení, ústní zkoušení a mluvený projev, zpracování referátů a prací k danému tématu, úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly, modelové a problémové úkoly, křížovky, rébusy a v neposlední řadě i výroba pomůcek, modelů a laboratorní práce.

6.1.1. Kritéria pro hodnocení žáků

Kritéria pro hodnocení žáků obecně vycházejí ze:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností žáka
- schopnosti řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnosti vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem

Jednotlivé stupně hodnocení:

1.

- Žák pracuje samostatně a zodpovědně (v jazycích s drobnými a nepodstatnými chybami)
- Zpracovává informace systematicky, přehledně, s logickým postupem (chybějící informace vyhledá a doplní)

- Vnímá problémy a hledá různé varianty řešení
- Získané vědomosti a dovednosti dokáže uplatnit v praxi
- Přehledně a uspořádaně sděluje svůj názor a obhájí ho
- Dodržuje pracovní pravidla, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Pracuje aktivně ve skupině, respektuje názory ostatních

2.

- Žák pracuje převážně samostatně a zodpovědně s občasnými menšími nepřesnostmi
- S menší přesností zpracovává informace systematicky, přehledně, s logickým postupem
- Vnímá problémy a hledá různé varianty řešení s menšími podněty učitele či spolužáků
- Získané vědomosti a dovednosti většinou dokáže uplatnit v praxi
- Přehledně sděluje svůj názor a obhájí ho
- Dodržuje pracovní pravidla, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Většinou pracuje aktivně ve skupině, respektuje názory ostatních

3.

- Žák pracuje s pomocí učitele koriguje podstatné chyby
- S nepřesností zpracovává informace
- Obtížněji vnímá problémy a hledá různé varianty řešení s větší pomocí učitele či spolužáků
- Získané vědomosti a dovednosti většinou obtížně uplatňuje v praxi
- Sděluje svůj názor, má problémy s formulací
- Zpracovává pracovní pravidla, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Pracuje ve skupině, respektuje názory ostatních

4.

- Žák pracuje pouze s pomocí učitele
- Nesamostatně zpracovává informace
- Obtížně vnímá problémy a řeší je s pomocí učitele či spolužáků
- Získané vědomosti a dovednosti obtížně uplatňuje v praxi
- Má problémy s formulací vlastního názoru
- Pod přímým dohledem dodržuje pracovní pravidla, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Při práci ve skupině je pasivní

5.

- Žák nepracuje ani s pomocí učitele
- Nedokáže zpracovat informace
- Nevnímá problémy a nedokáže je řešit ani s pomocí učitele či spolužáků
- Má velké problémy s formulací vlastního názoru
- Nedodržuje pracovní pravidla, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Při práci ve skupině je pasivní, nespolutracuje

6.1.2. Pravidla hodnocení

- Rozmanitost způsobů hodnocení během klasifikačního období – slovně, známkou

Školní vzdělávací program Brána života

- Znamka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí , dovedností, postup a práce s informacemi , úroveň komunikace a tvořivost žáka
- K vyjádření výsledků za hodnocené období se používá pět klasifikačních stupňů
- Využívá se průběžné slovní hodnocení k posilování vnitřní motivace
- Hodnocení probíhá průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů, za jedno pololetí musí žák získat minimálně 3 známky
- Každá hodnocená práce žáků má předem stanovená kritéria hodnocení a požadavky
- Zohledňují se individuální možnosti žáka, třídy
- Snažíme se zachovat objektivitu hodnocení, nesrovnáváme žáka s jeho spolužáky, ale soustředíme se na jeho individuální pokrok
- Všechny písemné práce jsou včas oznámeny, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit
- Klasifikuje se jen probrané a procvičené učivo
- Zohledňuje se přístup a postoj žáka k práci
- Při neúspěchu povzbuzujeme a motivujeme k další práci
- V případě zhoršení prospěchu je ihned informován zákonný zástupce žák